

Metlika slavi

V metliški občini letos za 600 milijonov dinarjev naložb

V nedeljo, 26. novembra, slavi metliška občina svoj praznik v spomin na uničenje močne belogardistične postojanke na Suhorju na ta dan leta 1942. S tem dejanjem so slovenski in hrvaški partizani zadali belogardizmu v Beli krajini smrtni udarec, od katerega si ni nikoli več opomogel. Ta dan so si za svoj praznik izbrali tudi krajan KS Suhor.

Razne prireditve in svečanosti za praznik se vrstijo že od 20. novembra, osrednja pa bo na dan praznika, ko bo v metliškem tozdu Novolesa, ki praznuje 20-letnico ustanovitve, skupna slavnostna seja delegatov občinske skupščine, delavskega sveta in vodstev družbenopolitičnih organizacij tozda Predilnica Metlika, na kateri bodo podelili tudi tri najvišja občinska priznanja – plakete občine.

Le tošnje leto je bilo za metliško občino zelo uspešno. V teku alj v pripravi je za okoli 600 milijonov investicij, kar je daleč največ v vsej zgodovini metliške občine. Občani sami so zlasti veliko prispevali pri posodabljanju cest in gradnji vodovodov.

Kljub velikim naložbam vse težave, s katerimi se ubadajo v občini, ne bodo rešene, saj je razumljivo, da problemov, ki so se kopičili dolga leta, ni mogoče odpraviti čez noč. Vendar uspehi v zadnjem času zagotavljajo, da tudi za okoli 8.000 metliških občanov prihajajo boljše časi.

JUTRI PRVA ABONMAJSKA PREDSTAVA

Po več letih gledališke suše je črnomaljska občinska kulturna skupnost letos spet organizirala gledališki abonma. V okviru tega abonmaja se bodo v Črnomlju in Semicu zvrstile otroške, mladinske in predstave za odrasle. Jutri bo na sporedu predstava Mladinskega gledališča iz Ljubljane „Pavliha in Mica“. To uspešno si bodo ob 13. uri ogledali najprej v Semicu, ob 18. pa v črnomaljskem kulturnem domu. Naslednja abonmajska predstava bo Golarjeva „Vdova Rošinka“ v izvedbi Mestnega gledališča ljubljanskega, in sicer 23. decembra v Semicu, dan kasneje pa v Črnomlju.

MUZEJ BO ODPRL MITJA RIBIČIČ

Novi muzej NOB in ljudske revolucije v Novem mestu bo v soboto, 25. novembra, odprl predsednik republike konference SZDL Mitja Ribičič, na slavnosti, ki se bo začela ob 11. uri, pa bo govoril tudi predsednik odbora za zgraditev muzeja Bogdan Osolnik. V kulturnem delu bodo sodelovali moški pevski zbor „Dušan Jerab“ iz Novoga mesta, pihalni orkester iz Straže in recitatorji. Prireditvev bo potekala po zamisli Jožeta Škufca. Pred otvoritvijo bo v novem muzeju skupna slavnostna seja odbora za zgraditev tega muzeja, okrožnega odbora aktivistov OF, izvajalcev del in drugih sodelavcev pri tej gradnji.

Dograjen muzej NOB

Na slovesno otvoritev zgradbe oddelka NOB in ljudske revolucije pri Dolenjskem muzeju, ki bo 25. novembra, vabljeni borci, aktivisti, občani, mladina

V soboto, 25. novembra 1978, bo s pričetkom ob 11. uri slovesnost ob otvoritvi zgradbe oddelka NOB in ljudske revolucije pri Dolenjskem muzeju Novo mesto (z urejeno spominsko avlo, ki je spomenik žrtvam revolucije z območja novomeškega okrožja, in razstavo osmih kongresov ZK Slovenije).

Na slovesnost vabimo borce, aktiviste, občane, mladino in vse svoje padlih.

Odbor za izgradnjo muzeja NOB, Okrožni odbor aktivistov OF, Skupščina in družbenopolitične organizacije občine Novo mesto

OBISK S KUBE – V torek, 21. novembra, je obiskal Novo mesto Avelardo Cubelo, funkcionar mednarodnega oddelka pri CK KP Kuba. Ob njegovem obisku je komite občinske konference ZKS pripravil razgovor s predstavniki družbenopolitičnega in ekonomskega življenja v občini. Popoldan si je gost s prijateljske Kube ogledal kostanjeviško Formo vivo. (Foto: J. Pavlin)

Obeti Žumberku in Gorjancem

Tri hrvaške občine onstran Gorjancev in pet slovenskih občin od Bele krajine do Posavja ustanovlja skupnost spominskega območja s sedežem v Jastrebarskem

Triinšestdeset let po osvoboditvi sodi območje Žumberka in Gorjancev še vedno med najmanj razvite predele Hrvaške in Slovenije. In vendar sta se med narodnoosvobodilnim bojem prav tam kovala bratstvo in enotnost, saj so se s sovražnikom složno borili Slovenci, Hrvati, Srbi in pripadniki drugih narodnosti, združeni v legendarnih enotah NOV.

Ti kraji so torej izrednega vojaškega in političnega pomena. Na tem območju so bili ustanovljeni prvi organi ljudske oblasti, posejane so bile partizanske bolnišnice, tiskarne, vojaške institucije, organi KPJ, šole ipd. Ljudje so veliko žrtvovali za narodnoosvobodilno vojsko in so si zaslužili hitrejšo prodiranje napredka v njihove odročne vasi.

Borčevske organizacije iz petih slovenskih in treh hrvaških občin so predlagale ustanovitev spominskega območja Žumberak-Gorjanci z namenom, da dogodki iz časov NOV v teh krajih ne bi šli v pozabo, pa tudi zato, da bi območje na obeh straneh gorjanskega slemenca doživelo hitrejši gospodarski napredek. Na tiskovni konferenci za slovenske in hrvaške novinarje, ki jo je 17. novembra v Samoboru sklical iniciativni odbor za ustanovitev te skup-

nosti, so udeležence seznanili z prednostmi družbenega dogovora, ki ga sprejemajo občinske skupščine kot soustanoviteljice skupnosti spominskega območja Žumberak-Gorjanci. Skupnost bodo ustanovili 12. decembra v Sošicah. Ta dogodek bo prelomnica, ki naj bi zaustavila raz-

RIBNICA: REVOLUCIJA IN GLASBA

V počastitev dneva republike bosta 26. novembra v Ribnici in Kočevju koncerta „Revolucija in glasba“. To bo revija najboljših slovenskih mladinskih pevskih zborov ter najboljših mladinskih pevskih skupin iz domačih občin. Nastopili bodo mladinski pevski zbor (PZ) „Lucija“ iz Portoroža, mladinski mešani PZ šolskega centra „Vojvodina“ iz Tolmina, mladinski PZ osnovne šole „Boris Zihler“ iz Ljubljane in mladinski PZ Maribor, ki je bil že večkrat republiški prvak. Koncert bo v Ribnici ob 15. uri, v Kočevju pa ob 20. uri.

AKADEMIJA ZA DAN REPUBLIKE

Osrednja občinska akademija za dan republike bo v torek, 28. novembra, ob 19. uri v črnomaljskem kulturnem domu. Kulturni program so tokrat pripravili belokranjski pevski zbori; nastopilo bo kar šest zborov, od tega en oktet.

AKTUALNE NALOGE KOMUNISTOV

Največ pozornosti na sedmi seji občinske konference ZKS Metlika bodo v petek, 24. novembra, posvetili aktualnim nalogam Zveze komunistov v občini: uradničenju zakona o združenem delu oziroma široki paleti vprašanj, ki izhajajo iz tega pomembnega področja. Poleg tega čaka komuniste v občini tudi delo na področju vzgoje, izobraževanja in kulture.

Jelka Edvardu Kardelju

Kočevje: svečana seja SZDL za dan republike

Priznanja in spominske plakete zaslužnim ljudem in organizacijam bo 27. novembra na svečani seji mestne konference SZDL v počastitev dneva republike podelila krajevna skupnost Kočevje-mesto.

Izvršni svet KS Kočevje je na predlog izvršnega odbora KK SZDL Kočevje-mesto sprejel na zadnji seji sklep o podelitvi priznanj in spominskih plaket. Članu predsedstva ZKJ Edvardu Kardelju bodo podelili „bronasto jelko“ mesta Kočevje, in sicer za izredne zasluge za Zvezo komunistov Jugoslavije in za razvoj socialističnih samoupravnih odnosov.

Srebrni grb mesta bosta prejela moški pevski zbor „Svoboda“ Kočevje (za večletno prizadevno delo) in Adi Skorjanec iz Kočevja za posebne zasluge na področju vzgoje glasbenikov ter širjenja glasbene kulture).

Spominske plakete pa bodo prejeli: dipl. ing. Janez Trošt iz Ljub-

ljane (za posebne zasluge na področju prometa in vzgoje voznikov), Stane Levstek z Kočevja (za dolgoletno delo v AMD in sodelovanje pri vzgoji voznikov), Stane Krapež iz Skofje Loke (za posebne zasluge na področju prometne varnosti, razvoju avtomobilskega športa in zaslug za pobratenje Skofje Loke s Kočevjem) in Bojan Kovač iz Kočevja (za večletno uspešno delovanje na področju glasbe in za doseženo 4. mesto na letošnjem svetovnem tekmovanju harmonikarjev v Pulju).

J. P.

Manjka „pika na i“

Kostanjevica: komunisti Dolenjske in Posavja na kraju samem o samoupravni organiziranosti delovne enote Iskre

Predstavniki Posavja in Dolenjske, ki so na nedavnem posvetu v Kostanjevici razpravljali o ureditvi političnega sistema socialističnega samoupravljanja, so obiskali tudi kolektiv Industrije elektronike Kostanjevice, delovne enote, ki deluje v okviru Iskrinega tozda Šentjernej. Na mestu samem so se dogovorili o bodoči samoupravni organiziranosti te enote.

Kostanjeviški kolektiv – ta čas šteje 75 zaposlenih – je v štirih letih obstoja osvojil sodobno proizvodnjo potenciometrov, uporov ter hibridnih vezi in v neustreznih razmerah skokovito povečal skupni prihodek, vendar pa je ostal dislociran obrat, v katerem delavci nimajo vseh samoupravnih pravic. V celoti sicer še ne razpolagajo z rezultati svojega dela, mnogo pogojev za ustanovitev temeljne organizacije pa vendarle že imajo.

To je pokazala tudi nekajurna razprava. Njen sklep je, da nemudoma izdelajo akcijski program ter zagotovijo vse pogoje za ustanovitev TOZD. Velik prispevek bodo akciji lahko dali komunisti, ki bodo takoj ustanovili osnovno organizacijo, skupaj s sindikati pa prispevali k novi samoupravni organiziranosti sedanega obrata, ki bo ob letu zaposloval že preko 200 delavcev.

V Kostanjevici bo namreč kmalu stekla naložba v nove proizvodne prostore; skupaj z opremo bo veljala 40 milijonov dinarjev, s tem pa bo mladi, pretežno ženski kolektiv zagotovil krajevni skupnosti in celotnemu podgorjanskemu območju hitrejši razvoj.

VLADO PODGORŠEK

Ob jubileju republike

35 let je minilo od zgodovinskega drugega zasedanja AVNOJ v Jajcu

Nasha republika, naša nova Jugoslavija, je stara petinšestdeset let. Kaj na ji damo za ta jubilej, s čim naj jo obdarimo na njen rojstni dan 29. novembra? Sta zvestoba in ljubezen dovolj? Ni besed in ne dejanj, s katerimi bi lahko dovolj povečali ta dogodek.

Kajti petinšestdeset let republike pomeni petinšestdeset let svobodnih odločitev za naš večrajšnji, današnji in jutrišnji dan, pomeni izpolnjeno Cankarjevo prerokbo, da „narod si bo svojo pisal sam, in ne frak mu je ne bo in ne talar“.

Svoboda, mir, enakopravnost in bratstvo med jugoslovanskimi narodi in narodnostmi, ustvajalno delo, socializem, samoupravljanje so le nekatere in nikakor ne vse pridobitve v tej naši republiki, tako enkratni in tako novi, da je svet že večkrat osupnil. Svojevrstno pa je tudi to, da so bili temelji za pridobitve in življenje te republike zasajeni že sredi najhujše vojne vihrje, kar jih pomni zgodovina.

V času, ko je od nacizma in fašizma podjarmljena Evropa še strahovito ječala in krvavela, ko so naši narodi in narodnosti na svojih tleh bili krvav in človeške moči presegajoč boj za osvoboditev, je postalo malo bosensko mesto Jajce kovačnica nove Jugoslavije, torej države za čas, ko bo potihnilo rjovenje krvavih viharjev in zavladal mir.

V Jajcu se je v eni sami noči od 29. na 30. november 1943 zgodilo, kar se ni takrat nikjer na svetu, da so delegati iz vse Jugoslavije na drugem zasedanju AVNOJA ustoličili novo državo ter z odloki in odredbami določili, kakšno bo življenje in kakšni odnosi v njej. Postavili so temelje vsemu, kar velja in kar dograjujemo še dandanes.

K rojstnemu dnevu republike se nenehno vračamo kot k neizčrpnemu viru spodbud in navdihov za dograjevanje vsega, kar je bilo kot vizija začrtano že pred petinšestdesetimi leti, in za reševanje problemov in nalog, ki žuborijo iz življenja in odnosov v današnjem času. Teh pa ni malo. Natanko pred dvema letoma sprejeti zakon o združenem delu bo še vrsto let nenehno obvezujoča knjiga.

ŠENTJERNEJ: RAZSTAVA DEL JOŽETA KOTARJA

V prostorih Iskre v Šentjerneju bo v počastitev dneva republike 28. novembra ob 18. uri s priložnostnim kulturnim programom odprta razstava del krajinarja Jožeta Kotarja. Razstavljene podobe si lahko ogledate do 16. decembra.

Nadaljevalo se bo suho vreme z meglo po nhlinah.

TUDI IME JOŽETA MIHELČIČA – Na novo pokopališče v italijanskem Trziču so preselili posmrtno ostanke štirih jugoslovanskih in dveh furlanskih borcev ter na spominsko ploščo ob kostnici vklesali imena 15 slovenskih borcev, med njimi tudi ime narodnega heroja Jožeta Mihelčiča iz Vavpce vasi pri Semicu, ki je bil ustreljen decembra 1941 v Ljubljani in tajno pokopan v Trziču. Nedavni žalni svečanosti je prisostvovalo tudi okrog 40 borcev iz črnomaljske občine in svojcev heroja Mihelčiča. (Besedilo in foto: BLAŽ KOČEVAR)

NOVO MESTO: PRIZNANJA IZUMITELJEM

Na slavnosti, ki bo jutri ob 12. uri v Dolenjskem muzeju, bo občinska raziskovalna skupnost podelila diplome in nagrade izumiteljem, novatorjem in racionalizatorjem iz novomeške občine za leto 1978. S temi priznanji, ki jih letos prvič podeljujejo, raziskovalna skupnost spodbuja inovacijsko dejavnost v občini.

Komunisti se ne izmikajo znanju

Letos je vsak deseti komunist na Dolenjskem obiskoval partijsko „šolo“

Dolenjska je dobila z medobčinskimi študijskimi središčem v Novem mestu pomembno ustanovo za organizirano idejnopolično usposabljanje

komunistov in drugih delovnih ljudi. Študijsko središče, ustanovljeno pred enim letom, se dokončno oblikuje to jesen, ko je mesto predstojnika zasedel

Boštjan Kovačič. Medobčinski svet ZK za Dolenjsko je 15. novembra med drugim potrdil

(Nadaljevanje na 4. strani)

Predsednik Jugoslavije Josip Broz Tito in predsednik ljudske republike Bangladeš Ziaur Rahman sta se v Beogradu pogovarjala predvsem o krepitvi dvostranskih odnosov, zunanjepolitični dejavnosti obeh držav in o nekaterih tekočih mednarodnih vprašanjih. Tako se je obisk bangladeškega predsednika Rahmana v Jugosla-

v Washingtonu. Tako naj bi bilo po pisanju vodilnih kairskih časopisov že vse pripravljeno za podpis sporazuma in lahko le nepredvideni zadržki preprečijo skorajšen podpis tega mirovnega dokumenta.

Po tej inačici naj bi Izrael popustil v nekaterih svojih zahtevah, in to predvsem v zvezi s prihodnostjo zahodnega brega Jordana in Gaze. Menda naj bi do tega prišlo tudi zaradi pritiska izraelske javnosti na premiera Beginja.

Tačas pa je generalni sekretar Združenih narodov dr. Kurt Waldheim v neki televizijski oddaji predlagal, naj bi znova sklicali ženevsko konferenco o Bližnjem vzhodu. Ob tem je dejal, da problemov v tem delu sveta ni moč reševati brez sodelovanja vseh prizadetih, kar je jasen namig, da morajo v pogajanjih sodelovati tudi Palestinci. Ti namreč v sedanjih mirovnih dogovorih med Izraelom in Egiptom niso prisotni.

Obisk Rahmana

viji ta teden začel izredno delovno in obetavno.

V prvih pogovorih so ugotovili, da se dvostransko sodelovanje med Jugoslavijo in Bangladešom uspešno razvija na številnih področjih.

Razpravljali so tudi o delovanju neuvršenih in njihovi vlogi v svetu, pa tudi o pripravah na vrhunsko srečanje neuvršenih, ki bo prihodnje leto v Havani na Kubi.

V pogovorih sodelujejo tudi ministri za zunanje zadeve.

DECEMBRA SPORAZUM?

V Kairu se vztrajno širijo govorice, da bosta egiptovski predsednik Sadat in izraelski premier Begin podpisala mirovni sporazum med obema državama še do konca tega leta.

Sporazum naj bi podpisali v prvi polovici prihodnjega meseca in sicer v Oslu, kjer bosta državnik sprejela letošnjo Nobelovo nagrado za mir.

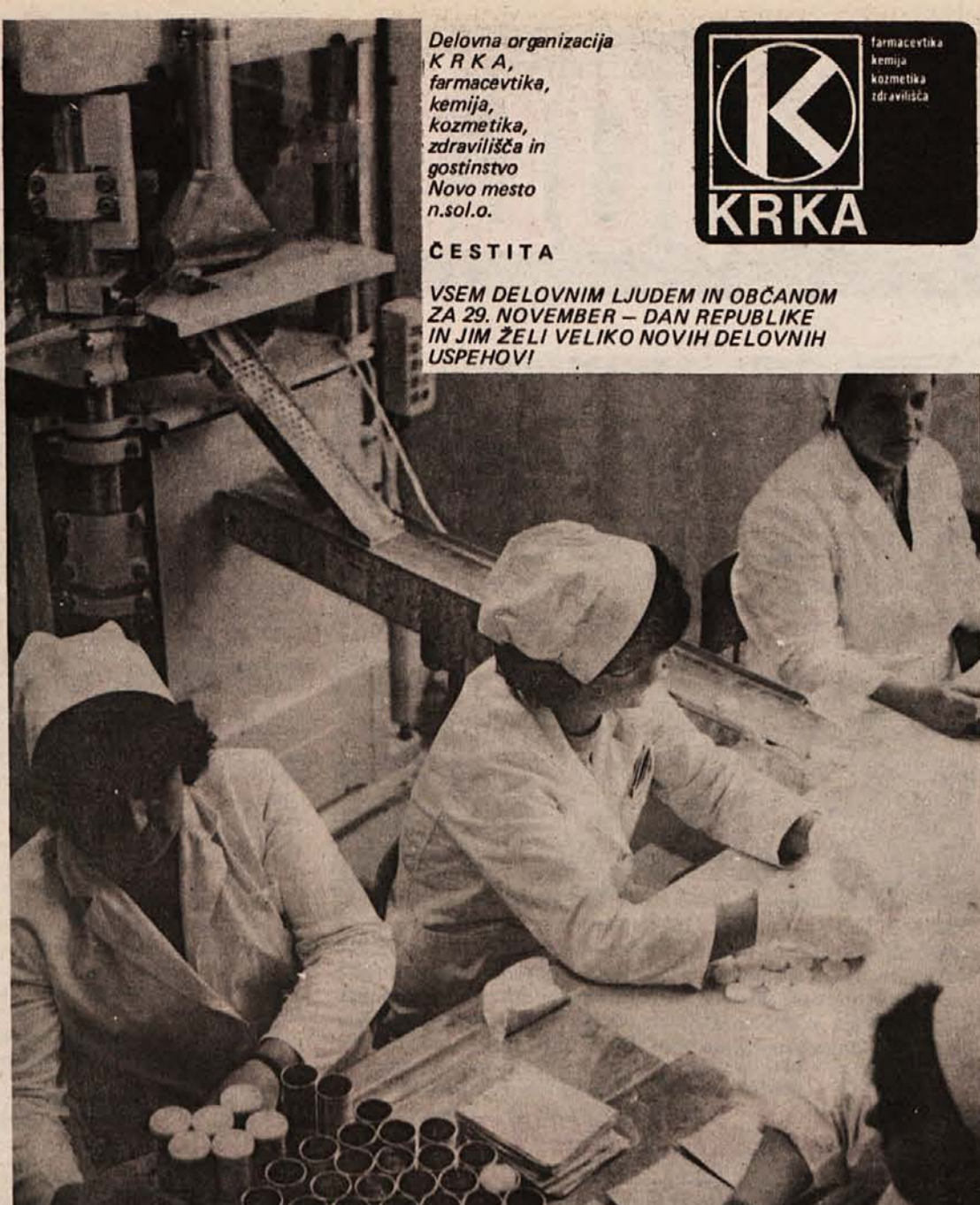
Kot se je zvedelo v Kairu, so v zadnjih dneh menda uspeli opraviti zastoje v pogajanjih med delegacijama obeh držav, ki se nadaljujejo

ŠTEVILNI ODMEVI

Medtem pa v številnih časopisih, radiu in televiziji po svetu še vedno komentirajo nedavno končani obisk predsednika Romunije Nicolae Ceausescu v Jugoslaviji, ki ga ocenjujejo kot pomemben mednarodni dogodek.

Pri tem navajajo, da sta se predsednik Tito in Ceausescu tudi to pot strinjala v svojih pogledih na dvostransko sodelovanje in mednarodni položaj, pri čemer zlasti poudarjajo, da gre za deželi, ki se razvijata samostojno in hodita po isti poti ter dosledno zagovarjata načelo suverenosti, enakopravnosti, ozemeljske integritete in nevmesavanja v notranje zadeve.

JANEZ ČUČEK

Delovna organizacija
K R K A,
farmaceutika,
kemija,
kozmetika,
zdravilišča in
gostinstvo
Novo mesto
n.sol.o.

ČESTITA

**VSEM DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM
ZA 29. NOVEMBER – DAN REPUBLIKE
IN JIM ŽELI VELIKO NOVIH DELOVNIH
USPEHOV!**

**tedenski
mozaik**

AMERIŠKA ZVEZNA POLICIJA in gvajanske varnostne sile še vedno raziskujejo podrobnosti skrivnostnega pomora več sto pripadnikov neke verske sekte, ki se je iz ZDA preselila v Gvajano. Pred nekaj dnevi so pripadniki sekte „Tempej ljudstva“ ubile tudi člana ameriškega kongresa Lea Ryana, dva novinarja in še neko osebo. Vse to se je zgodilo v pragozdu v južnoameriški državi Gvajani.

Pokol v Gvajani

Za kaj pravzaprav gre? Pred časom se je iz ZDA naselilo v Gvajano okrog 1100 vernikov verske ločine „Tempej ljudstva“, ki jo je ustanovil sedaj 46-letni Jim Jones. Ko je ustanovil svojo sekte, je bil star komaj 18 let, okrog sebe pa je zbral ljudi, ki jih je združevalo prepričanje, da so le oni izbrani, da preživijo atomsko katastrofo ali pa fašistični režim v ZDA, kot jim je to zahteval njihov vodja.

Pred nekaj dnevi se je zvedelo, da je v svojem naselju ta verska ločina pobila več ljudi. Zadeva je postala tako resna, da je iz Washingtona priletel v Gvajano poslanec ameriškega kongresa Leo Ryan, da bi jo raziskal.

Z njim je bilo tudi nekaj novinarjev. Poslanec je ugotovil še veliko hujši zločin: ni bilo pobitih le nekaj posameznikov, marveč nič manj kot 400 vernikov te verske sekte.

V trenutku, ko se je poslanec Ryan z novinarji in še nekaterimi spremljevalci pripravil, da vstopi v letalo na improviziranem letališču v bližini naselja verske sekte, so fanatični verniki začeli nanje streljati.

Ubit je bil poslanec, padla sta novinarja in neka ženska, ranjenih pa je bilo še več ljudi. Majhnemu letahu je vseeno uspelo poleteti in tako je novica pridrila v svet.

Gvajanske varnostne sile so skupaj s posebnimi izvedenci ameriške policije in zunanega ministrstva odhiteli na kraj tragedije in po podatkih res našle več kot 400 trupel. Skoraj polovica vernikov v naselbinu se je namreč odločila za množičen samomor. Bojijo pa se, da je mrtvih še veliko več...

ODKUPUJEMO SVINJSKE KOŽE PO UGODNEJŠI CENI KOT PREJŠNJA LETA

NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

V obdobju med 7. in 8. kongresom Zveze sindikatov Jugoslavije so bili doseženi pomembni uspehi v razvoju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, političnega sistema samoupravne demokracije, v materialnem razvoju pa tudi v družbenem in osebnem standardu.

Sindikati so v minulem obdobju v središču družbenih dogajanj in se je dejansko

V središču pozornosti

ukvarjal z resničnimi vsakdanjimi in dolgoročnimi problemi delovnega človeka in s tem precej pridobil na ugledu. Razvoj socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na vseh področjih in vseh ravneh ter položaj delovnega človeka, njegovi življenjski in delovni pogoji so bili in ostali osnovna vsebina aktivnosti sindikata.

To je le nekaj ugotovitev iz dela 8. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije. Delegati so se v razpravah dotaknili čisto konkretnih vprašanj, podpredsednik Zveze sindikatov Jugoslavije, Janez Barborič, pa je – denimo – v priložnostnem zapisu za „Delo“ med drugim tudi dejal:

„Področje standarda bo v središču pozornosti: predvsem vprašanje stanovanjske gradnje. To je za delovnega človeka osrednje življenjsko vprašanje. Z veliko aktivnostjo sindikata in drugih družbenih dejavnikov smo v minulih štirih letih zgradili več kot 580.000 stanovanj. Toda v zadnjem letu število novih stanovanj upada. Hkrati je gradnja čedalje

dražja. Po ceni kvadratnega metra stanovanja smo v Jugoslaviji menda najdražji v Evropi. Očitno na tem področju še nismo dogradili sistema, ki bi omogočal enakomerno in ceneno gradnjo stanovanj, in se moramo za tekatati k različnim kampanjam.“

SOVJETSKI PLIN

Podpredsednik ZIS Branislav Ikončić ter vodja sovjetske delegacije in minister za plinsko industrijo ZSSR Sabit Atajevič Orudžev sta v Vodichah pri Ljubljani v prisotnosti visokih zveznih in republiških družbenopolitičnih delavcev simbolično prižgala baklo in s tem spustila v pogon zahodni krak jugoslovanskega plinovodnega omrežja, po katerem bo pritekal sovjetski plin za Slovenijo in Hrvaško.

REKEL JE

„Organiziranost v ZK moramo podrediti političnim ciljem. Vprašati se moramo, kako deluje znotraj ZSMS, ZSS ali SZDL. Z novo organiziranostjo hočemo doseči predvsem to, da bomo komunisti delovali znotraj teh političnih organizacij.

Kadar govorimo o velikih organizacijah ZK, se moramo predvsem vprašati, ali je npr. šestdesetčlanska osnovna organizacija dovolj elastična, dovolj komunikativna in gibčna, da lahko dobro deluje in da lahko prevzame odgovornost za politično stanje v okolju, v katerem deluje,“ je dejal predsednik komisije P CK ZKS za organizacijo in razvoj ter kadrovske politiko Lojze Briški.

MILAN MEDEN

Vsaka ujma ne udari po žepih

Značilen letošnji primer, ki kaže, kako je treba ustaliti pridelovanje sadja

Slovenski sadjarji se čudijo, kako so se mogla jabolka v trgovini poceniti potem, ko so že vsa obrali. Sodobni sadovnjaki so dali le eno tretjino namiznega sadja, ki ga prodaja trgovina vse leto. Ujme, pomladanska slana, pozneje pa ponekod še toča so na nekaterih sadjarskih območjih zmanjšale pridelek za polovico ali še bolj. Menijo, da je za tak pridelek sedanja cena jabolk prenizka.

V septembru in še nekaj časa v oktobru so nekatere trgovske organizacije imele v prodajalnah jabolka po 16 din kilogram. Na odboru za promet s sadjem pri poslovni skupnosti za sadjarstvo Slovenije pa so se konec oktobra dogovorili, da bo orientacijska cena za drugovrstna jabolka najboljših sort 14,26 din v trgovini na drobno, za prvovrstna jabolka pa so se konec oktobra dražja, pa niso določili omejitve. Zdaj pa večina trgovinskih organizacij v Sloveniji prodaja prvovrstna in drugovrstna jabolka po 11,50 do 14,50 din kilogram.

Cene jabolk v trgovini je znižal dovoz iz drugih republik, zlasti iz Vojvodine, kjer so sadjarji ponudili prvovrstna po 6 din. Ali so naši trgovci storili prav, da so jih vzeli? Zakaj jih iz solidarnosti do naših sadjarjev ne prodajajo po tako visoki ceni, kot je bila predvidena za domača?

Slovenska trgovina bo morala dve tretjini namiznih jabolk dobiti od drugod. Ker so nekateri slovenski sadjarji shranili svoj pridelek v hladilnicah za pozneje, je morala takoj kupiti jabolka tam, kjer jih je dobila. Vzela jih je po ceni, kakršna se je oblikovala tam. Prodajati pa jih ne sme po višji ceni kot zdaj, čeprav bi nekateri radi poklicali na pomoč solidarnost do naših

nabrala pa jih je slabih 100 ton, so povedali, da vzlic temu ne bo izgube. Zavarovalnica je ocenila škodo na 85 % in jim jo plačala. S tako odškodnino so pokrili vse stroške obdelave. Kjer ni bilo sadja, so škropili le za zaščito sadnih dreves in načrtovane stroške znižali pod tiste, ki so bili predvideni za polno rodnost.

Kmetovalci radi opozarjajo, da so njihove „tovarne“ na prostem in je pridelek odvisen od vremena. Konkurenca z juga, kjer so pridelali veliko jabolk, pa jim ne prizna škode. Rešitev je v zavarovanju pridelkov. Posledic ujmn ni moč prevaliti na porabnike, zlasti ne, kadar ne pustošijo po vsej državi enako.

JOŽE PETEK

(Iz zadnjega Pavlihe)

– Mogoče bomo pa z zvišanjem naročnine dobili tudi zanimivejše prekinitve...?

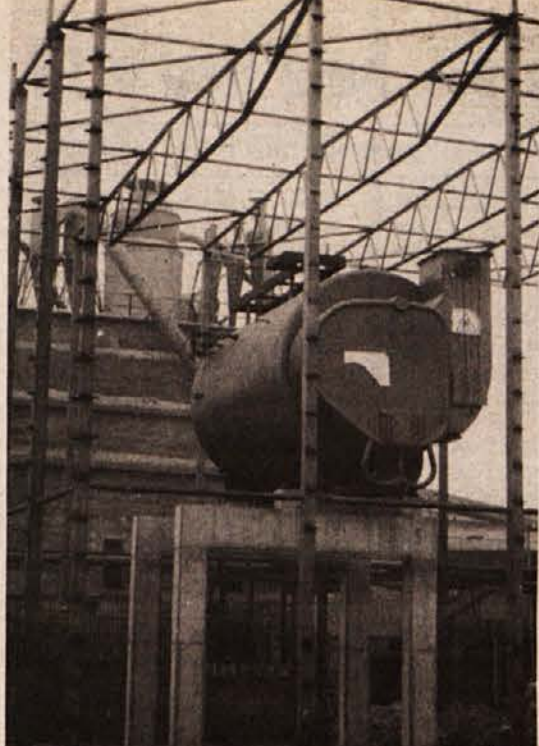
moda mm ?

VELIK ODZIV – Tako kot vsa leta so se tudi ob letošnji krvodajalski akciji v Metliki – bila je 14. in 15. novembra – metliški krvodajalci odzvali v velikem številu. V dveh dnevih jih je prišlo na odvzem v zdravstveni dom okoli 350 in skoraj nobenega niso odklonili. (Foto: Bartelj)

KAPNIKI V ŠOLI – V petek, 17. novembra so v prostorih O. š. „Katja Rupena“ postojnski in novomeški jamarji pripravili zanimivo razstavo kraških podzemeljskih zanimivosti, kakršne zasledimo tudi po Dolenjski. Razstava bo od 25. novembra do 10. decembra v Domu JLA.

LES ZA KURJAVO – Pri LJK Kočevje grade novo kurilnico s transformatorsko in kompresorsko postajo. Paro bodo segrevali z odpadki lesa. To bo manj onesnaževalo zrak kot ga mazut, hkrati pa je najbolj zanesljiv način ogrevanja pri današnji nezanesljivosti v oskrbi s tekočimi gorivi. (Foto: J. Primc)

ČESTITKE VILMI PIRKOVIČ – Predstavniki ObS Krško, Kulturne skupnosti in Dolenjskega kulturnega festivala so na topli slovesnosti čestitali družbeni delavki Vilmi Pirkovič za 60. rojstni dan ter se ji še posebej zahvalili za njeno nepogrešljivo sodelovanje pri Formi vivi. (Foto: V. Podgoršek)

ZA ŽIVEL AKTIV KMEČKIH ŽENA

Iz poročila aktivna kmečkih žena, katerega predsedstvo se je sestalo 17. novembra, je bilo ugotovljeno, da se je na območju novomeške zadruge udeleževalo strokovnih predavanj in ekskurzij približno 900 kmečkih žena, predvsem iz naprednejših kmečkih gospodarstev. Nerazvitim predelom, ki so bila glede tega slabo zastopana, bodo v prihodnje posvetili več skrbi. Na sestanku je pripravljali odbor poročal tudi o pospeševanju kmečkega turizma, ki ki mora tudi na Dolenjskem dobiti ustreznije mesto. Dogovorili so se nadalje, na katerih pospeševalnih akcijah bo poudarek v prihodnjem obdobju.

J. BRATKOVIČ

Sejmišča

NOVO MESTO: Cene pujskom so tokrat nekoliko poskočile. Naprodaj jih je bilo 235, razen teh pa še 19 nad tri mesece starih prašičev. Prodali so 201. Pujski so bili po 650 do 880 din, nad tri mesece stari prašiči pa po 890 do 1.350,00 din.

BREŽICE: Na sejmu so pripeljali 447 pujskov, prodali pa 383. Pujski so bili po 34 do 35 din, nad tri mesece stari prašiči, ki so jih prodali le devet, pa po 24 do 25 din kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Ni vsaka klet dobra za vse

Ni važno le, koliko pridelamo, pomembno je tudi, kako pridelek shranimo, kako ga obvarujemo pred propadom, gnitjem in plesnijo. Skladiščenje zasluži enako pozornost in skrb kot pridelovanje, klet enako kot njiva.

V skladiščanju sadja in zelenjave veljajo nekatere zahteve, ki jim sodobne presuhe kleti s centralnim gretjem ne morejo ustreči. Tudi način oskrbe spreminja smotrnost skladiščenja. Zdaj, ko imamo v Sloveniji hlajenih skladišč že za nad 6.000 vagonov sadja, je nespametno hraniti v svoji kleti sadje dlje kot do februarja. Neustrezno skladiščenje ga kasneje pobere več, kot bi stalo skladiščenje v nalašč za to zgrajenih hlajenih skladiščih. Od januarja naprej je zato bolje kupovati sadje sproti.

Za uskladiščenje sadja še daleč ni primeren vsak prostor. Mora imeti predvsem primerno temperaturo in vlažnost. Idealna toplotna znaša 2 do 4 stopinj Celzija, relativna vlažnost zraka pa 85 do 90 odstotkov. Tudi jeseni, v času uskladiščenja, naj bi temperatura ne presejala 10 stopinj. Če je topleje, je treba klet ponoči prezračevati in hladiti. Zračenje je tako in tako nujno potrebno; priporočajo, naj bi klet prezračevali vsaj trikrat na teden, če je v kleti veliko sadja, pa še večkrat. Vlažnost je mogoče povečati z vlažilnikom, vodo v širokih posodah, polivanjem po tleh ali s pakiranjem sadja v polietilenske vrečke.

V skladišče ne sme dnevna svetloba, zato naj bodo šipe brezbarvne, rolete ali polkna pa zaprta. Odveč je pripominjati, kaj pomeni za klet čistoča in red. Da se ne bi zaredili škodljivci, je priporočljivo klet prebeliti in zažveplati.

Pomemben je tudi način uskladiščenja. Prebrano in zdravo sadje lahko hranimo v zabojih ali na policah, zelenjava pa že ima nekatere svoje zahteve. Korenčnice, na primer, je priporočljivo hraniti v suhem pesku ali prsti, čebulice pa se najbolje obdržijo, če so spletene v vence ali razsute po lesenih policah. Svoje zahteve ima tudi krompir, ki ga uskladiščimo običajno kar v zabojih, vendar ga je treba posuti z enim izmed zadrževalcev kaljenja, da se bo bolje držal. Priporočajo pripravke tuberite.

Inž. M. L.

Nova oprema za metliško vinarstvo

Velika investicija za razširitev metliške Vinske kleti – Sodobna predelava grozdja

Do prihodnje trgatve v metliški Vinski kleti, tozdu Kmetijske zadruge, računajo, da bodo imeli novo vinsko posodo za 1.020.000 litrov vina, sprejemnico za grozdje ter veliko avtomatsko stiskalnico. Celotna investicija bo veljala okoli 20 milijonov dinarjev.

Kapaciteta sedanjih vinskih posod v kleti je dva milijona litrov in v Vinski kleti poudarjajo, da je zadnji čas, da se je KZ odločila za povečanje, saj so se letos znašli v hudi zategi, ko je bila ponudba grozdja belokranjskih vinogradnikov tako velika, da so morali najeti cisterne iz vivodinske kleti in iz karlovške pivovarne.

Nova vinska posoda bo iz nerjaveče pločevine; v njej bodo lahko vino hranili ali pa jo uporabljali za vretje mošta. Posoda bo veljala 12,64 milijona dinarjev, izdelala pa je bo mariborska Hidromontaža. Po pogodbi mora biti vinska posoda nared do 1. avgusta prihodnje leto.

Druga velika pridobitev za metliško Vinsko klet bo nova sprejemnica za grozdje. Sedanja ima samo eno sprejemno korito, sprejem grozdja je bil zato večkrat zelo zamuden posel in so na primer letos na višku trgatve nekateri vinogradniki čakali tudi po dvanajst ur, da so prišli na vrsto. Poleg tega, da bo imela nova sprejemnica več korit, bodo grozdje tehtali v samem koritu

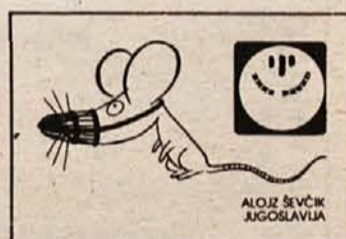
in ne več tako kot sedaj, ko so najprej stehali naložen voz s konji vred, po oddaji grozdja pa so morali voz še enkrat stehati, da so dobili težo oddanega grozdja.

Nova sprejemnica bo omogočila tudi avtomatsko merjenje sladkorja v grozdju. Prav tako bodo lahko selekcionirali grozdje iste sorte, tako da bo klet ločeno predelovala zdravo in slajše grozdje in posebej naginito oziroma manj sladko. Selekcijo bo opravil, oziroma grozdje glede na kvaliteto usmeril avtomat.

Tako bodo izboljšali kvaliteto vina in pošiljali na trg dve kakovosti vina iste sorte. Seveda bo kvaliteta primerna tudi odkupna cena grozdja. Računajo, da bo nova sprejemnica za grozdje veljala sedem do osem milijonov dinarjev in jo bodo morali uvoziti.

Klet je zbrala že vsa potrebna soglasja za uvoz velike avtomatske stiskalnice, ki bo stala 1,40 milijona din. Računajo, da bodo s to stiskalnico krili vse potrebe Vinske kleti za naslednjih pet let.

A. B.

Neurjem navkljub

Slaba letošnja žetev pšenice – Kje so naše občine

Slovenija ni žitnica pa tudi nikoli ne bo, toda pridelovanje žita je navzlic temu gospodarsko zelo in celo vse bolj pomembno. Kraljica žita je pšenica, ki pokriva kakih 60.000 hektarov slovenskih polj, kar je precej več kot pred leti. V dveh desetletjih se je povprečni hektarski donos podvojil, vendar še vedno občutno zaostaja za pridelkom v kmetijsko bolj razvitih deželah.

Tudi v Sloveniji sami so velike, celo dvakratne razlike med pridelkom zrnja na hektar, če primerjamo posamezne občine. Primerjava letošnjega pridelka žal zaradi hudih neurij in toče zlasti v severovzhodni Sloveniji ne kaže povprečne podobne, saj se je izkazalo, da so nekatere najbolj žitorodne občine (Murska Sobota) dosegle najslabše hektarske donose. Kot v svojem statističnem pregledu poroča republiški Zavod za statistiko, je bilo letos požetih le 51.106 ha pšeničnih njiv, kar je najmanj v zadnjih 14 letih. Skupni prihodek je znašal 131.244 ton, kar je skoraj za 16.000 ton manj od desetletnega povprečja. Povprečni pridelek je znašal 25,7 stota na hektar, v rekordnem 1974. letu pa 30,12 stota.

Zanimiva in hkrati poučna je razvrstitev naših občin. Po skupnem pridelku pšenice je novomeška občina na zavidljivem 6. mestu v Sloveniji, po povprečnem hektarskem donosu pa komaj 47.1. Četudi v občini ni bilo večjih naravnih nezdod, kmetovalci v novomeški občini niso dosegli republiškega pov-

prečnega pridelka pšenice. To da misliti.

Nasprotno pa je kočevska občina po povprečnem pridelku na 8. mestu, po skupnem pridelku pa šele 49. Vmes so razporejene druge občine širše Dolenjske. Po hektarskem donosu: Brežice na 14. mestu, Krško na 20., Sevnica na 30., Črnomelj na 35., Trebnje na 36., Metlika na 39., za Novim mestom pa je še Ribnica, ki je na 48. mestu. Po skupnem pridelku je razporeditev naslednja: Novo mesto 6., Krško 9., Trebnje 10., Brežice 12., Sevnica 20., Črnomelj 22., Metlika 27., Ribnica 41. in Kočevje 49.

M. L.

Inž. Marko Bulc: „Kdor le more, naj izvažata!“

Nujno izvažati

Minuli petek se je z zadovoljstvom udeležil posveta direktorjev in predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine v Trebnjem miranski rojak in vodja slovenske delegacije v zboru republik in pokrajin zvezne skupščine inž. Marko Bulc.

Tovariš Bulc je v klenih besedah pojasnil razmere in cilje naših gospodarskih prizadevanj. Na tem mestu želimo poudariti njegovo misel, da bi v prihodnjem letu vsak kolektiv, ki ima le možnosti za to, moral izvažati. Izvozniki bodo deležni tudi posojil. Vsak izvoznik, ki bo potreboval reprodukcijski material, bo oproščen dajatev, le-to pa utegne znašati tudi po 17 odst. Izvozne premije bodo ostale pretežno enake kot letos. Vseeno ne bo manjkalo še drugih spodbud za izvoz, le pogumneje in preudarnejše bi morali iskati nova tuja tržišča. V tej zvezi je tovariš Bulc posebej opozoril na velikansko kitajsko tržišče.

A. Z.

AVTOPROMET, GOSTINSTVO IN TURIZEM „GORJANCI“

TOZD AVTOBUSNI PROMET n. sub. o. NOVO MESTO

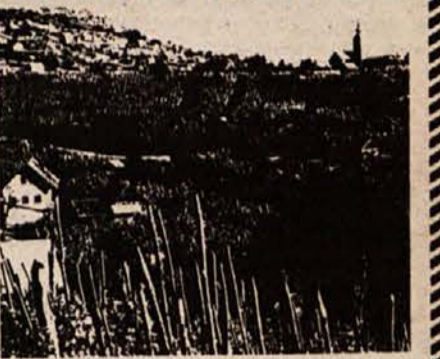
OBVESTILO

Cenjene potnike obveščamo, da 1. decembra 1978 ukinjemo avtobusno postajališče v Vavti vasi.

Vsi odhodi in prihodi avtobusov so nespremenjeni iz novega postajališča v Straži.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Praznik Martina, patrona ljubega nam vina, je preživelo 125 članov Društva vinogradnikov Dolenjske na dvodnevem poučnem izletu po severni Italiji (11. in 12. novembra) z zaključkom v slovenskem Števerjanu pri Gorici. Izleta so se udeležili v glavnem člani društva iz OVO Šentjernej, Škocjan in delno Novo mesto. Glavno pomoč pri organizaciji izleta je nudila slovenska trgovina Trpin iz Gorice, in to zlasti zastopnik te trgovine Ksaverij Rožič, ki je dolenjske vinogradnike vodil po Italiji in skrbel za njihovo udobnost.

Martinovanje v Števerjanu

Pri Modeni (Migliarina di Capri) je od začetka do konca prikazal potek izdelave manjših do srednje velikih traktorjev z gumijastimi kolesi, in to dvoosnih in enosnih. Na leto izdelajo okrog 29.000 traktorjev raznih velikosti s priključki. Tovarna zaposluje okrog 500 stalnih delavcev in ima še 700 zunanjih delavcev (po naše kooperantov), raznih obrtnikov. Po svojih izdelkih sodi tovarna v večje sodobne evropske tovarne.

OGLED KMETIJSKEGA SEJMA V BOLOGNI

Za razliko od drugih podobnih sejmov je na tem sejmu prostor bolj sistematično razdeljen na različne ločene prostore. V prostoru B so bili razstavljeni prekopalniki, v prostoru N priklopec vseh vrst, v prostoru G škropilnice, v prostoru F in H traktorji vseh vrst (Goldoni, Fiat), v prostoru L vinska oprema, v prostoru P drobno orodje in rezervni deli. Tako so vinogradniki imeli možnost videti marsikateri praktičen izdelek, ki si ga lahko nabavijo preko trgovine Trpin v Gorici za dinarje.

IZDELAVO PREKOPALNIKOV (frez) smo si ogledali v tovarni Prasatrici – Zappatrici Campodarsego pri Padovi. Ta tovarna izdeluje prekopalnike vseh vrst, uporabljenih tako v vinogradih, kot na njivah.

NASADE TRT IN SADNEGA DREVJA so si vinogradniki lahko ogledali med vožnjo po lepih cestah in pri postankih. Obširni ravninski vinogradi imajo visoko vzgojo pretežno sistema a raggi v podobni sončnih žarkov, z visokimi dolgimi kordoni in prsto visečimi šparoni. Sa-

downjaki so pritlični, pretežno hruške v špalirni (ploščati) vzgoji, breskve pa imajo v glavnem kotlasto vzgojo krome. Zemlja je skrbno obdelana.

ZAKLJUČEK IZLETA PRI ALEŠU KOMJANCU V JAZBINI – ŠTEVERJAN – Lastniki trgovine Trpin (oče in 3 sinovi) iz Gorice s svojim poštovnim delavcem Ksaverijem Rožičem so dolenjskim vinogradnikom priredili resnično martinovanje pri slovenskem vinogradniku Alešu Komjancu v Jazbini – Števerjan. Slovenska trgovina Trpin že več let oskrbuje naše vinogradnike z različnim vinogradniškim in kletarskim orodjem z ugodnimi pogoji in za dinarje.

Števerjan je popolna slovenska občina (podpredsednik občine je eden od Trpinov) na robu Gorice, s 15-članskim slovenskim občinskim svetom. Pri Komjancu je dolenjske vinogradnike pozdravil 12-članski ansambel „Lojze Hlede“ iz Števerjana. Ta ansambel je organizator vsakoletnega festivala narodnozabavne glazbe v Števerjanu, ki se ga udeležuje okrog 25 ansamblov z obeh strani meje.

Gostitelj Komjanc je mlad vinogradnik, ki ima 15 ha vinogradov, od tega 13 ha v polni rodnosti. To vinorodno območje je zaščiteno in na zaščitenem področju kvalitativnih vin smejo pridelati največ 11000 kg grozdja, oziroma 77 hl vina na hektar. Tak pridelek dosežejo s sorto tokaj, pri drugih sortah pa pridelajo le okrog 60 hl vina na hektar (pri pikolitu eno tretjino tega). Povprečna cena za liter vina je 800 lir (po zasebni menjavi je to 20,20 din) in se giblje med 650 in 1200 lirami za liter (pikolit 10000 lir 7-decilitrska steklenica).

Poleg ansambla „Lojze Hlede“ so k dobremu razpoloženju zraven odličnega vina pripomogli še pevci Šentjernejskega okteta. Nazadnje so peli vsi, tudi tisti, ki navadno ne pojejo. Zastopnik društva vinogradnikov je gostitelja in Ksaverija Rožiča obdaril s slovensko knjigo Vinogradništvo, zastopniki OVO Šentjernej pa s petlini kot simbolom Šentjerneja.

VZORCE ZA ANALIZO VINA

sprejema, podobno kot za Dolenjsko Tit Doberšek (glej objavo v Dolenjskem listu 9. nov. 1978, stran 3), za Belo krajino Vinska klet Metlika (inž. Bajuk Stane), analizo vina pa prav tako opravlja Kmetijski inštitut Slovenije v Ljubljani.

svet študijskega središča, predavateljski aktiv, poslovnik in denarni načrt študijskega središča za leto 1979.

Seveda se politično izobraževanje dolenjskih komunistov ne začneja šele z začetkom delovanja študijskega središča, ampak poteka že nekaj let v vseh občinah v ustaljenih oblikah. Letos so v Črnomlju, Metliki, Novem mestu in Trebnjem uspešno priredili seminarje za kandidate za člane ZK, seminarje za novospregate člane, občinske politične šole in dopisne šole marksizma.

Podatki kažejo, da se je letos politično izobraževanje in usposabljanje skoraj 10 odstotkov dolenjskih komunistov, med njimi največ mladih. To je spodbudna ugotovitev. Manj razveseljivo pa je, da so usodo dosejanega izobraževanja krojile tudi napake in pomanjkljivosti. Na seji medobčinskega sveta ZK so med drugim opozorili, da bo treba posej večjo pozornost nameniti izbiri kandidatov za najrazličnejše politične šole ter dobro pretehtati učni program za vse oblike izobraževanja.

V Trebnjem ugotavljajo, da osnovne organizacije ZK slabo načrtujejo idejnopolično usposabljanje svojega članstva. Pristavljajo pa, da bi se zanimanje za tovrstno izobraževanje povečalo, če bi znali teoretično spoznanja približevati v vsem razumljivem jeziku. V Metliki odmerjajo pozornost usposabljanju vsega članstva in kvaliteti. V Novem mestu poteka izobraževanje po dogovorih z osnovnimi organizacijami. V Črnomlju pa se je pokazalo, da se precej diplomantov političnih šol odloča za šolanje na višji stopnji. Predstavnik politične šole CK ZKS Aleksander Kutoš je na seji medobčinskega sveta ZK v Novem mestu dejal, naj v občinah organizirajo predvsem take oblike izobraževanja, ki bodo sprejemljive glede na potrebe in izobrazbeno sestavo članstva.

OBVESTILO O DERATIZACIJI

Po odloku o splošni obvezni deratizaciji v večjih naseljih občine Novo mesto (Uradni vestnik Dolenjske št. 4/64 in Skupščinski Dolenjski list št. 7/70) bo Zavod za socialno medicino in higieno Novo mesto opravil obvezno deratizacijo (nastavljanje zastrupljenih vab) na območju naselij ŽUŽEMBERK, DOLENJSKE TOP-

LICE, GOR. STRAŽA IN ŠENTJERNEJ

od 4. 12. do 6. 12. 1978 V NOVEM MESTU z obrobniimi naselji pa v dneh od 7. 12. do 29. 12. 1978 Točna navodila in opozorila bodo objavljena na vidnih mestih v krajih, kjer bodo opravljali deratizacijo.

Zavod za socialno medicino in higieno, Novo mesto Mej vrti 5, tel. 21-253

JAVNA LICITACIJA „KREMEN“ NOVO MESTO

proda na javni dražbi, ki bo 27. 11. 1978 ob 9. uri v Novem mestu, Partizanska c. 12 (pri stadionu) karamboliran

TOVORNI AVTO TAM 500 K PREKUCNIK,

letnik 1971, poškodovana kabina in keson, motor generalno popravljn v letu 1978. Izklicna cena 50.000,00 din. Druge informacije dobitte v splošnem sektorju DO „KREMEN“ Novo mesto, C. kom. Staneta 9.

Posavje – bela lisa v TV

Pripombe k predlogu programov RTV Ljubljana

Posavskemu družbenopolitičnemu delavcu se je v Ljubljani primerilo, da so ga spraševali, kje leži Sevnica, kar samo po sebi ne bi bilo nič neznačilnega, če bi se to zgodilo le enkrat. Za preboj iz podeželske anonimnosti lahko veliko naredijo sredstva množičnega obveščanja, so ugotovili tudi na nedavni seji koordinacijskega odbora za obveščanje pri občinski konferenci SZDL, Sevnici, ko so obravnavali predlog programov RTV Ljubljana.

Predhodna javna obravnava predloga radijskih in televizijskih sferovodov je gotovo hvalevredno dejanje. Z njeno pomočjo je mogoče ugotoviti, da obstajajo v predlaganem programu tudi vrzeli. Gradivo, na primer, pušča na cedilu bralca, ki bi rad kaj iz črpnjega prebral o skrbi osrednjega radia za lokalne radijske postaje. Njihovi delavci so že sestavili dolg seznam pripomb.

Na sevniki seji koordinacijskega odbora za obveščanje so tudi tokrat ugotavljali, da za območje Posavja RTV Ljubljana

nima organizirane ustrezne dopisniške mreže. Honorarni dopisnik in zdavnaj odslužena snemalna kamera, to je vse, kar ima v tej regiji, ki bi morala biti ustrezne zastopana v osrednjem sporodu RTV. Mimogrede: v predlogu programov je „pozabljeno“ tudi novomeško dopisništvo, ki ima zaposlenega poklicnega novinarja oz. snemalca in vsaj nekaj opreme. Nič čudnega, če tudi v Novem mestu ugotavljajo, da pri RTV Ljubljana podcenjujejo pomen širše Dolenjske.

V Sevnici so imeli pripombe tudi zaradi časovnega razporeda nekaterih oddaj (na primer oddaje „Nocoj“), ki so tako pomaknjene v noč, da jim lahko sledi le manjši krog gledalcev ali poslušalcev. Koliko ur lahko naš delavec sploh še spi, če morajo mnogi vstajati že pred 4. uro zjutraj, da lahko pridejo pravčasno na delo? Sicer pa posavski delavci sebe in svojih prizadevanj danes v televiziji tako in tako ne vidijo!

A. ŽELEZNIK

Manj soli, več previdnosti

Zimska služba pripravljena, zima ne?

V ponedeljek je združenje Cestnih podjetij Slovenije v Ljubljani povabilo novinarje na tiskovno konferenco o letošnji pripravljenosti zimske službe. Sodelovali so predstavniki vseh slovenskih cestnih podjetij, novomeškega je zastopal inž. Lojze Ušaj.

Bistvena novost v „bojnem načrtu“ letošnje zimske službe je razdelitev naših cest na štiri prioritete: redne vzdrževanja in pluzenja. Ker je na voljo le polovica potrebnih količin soli, bodo kolikor toliko soljene in vzdrževane brez večjih zastojev samo ceste takomenovanega prvega razreda. Mednje uvrščajo predvsem tiste ceste, ki jih bodo vzdrževali redno, možni pa so zastoji. V tretji razred bodo uvrščene ceste, ki bodo vzdrževane, dokler jim bodo kos plugi, v četrti kategoriji pa bodo ceste, ki jih običajno pozimi zaprejo zaradi nevarnosti plazov in drugih nevarnosti. Precej številna novinarska srenja je zato kajpak nemudoma želela izvirati seznam vseh teh cest, kar pa zaenkrat ni bilo mogoče.

Kakorkoli že bo, v prvi vrsti bo to odvisno od zime, cestarji bodo v danih razmerah skušali storiti kar največ. Kot rečeno, se je že uvodoma pričelo vse vrtneti okrog soli. Zanj so cestarji pričeli molelovati že marca, na voljo pa jo je le polovico toliko, kolikor bi je bilo potrebno v povprečni zimi. Prošnje za pravčasni uvoz so obležale v predalih zvezne administracije, tuzlanski kombinat pa se izogiba proizvodnji soli za ceste, ker ima bojda s tem čisto izgubo. Cestaji si bodo morali pomagati tudi s peskom. Skupno s predstavniki milice so na konferenci pozivali na previdnost v številnih nevarnostih zimske vožnje.

Kljub težavam s soljo bo zimska služba vseeno veljala okrog 150 milijonov dinarjev. Novomeško podjetje ima na voljo 22 posipalnikov, letos zanje niso dobili niti enega rezervnega dela. Za nameček je to podjetje skupno z novogoriškim edino v Sloveniji, ki se mora v kritičnih razmerah zanašati na zvezo po telefonu in ne na radijsko zvezo.

ALFRED ŽELEZNIK

Dušan Brelih

Sodno poslopje, dolgi hodniki, stranke. Pravda zadeva tožnika zoper toženca – okliče sodnik in doda: odvetnik Dušan Brelih. Stranke vstopajo v sodno dovrano, odvetnika ni. „Odvetnik Dušan Brelih!“ Ponoven oklic. Toda odvetnika ni – in ga ne bo. Dušana Breliha ni več.

Umrli je dobesedno sredi dela, sredi družbenopolitične angažiranosti, svetel zglod dobrega, poštenega in za socializem zavzetega delavca. Mineva nekaj več kot teden, ko smo se srečali na blejskem seminarju o obligacijskih razmerjih. Kolegi Stari in mladi. Pa profesorji, visoke eminenec našega pravosodja. Beseda je dala besedo in takrat je Dušan iskriavo rekel, da živijo suhi ljudje dlje. Danes ga ni več, rojenice so odločile drugače.

Dušan Brelih se je rodil 17. julija 1933 v Bugojini pri Murski Soboti v napredni prosvetni družini, ki se je med NOB izkazala tudi kot borčevska. Leta 1953 se je Dušan vpisal na ljubljansko pravno fakulteto. Po diplomski je bil v Sevnici najprej sekretar Gospodarske poslovne zveze, po vrnitvi od vojakov pa dva mandata sekretar občinske konference SZDL. Sla po znanju in raznolikosti ga je kasneje pripeljala v pravosodje. V Sevnici je bil sodnik občinskega sodišča, v Novem mestu pa občinski javni tožilec. S tožilstva se je Dušan Brelih lani poln izkušnje podal med odvetnike.

Smo v teh letih iskrenega tovarišta in prijateljevanja spoznali, kdo je bil pravzaprav Dušan Brelih, rezervni kapetan I. stopnje, podpredsednik novomeškega šahovskega kluba, predsednik društva pravnikov, nosilec več odlikovanj? Najbrž ne, boleče pa čutimo praznino, ki je ostala za njim.

Prijatelji

V zavarovalstvu cene navzdol

V petih občinah so obravnavali spremenjene pogoje pri celi vrsti zavarovanj, ki so v korist občana – Trebanjci predlagajo, naj bi vpeljali tudi kompletno zavarovanje kmetije

Dolenjska zavarovalna območna skupnost Triglav je pred kratkim sklicala zboro delegatov temeljnih rizičnih skupnosti.

Delegati so obravnavali uresničevanje plana v 9-mesečnem obdobju in plana izhodišča za prihodnje leto, obenem pa več sprememb in dopolnil zavarovalnih pogojev. Iz poslovnega poročila je bilo razvidno, da je

bil plan v letošnjih devetih mesecih za 5 odst. presežen glede na primerjavo z istim obdobjem lani, po oceni pa bo do konca letošnjega leta kar 10 odstotkov boljši rezultat od pričakovanega.

Na konferencah so kritično obravnavali predvsem visok porast škodnih primerov, saj je letos za 35 odst. več škod, kot je znašal lanski plan. Škode pa ne naraščajo samo po številu, marveč tudi po visokih zneskih. Pri tem so zlasti v Metliki in Novem mestu menili, da je potrebno zmanjševati sistem ugodnosti

ENO PIŠE, DRUGO GLEDAŠ

Pred kratkim je pri novomeški občinski konferenci SZDL začel delati družbeni svet za informiranje. Na prvi seji so člani sveta obravnavali naloge, med katerimi je prva in neodločljiva: organizacija javne razprave o programu RTV Ljubljana v letu 1979. V programsko zasnovano informativno hišo se bodo člani sveta s pomočjo zunanjih sodelavcev še bolj poglobili, da bodo s tehnimi pripombami lahko pripomogli k boljšemu programu RTV. Na prvi seji pa je bila poglobljena pripomba: programska zasnova je ob površnem pregledu odlična, ko pa gledaš televizijski program, včasih „pozeleniš od jeze“. Menili so, da sta v radijski mreži Dolenjska in novomeška občina dobro zastopani, nikakor pa niso zadovoljni s predstavitvijo novomeške občine v TV obzorniku ali TV dnevniku.

zavarovanju za tiste voznike, ki često povzročajo karambole.

Velika novost se obeta zavarovanecem pri pogojih za osebna in nezgodna zavarovanja, za kmetijska, industrijska, transportna in druga zavarovanja. V večini primerov se zavarovalne premije znižujejo ali pa se povečujejo zavarovalna jamstva. Primer: nezgodno zavarovanje se pri kolektivnem zavarovanju poceni za 20 odst., pri osebnem pa za 10 odstotkov. Kljub spremenjenim pogojem pa so se v Trebnjem zavze-

mali, naj bi uvedli še možnost zavarovanja kompletne kmetije z vsem premoženjem.

Očitno je, da se je samouprava na področju zavarovalstva v dobrem letu dni lepo uveljavila, prvi rezultati v korist zavarovancev pa so ravno ugodnejši pogoji in nižje cene za več vrst zavarovanja.

PESNIKOV JUBILEJ

Ob 50-letnici slovenskega pesnika in prevajalca Toneta Pavčka je priredila Kosovelova knjižnica v Sežani knjižno in fotografsko razstavo o jubilatovem življenju in delu. Prav bi bilo, da bi se česa podobnega domislili tudi v Novem mestu, saj je Pavček navsezadnje dolenjski rojak (doma iz Šentjurja pri Mirni peči), v Novem mestu pa so mu podelili tudi Trdinovo nagrado za pesniško zbirko „Sanje živijo dalje“

ŽENSKA IN DELO

Za večeraj, 22. novembra, je bila v Kočevju sklicana konferenca za družbeno aktivnost žensk. Na dnevnem redu je bila dejavnost SZDL na področju družbeno-ekonomskega položaja žensk oz. tema „Delavka v združenem delu.“

Na Jugorju pod vrhom Gorjancev boste v gostilni z dolgoletno tradicijo vedno lepo in prijazno postreženi z domačimi specialitetami in prvovrstnimi belokranjskimi vini.

VSEM NAŠIM GOSTOM IN OBČANOM ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE METLIKA IN ZA DAN REPUBLIKE!

GOSTILNA PETER BADOVINAC JUGORJE tel: 77-933

Zdravstvo še išče rešitve

Medobčinski svet ZK za Dolenjsko razpravljal o predlogih za novo samoupravno pot dolenjskega zdravstva – Pri iskanju rešitev vsi sodelujejo v zdravstvu

Združevanje znanja, dela in sredstev v dolenjskem zdravstvu je v enaki meri politična kot samoupravna naloga, zato so tudi razprave o nakazanih rešitvah, predlogih in stališčih obojestranske, in če se le da, sprotne. Naloga ni taka, da bi jo lahko razrešili „čez noč“, saj gre v bistvu za novo samoupravno organiziranost zdravstva brez vnaprej znanega modela.

S temi vprašanji se ukvarja posebna skupina pri Zdravstvenem centru v Novem mestu, o dosejanjem izvajanja nalog pa je bil na svoji seji 15. novembra poučen tudi medobčinski svet ZK za Dolenjsko. Delovna skupina Zdravstvenega centra je namreč pripravila za to sejo obširno poročilo. Iz gradiva skupine je razvidno, da so predloge obravnavala

najrazličnejša samoupravna telesa in družbenopolitični dejavniki.

Iz gradiva povzemamo, naj bi zdravstveno dejavnost posej samoupravno organizirali po tozkih tako, da bi z njimi dobili tehnološke celote delovnega procesa. Uveljavili naj bi tudi enotno medicinsko doktrino, za kar naj bi še posebej skrbeli strokovni sveti. Zanimiv je tudi pre-

dlog, naj bi tozde in Zdravstveni center vodili kolektivni poslovodni organi.

Predlogi so seveda še v razpravi in ni še nič dokončnega. Medobčinski svet ZK je prizadevanje za novo organiziranost dolenjskega zdravstva na podlagi poročila delovne skupine Zdravstvenega centra in po dodatnih pojasnitvah in pripombah na seji v celoti podprl. Menil je, da bi morali problematiko in nakazane rešitve temeljito pretresti vsi zainteresirani, v razpravi pa je treba prek sindikalnih organizacij pritegniti vse v dolenjskem zdravstvu zaposlene osebe. I. Z.

GOSTILNA IN PRENOČIŠČE

NIKOLA BADOVINAC METLIKA tel: 77-255

- Vam nudi:
- domačo kuhinjo
- odojčki in jagenjčki na ražnju
- belokranjska vina
- pokrito letno teraso
- ogrevane sobe s kopalnicami

VSEM GOSTOM IN OBČANOM ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE METLIKA IN ZA DAN REPUBLIKE!

moda mm ?

Veličasten pomnik revolucije in žrtev

Novi muzej NOB in ljudske revolucije v Novem mestu je zgrajen ob solidarnosti delovnih ljudi in občanov z območja, ki je pred tremi desetletji doživljalo najbolj krvave boje v okupirani Sloveniji

„Narodi, ki so bili srečni, nimajo zgodovine,“ je zapisal Tolstoj. Slovenci jo imamo, namreč svojo zgodovino, pisali smo jo skozi stoletja z nenehnim bojem za svoj obstoj. Najbolj krvavo smo se uprli v narodnoosvobodilnem boju.

Dolenjska je doživljala najbolj krvave boje v vsej zasluženi Sloveniji. Kar 2.323 dolenjskih mož in žena je padlo v boju s sovražnikom, 1.419 jih je umrlo kot žrtve fašističnega nasilja. Tudi gospodarski davek temu nasilju je bil strašen: 932 stanovanjskih in 3.515 gospodarskih poslopjij je bilo uničenih, 61 javnih zgradb do tal razdejanih.

Trideset let po osvoboditvi je bilo sklenjeno, da Dolenjska s svojim sedanjim rodnom naposled le zgradi do zdaj najdostojnejši pomnik vsem svojim padlim borcem, aktivistom in žrtvam fašističnega nasilja, hkrati pa se oddolži revolucionarnim obdobjem pred narodnoosvobodilnim bojem. Tako je to jesen med polikliniko in Križatijo v Novem mestu zrasel sodoben muzejski objekt, v katerem bodo obiskovalcem na ogled vsi za narodnoosvobodilni boj in celotno revolucionarno preteklost Dolenjske najpomembnejši in najzanimivejši dokumenti. Novi muzej (dejanski je novi objekt oddelka NOB in ljudske revolucije Dolenjskega muzeja) bodo slovesno izročili namenu v soboto, 25. novembra. Odprto bo pravzaprav samo, kar se je do zdaj posrečilo urediti.

Med najpomembnejšimi muzejskimi deli, ki bodo tokrat izročeni ogledu, je spominska avla z 2901 izpisanim imenom padlih borcev, aktivistov in žrtev fašističnega nasilja z območja novomeškega okrožja

in s plaketami upodobitev 8 narodnih herojev (delo akademskega kiparja Vladimira Stovička). V glavni dvorani, kjer bo kasneje stalna zbirka, bo tokrat razstavljeno gradivo o partijskih kongresih.

Novi novomeški muzej je prvi slovenski v tak namen zgrajen objekt. Pionirjevi delavci so ga postavili v zahtevnem spomeniško zaščitenem prostoru in okolju. Muzej je funkcionalno povezan z drugimi objekti Dolenjskega muzeja. Okoliščine so narekemale, da se razprostira na površini 1.572 m², ki je od prvotno predvidene večja za 472 m².

V muzeju so tile glavni prostori: povezovalni vhod iz Muzejske ulice, glavna razstavna dvorana za stalno zbirko, spominska avla, dvorana za tematske razstave, (v prvem nadstropju) dvorana za predstavitev opusa Božidarja Jakca, predavalnica s knjižnico, arhiv, delovni prostori za osebje oddelka NOB in prostori za upravo muzeja, v pritličju pa so še prostori za fotolaboratorij, skladišča in drugo.

Programske zasnove je izdelal širši gradbeni odbor pod vodstvom Bogdana Osolnika. Za pridobitev najboljše arhitektonske rešitve so v sodelovanju z ljubljanskim društvom arhitektov razpisali republiški natečaj. Odzvalo se je 36 avtorjev, projekte pa jih je poslalo 18. Ocenjevalna komisija je prvo nagrado podelila arhitektom Mirku in Mariji Kajzelj ter Boštjanu Kolenču iz Ljubljane za projekt, poslan pod šifro BREG. Prispeli projekti so bili nekaj časa javno razgrnjeni v Dolenjski galeriji. Projekt BREG je bil podlaga za glavni muzejski projekt. Gradnja se je začela lani 4. julija.

Sprva je bila v načrtu le prva faza, letos marca pa so sklenili, da se

muzej dokonča v drugi fazi.

Potek gradnje je ves čas motil nereden dotok denarja, to pa je delalo nemalo skrbi tako gradbenemu odboru kot izvajalcem in drugim, ki so ves čas pomagali pri izvedbi te muzejske akcije. Gradnja muzeja so v Novem mestu proglasili za prvenstveno naložbo v kulturni prostor.

Ta čas še ni mogoče ničesar pisati, koliko bo veljal novi novomeški muzej. Obračun bo prišel kasneje, ko bodo postorili vse, da bo muzej v celoti služil svojemu namenu. Financiranje je zastavljeno tako, da prispeva republiška kulturna skupnost tretjino, novomeška kulturna skupnost pa hkrati z gradbenim odborom poskrbi za dve tretjini sredstev.

Glavni vir za kritje domače (no-

vomeške) obveznosti predstavlja 0,5 odst. bruto osebnih dohodkov, ki ga morajo delovne organizacije na podlagi posebnega dogovora vplačati za leta 1975, 1976 in 1977. (Ker denar prepočasno doteka, so morali že najeti premostitvena posojila). Del denarja naj bi zbrali z akcijami (obveznice ljudskega posojila, darila, oglasi itd.), ki še niso končane.

Denarnih in drugih skrbi bo še dovolj. Na koncu naj podčrtamo samo še tole: Dolenjski muzej, ki pretesen in premajhen ne more dati vsem svojim zbirkam dostojne zbirke, bo poslej lahko omogočil vsaj to, da bo dobil obiskovalec pred seboj v celoti razgrnjeno izjemno bogato gradivo narodnoosvobodilnega boja na Dolenjskem.

I. Z.

NESEBIČNI SODELAVCI

Pri gradnji novega muzeja NOB in ljudske revolucije v Novem mestu so s svojim neplačanim prispevkom pomagali številni strokovnjaki, družbenopolitični in javni delavci ter posamezniki. Njihov delež bo častno in za vedno vgrajen v muzej - pomnik tudi ljudski solidarnosti.

TISOČAKI ZA MUZEJ

Denarne prispevke za novi novomeški muzej so vplačali: Martin Bajc - 1.000 dinarjev, Vinko Uhan - 1.000, Ema Muser - 2.000, Mara Rupena - Osolnik - 1.000, ZZZB NOV Ljubljana - 1.000, ZZZB NOV Voglje - KO Šenčur - 100, ZZZB NOV Ljubljana-Vič - 1.000, Komunist (Ljubljana) - 10.000, ZZZB NOV Celje - 30.667, ZZZB NOV Vrhnik - 1.000, ZZZB Ljubljana (posamezni člani) - 14.000, ZZZB Celje (posamezni člani) - 727, Dolenjski muzej - 2.296,40, ZZZB NOV Novo mesto - krajevne organizacije občine Novo mesto - 103.120 (in 29.900 dinarjev v obveznicah), občinski sindikalni svet Novo mesto (59 sindikalnih organizacij) - 144.110 din.

UČENCI ZBRALI NAD 100.000 DIN

Učenci dolenjskih, belokranjskih in posavskega osnovnih in novomeških srednjih šol so za novi novomeški muzej zbrali 108.783 dinarjev, od tega: OŠ Podzemelj - 180, OŠ Milka Šobar - Nataša (Novo mesto) - 6.000, OŠ Pišce - 580, OŠ Leskovec - 1.810, OŠ Žužemberk - 6.000, OŠ Trebnje - 9.060, OŠ Dolenjske Toplice - 5.000, OŠ Mirna peč - 3.490, OŠ Grm (Novo mesto) - 10.160, OŠ Dragatuš - 1.450, OŠ Sentjernej - 9.000, OŠ Šmarjeta - 2.850, OŠ Otočec - 1.540, OŠ Vavta vas - 4.000, OŠ Šentjanž - 1.020, OŠ Brusnice - 3.021, OŠ Sevnica - 12.155, OŠ Stopiče - 5.000, OŠ Prevole - 1.030, OŠ Šentrupert - 1.000, OŠ Mirna - 1.370, OŠ Bršljini (Novo mesto) - 5.720, OŠ Velika Dolina - 1.520, OŠ Škocjan - 1.710, OŠ Krmelj - 150, OŠ Tržišče - 810, OŠ Raka - 750, OŠ Brežice - 2.457 in srednje šole v Novem mestu - 9.950 dinarjev.

Z OGLASI

v posebni informativni brošuri o gradnji novega novomeškega muzejskega objekta so člani gradbenega odbora in člani ZB od 26 delovnih organizacij zbrali 215.000 dinarjev.

„KOVINARSKA“, tovarna industrijske opreme in konstrukcij, Krško

objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. SKUPINOVODJE I., II. ali III. oddelka za anti-kor, zaščito

Pogoji: VK, PŠ ali KV kemične smeri, 4, 5 oziroma 7 let ustreznih delovnih izkušenj.

2. 2 PLESKARJEV I., II. ali III.

Pogoji: poklicna šola, KV pleskarske smeri, 3, 2 oziroma 1 leto ustreznih delovnih izkušenj.

3. 5 POMOŽNIH DELAVCEV-ANTIKOR ČISTILCEV I. ali II.

Pogoji: PK, NK pleskarske smeri, 1 leto ustreznih delovnih izkušenj.

Na vseh delovnih nalogah je delo za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim rokom. Objava velja 15 dni po objavi. Prijavljene kandidate bomo pisмено obvestili o izbiri v 30 dneh po poteku objavljenega roka. Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo na naslov: „KOVINARSKA“, Krško, Kadrovska organizacijska služba. Prijav brez priloženih dokazil ne bomo upoštevali.

Avtokleparstvo in avtoličarstvo
STAREŠINIČ BORIS
METLIKA - Na Obrh 35

VSEM OBČANOM ČESTITAM ZA PRAZNIK OBČINE
METLIKA IN ZA DAN REPUBLIKE

Priporočam vam svoje kvalitetne usluge!

KOČEVJE: STRELCI TEKMUJEJO

V počastitev dneva republike bo 26. novembra na kočevskem strelišču tekmoval ekip v streljanju z vojaško puško na 200 m. Pomerile se bodo ekipe strelskih družin, teritorialne obrambe, ZRVS, lovcev in postaje milice. Tekmovanje organizira Tekstilna, pokroviteljica pa je občinska strelska zveza.

„Prav ima samoupravljanje“

Odgovor na članek, objavljen v DL 9. novembra

9. novembra ste na 8. strani 45. številke Dolenjskega lista objavili članek pod gornjim naslovom. V tem članku ste zapisali, kaj je odločilo sodišče združenega dela v Novem mestu. To je točno. Pri opisovanju sporne zadeve ste se pa omejili samo na okoliščine, ki govorijo prid zaključku sodišča združenega dela. Ta zaključek je pa lahko pravilen ali pa zmoten. Menim, da je zato članek nepopoln, nujno potreben dopolnitve.

Da ne bi bila javnost samo enostransko, če že ne netočno informirana, se mi zdi potrebno, da v skladu z določili zakona o tisku vaš članek dopolnim z naslednjimi vrsticami:

V vašem članku mi ni všeč, da istovetite samoupravljavce v TOZD Zdravstveni dom Novo mesto s samoupravljajem. Za samoupravljajne tudi jaz trdim, da ima vedno prav, ker pravi na primer, da pripada delavcem za enako delo približno enak osebni dohodek. Glede samoupravljavcev v TOZD Zdravstveni dom Novo mesto sem pa že dolgo časa prepričan, da nimajo prav, ker tako manipulirajo s samoupravljanjem, da za enako ali celo manj zahtevno delo, kot je delo terenskih babic, odmerjajo kar za več kot 1.500,00 din večji mesečni osebni dohodek.

V TOZD Zdravstveni dom Novo mesto sem razporejena na delovno mesto terenske babice, ocenjena in nagrajevana sem pa, kot da bi bila polovico časa na terenu, polovico po ambulantah. Delo po ambulantah je namreč po analitični oceni še nižje ovrednoteno kot terensko delo babic.

Ker nimamo organizirane posebne enote za nego bolnika na domu, to delo, ki je po naši analitični oceni tudi nižje ovrednoteno kot de-

lo terenskih babic, opravljajo kar sestre s srednjo šolsko izobrazbo iz splošne patronaže, nagrajevane so pa kot višje z razliko za več kot 1.500,00 din mesečno.

To je v TOZD Zdravstveni dom Novo mesto povsem mogoče, ker nikoli nismo imeli opisa delovnih mest niti do danes še ne razpolagamo s katalogom delovnih nalog in opravil.

Da samoupravljajci v TOZD Zdravstveni dom Novo mesto nimajo prav, dokazuje tudi delitev gibljivega dela osebnega dohodka. Kot v drugih dejavnostih imamo tudi v zdravstvu republiške normative, koliko zdravstveni delavec lahko opravi v rednem delovnem času. V TOZD Zdravstveni dom se še ni zgodilo, da bi tistemu, ki ni dosegel normative, odmerili manjši gibljivi del osebnega dohodka kot tistemu, ki je normativ dosegel ali celo presegel. Če potem pri delu ni stimulacije, da bi vse opravili, se raje zatekamo k reorganizacijam celih združenj, namesto da bi dosledno uskladili naše interne akte z zakonom o združenem delu.

Pa še to ste pozabili zapisati v članku, da odločitev sodišča združenega dela iz Novega mesta še ni pravno močna.

ALOJZIJA MAČEK-FORTUNA
Žužemberk 167

pisma
in
odmevi

Čimveč vaditi in nastopati

Delavska godba s Senovega dosegla v jubilejnem letu lepe uspehe - Igrali 800 zdomcem

Člani senovške Delavske godbe smo v poslavljajočem se letu dosegli precej lepih uspehov. Da stavek ne bi zvenel kot samohvala, naj naštejemo vsaj nekaj dosežkov.

Iz evidence vaj je razvidno, da smo imeli letos rekordno število vaj in nastopov, povrh vsega pa smo praznovali 50-letnico delovanja. Avgusta smo obiskali godbo „Rokovčarji“ v nemškem Buergavu in z njimi podpisali listino o pobratenju. Meščani so nas lepo sprejeli, še lepše člani njihove godbe. Imeli smo celovečerni koncert. Dvorana, kjer smo igrali, je bila polna, veliko ljubiteljev godbe na pihala pa je ostalo pred vrati. Nastopili smo tudi pred našimi delavci. Kar 800 jih dela na gradbišču atomske elektrarne v bližini Buergava. Z njimi smo se tudi dobera spoznali.

Ko smo se vračali domov, smo obiskali Dachau, Muenchen itd. 4. novembra smo se udeležili jugoslo-

vanskega srečanja amaterjev v Valjevu. Zastopali smo Slovenijo in se dobro odrezali. Obiskali smo še Jajce, Banjaluko in veliko manjših zanimivih mest. Cilji za naprej so jasni: čimveč vaditi in nastopati!

IVO UMEK
Senovo

SOLSKI KLUB OZN

Oktober je na naši šoli začel delovati klub OZN, ki ga vodi mentorica tov. Ratajčeva. Petnajst učencev se nas zbira ob petkih jutraj. Pogovorimo se o aktualnih dogodkih doma in po svetu, po pouku pa s teksti in slikovnim gradivom opremimo panoje. V okviru kluba smo doslej že poskušali tudi predavanja o razorožitvi, rasni diskriminaciji in oktobrski revoluciji.

BORUT ZALAR
OŠ Jože Slak-Silvo
Trebnje

ZVEČIMO KRHLJE

V sadjarskem krožku, ki ga imamo v našem domu, smo letos nasušili tudi krhlje. Jabolka smo nabrali v Mačkovicu. Stroj za lupljenje in rezanje jabolk smo si sposodili v Ljubljani. Sadej se nam posušil v LJK Kočevje. Zanimivo je bilo delati na stroju, ki je delal krhlje. Največ sem delal jaz. Namesto zvečilnega gumija sedaj v našem domu zvečimo krhlje.

LUDVIK POJE
novinarski krožek
Dom Dušana Remiha, Kočevje

ZLATA POROKA - Barbara in Franc Požek iz Adlešičev sta pred kratkim praznovala 50-letnico skupnega življenja. Zvestobo in medsebojno pomoč, ki sta ju spremljala pet desetletij, sta si ponovno, tokrat pred svojimi osmimi otroki, obljubila 4. novembra 1978, in sicer pred matičarjem črnomaljske občinske skupščine. Na sliki: zlatoporočnica pri izmenjavi prstanov.

Podarjene obveznice za muzej

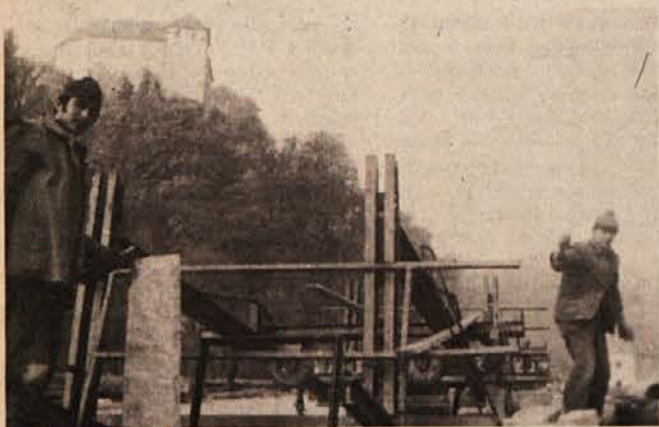
Z obveznicami ljudskega posojila za ceste je bilo za novi muzej NOB in ljudske revolucije v Novem mestu zbranih nekaj manj kot 100.000 dinarjev. Darovali so jih:

Miha Hrovatič v vrednosti 1.600 din, Miroslav Vute - 1.000, Peter Ivanetič - 1.600, Jože Plavec - 1.000, Anton Stampohar - 1.200, Slavka Ložar - 900, Olga Švent - 600, Andreja Pavlin - 600, Vida in Anton Šporar - 1.000, Sonja Robič - 1.000, Franc Bobič - 500, Milka Bobnar - 300, Frančiška Ivanetič - 900, Dragica Breščak - 400, Milena Perušek - 2.000, inž. Herbert Schoeppl - 1.000, Anton Radešček - 1.000, Jože Franko - 1.000, Janez Jeriček - 400, inž. Janec Penca - 2.800, Ciril Pucej - 1.000, Francka Dular - 600, Domen Grobovšek - 100, Miro Lovko - 1.300, Jože Šetina - 3.000, Franc Kump - 1.000, inž. Jovo Grobovšek - 1.000, Štefan Galič - 4.000, Jože Udovč - 3.000, inž. Janez Penca - 2.400, Ivan Slapnik - 5.000, predsedstvo okrožnega sodišča Novo mesto - 4.000;

inž. Peter Ivanetič - 1.200, Anja Grobovšek - 500, Terezija Injac - 700, Marija Škof - 400, Jože Šetina - 3.000, Rudi Mraz - 600, Mara Rupena-Osolnik - 4.400, Bogdan Osolnik - 5.400, Kostja Virant - 1.000, Mihael Hrovatič - 1.000, Jakob Berič - 5.000, Martin Pavlin - 1.500, Jože Škufca - 2.400, Ana Gvozdič - 500, Slavko Milič - 500, Pava Jarc - 200, Otilija Finc - 100, Zinka Lajkovič - 100, Ivanka Prešiček - 100, Stanka Rozman - 100, Ciril Rozman - 100, Ida Janc - 500, Milica Lavrin - 300, Darja Colarič - 500, Boris Skedelj - 200, Sonja Gornik - 200, Slavka Jerman - 600, Jože Jerman - 600, Marija Rifelj - 600;

Alojz Primc - 300, Marija Učman - 400, Marija Zagorc - 100, Marija Bošnjak - 500, Boris Petančič - 600, Silvester Novak - 300, Milica Korošec - 100, Darja Zavišek - 100, Nevenka Rajakovič - 128,30, Milena Zokalj - 100, Marko Škrbec - 100, Drago Tratnik - 100, Anton Smerke - 500, Stanko Mežnar - 100, Marjan Petrov - 500, Vera Potočar - 200, Ana Kuhar - 500, Rudolf Campa - 200, Anton Gačnik - 600, Ivan Eršte - 1.000, Stanko Medved - 1.000, Franc Blatnik - 1.000, Milka Rebselj - 1.000, Jožica Škufca - 700, Darja Kastelic - 200, Avgust Avbar - 1.000, Mihael Hrovatič - 1.400, Ivan Kočevar - 2.500 in Ludvik Golob - 5.000

moda mm ?

BOLJŠI ČASI TRKAJO NA VRATA

Brestanica je razdeljena na dva tabora: v enem so županovi zagovorniki, v drugem pa njegovi nasprotniki. Slednji škodoželjno čakajo dan – ta naj bi prišel po dnevu republike – ko bo moral župan zabresti v hladne valove deročne Save in dokazati svoje plavalne spretnosti tudi v vodah, ki niso politične narave. Zakaj tako? Gre za svojevrstno stavo. Župan se je pridružil, da bo most prek Save ki ga Brestaničani že neskončno dolgo pričakujejo, odprt do dneva republike. Če se to ne bo zgodilo, se je zaklel, da bo preplaval Savo.

To je seveda samo anekdota, saj Brestaničani niso res razdeljeni v tabore. Da vse družijo enake skrbi, potrebe, želje in upanje, smo se prepričali v torek, 14. novembra zvečer, v prijaznem gostinskem lokalu „Pod lipo“, kjer smo po poletnem odmoru ponovno začeli z uredništvom v gosteh. Brestanico so obiskali novinarji Jožica Teppey, Milan Markelj in Ivan Zoran.

Brestanica, včasih so ji rekli tudi Rajhenburg, je večje naselje ob istoimenskem potoku, ki se vse od Senovega po ozki dolini prebija do Save. Kraj se deli v starejši in novejši del, sicer pa je precej raztegnjen. Je središče krajevne skupnosti Brestanica, ki združuje sedem vasi. Že v rimskem času je tod tekla pomembna antična cesta. Sama Brestanica je očitno mlajša, saj se prvokrat kot naselje pod srednjeveškim gradom omenja v 13. stoletju. Stolejše kasneje je dobila trške pravice, z njimi pa tudi pravico do štirih letnih sejmov. Iz zgodovine je znano, da so 1476 trg izropali in požgali Turki. V 16. stoletju so uporni kmetje trikrat neuspešno oblegali utrjeni brestaniški grad. To trdnjavo so „zavzeli“ šele francoski trapisti 1881. To omenjamo zato, ker so trapisti sloveli kot odlični kmetovalci, še posebej pa po svoji čokoladi in likerjih. Upomiški duh okoličanov se ni polegel do novejšega časa. Leta 1918 so delno oboroženi rudarji pregnali iz trga orožnike in prisilili trgovce, da so blago prodajali po starih cenah. Dve desetletji kasneje je tu delovala močna partijska organizacija. Najtemnejšo senco pa je na trg vrgla vojna. Brestaniški grad je bil namreč zbirališče na izgnanstvo obsojenih Slovencev. Od tu so odhajali zastraženi vlaki in tovornjaki okoli 45.000 zavednih domoljubov, mnoge za vselej. Na te čase spominja muzejska zbirka v grajskih prostorih.

BOLJŠE PROMETNE ZVEZE

Brestaniška krajevna skupnost sodi med manjše v krški občini. Razprostira se na okoli 2.000 ha. Nekaj nad 2.200 prebivalcev živi v 660 gospodinjstvih. Največji kraj v krajevni skupnosti je Brestanica. Krajanji si večinoma služijo kruh v podjetjih in ustanovah. Zaposlenih je 750 obča-

nov, 180 jih preživlja zemlja, kakih 100 pa si je poiskalo delo v tujini. Rodovitne zemlje je bolj malo, zato so ljudje iskali dodatne zaslužke.

Življenje in delo krajevne skupnosti je celoviteje predstavil predsednik sveta KS Anton Javorič takole: „Imamo elektrarno, Novolesov TOZD Sigmat, tovarno valovite lepenke, popolno osnovno šolo, varstveno ustanovo, štiri trgovine, mesnico (včasih so bile tri), gostilno, dve kulturni dvorani in še kaj. Vsa naselja imajo vodovod, razen 35 gospodinjstev, ki se ali niso hotela ali pa ne mogla navezati na vodovodno omrežje. Povsod se pride z avtomobilom. 12 km občinskih in krajevnih cest je asfaltiranih. Za modernizacijo so krajanji prispevali 390.000 din. Okoli 200.000 din so krajanji dali za razširitev ceste Dol. Leskovec – Koženji vrh.“ Med najpomembnejše pridobitve šteje novi most čez Savo, ki bo Senovo in Brestanico povezal z modernizirano cesto na desnem bregu. V sami Brestanici pa gradijo obvoznico, po kateri bodo mogoči tudi zahtevnejši prevozi. Hkrati želijo urediti kanalizacijo, saj jim ne more biti vseeno, kakšen je Brestaniški potok.

Upokojenec Jože Kuselj je predvsem potožil nad zanemarjenim okoljem: „Videz kraja močno kvari črni Brestaniški potok, zato se že dolgo zavzemamo, da bi ga vsaj v središču pokrili. Mislim, da je priložnost zdaj, ko širijo most za novo cesto (obvoznico).“ Anton Stritar pa ugotavlja, da ni onesnažen samo potok: „Surovina nam zasmraja ves kraj, kadar zažigajo avtomobilske gume. Ljudje godrnjajo, načenjajo to vprašanje na sestankih, vse pa ostane le pri besedah.“

Od boljših prometnih povezav in bolj urejenega okolja veliko pričakujejo tudi turistični delavci. Predsednik turističnega društva Silvan Mozer je povedal, da se doslej s turizmom ne

morejo pohvaliti. Na večji priliv turistov računajo v prihodnosti. „Naši načrti temeljijo zlasti na treh objektih. To so: grad z muzejem izgnancev, športnorekreativski center in ribniki. S pomočjo ribiške družine smo uredili tri ribnike v bližnji okolici naselja in preuredili manjši gostinski prostor ob njih. V načrtu je ureditev še enega ribnika. Športni center bo odprt spomladi 1979. Nove pridobitve bodo: olimpijski bazen, telovadnica in več igrišč. Pri gradnji so se izkazali krajanji s samoprispevkom (2 milijona dinarjev) in prostovoljnimi delom.“

Grad je gotovo najmarkantnejša točka v Brestanici. Mirko Avsenak je član ožjega odbora za ureditev gradu. Povedal je: „To je spomenik prve kategorije. Dosedanja raziskovanja so pokazala, da je stavba veliko bolj zanimiva, kot smo mislili. Odkrili smo freske iz 16. stoletja, romanski portal iz 12. stoletja, renesančne lesene stropce, najbolj zanimivo pa je gotovo odkritje temeljev prvotne stavbe iz 9. stoletja. V načrtu imamo postopno obnovo celotnega gradu.“

Turistično društvo poskuša pridobiti krajanje za urejanje kraja. Ocenjevali so ureditev posameznih hiš in prizadevne pohvalili. Antonija Kuselj je povedala: „Ni vseeno, kako je kraj urejen, saj tu skozi potuje vse več ljudi. Želimo si predavanje o urejanju. Hortikulturno društvo bi pri nas imelo kaj delati. Prepričana sem, da bi se vanj vključilo veliko krajanov.“

OSAMLJENI PEVCI

Društveno življenje v Brestanici ni preveč živahno. Med najbolj delavne sodi AMD, ki ima lepo urejeno učilnico v gradu in močan vozni park. Ne zaostajajo gasilci. Delujeta dve gasilski društvi: eno pri elektrarni, eno v krajevni skupnosti. Tovarniško je dobro in sodobno opremljeno, kar je nadvse pomembno za varnost elektrarne in okolice.

Rudi Samec je opozoril na neveselo dejstvo, da od nekdanjih številnih sekcij DPD Svoboda aktivno dela samo še pevski zbor. „Kakih 35 nas je v zboru,“ je povedal. „Veliko nastopamo na domačih proslavah in na koncertih po občini in drugih krajih Slovenije ter Hrvaške. Žal za petje ni več pravega veselja. Tudi poslušalcev je čedalje manj. Hudo je pri srcu nastopajočim, saj je neredko v dvorani manj ljudi kot na odru. Morda bi bila spodbuda večja

denarna pomoč, saj smo v teh desetletjih dobili le eno obleko. Računamo pa lahko na take posameznike, kot je eden od naših pevcev, ki v eni sezoni prevozi več kot 4.000 km, da se udeležuje vaj.“

Kulturnemu življenju sicer na kaže dobro. Redne kino predstave so trikrat na teden, dvorana pa je tako slaba, da je že nevarno bivati v njej. Nič boljše ni z domom Svobode. Ko so ga zgradili, je bil najlepši dom v krški občini, zdaj pa je nujno potreben prenove. Kino in krajevni urad, zobna in splošna ambulanta naj bi dobili prostore v novi večnamenski stavbi, ki naj bi jo sezidali v novem delu Brestanice. Za zdaj se krajanji še ne morejo odločiti, ali bi preuredili nekdanje župnišče, v katerem gostuje kino in krajevni urad, ali gradili nove prostore. Nastal naj bi kulturno-poslovni center, v katerem bi bila tudi sodobnejša trgovina.

NEZADOVOLJNI S TRGOVINO

Čez trgovino ni malo pritožb. V Brestanici pa še celo. Vili Hohnjec je član potrošniškega sveta v krajevni skupnosti in je probleme kar stresel iz rokava: „Trgovina in preskrba sta slabi, posebno preskrba z zelenjavo in kruhom. Če kruha prej ne naročiš, ga zaman čakaš. Večkrat smo potrkali na vrata pristojnih, a brez uspeha. V potrošniškem svetu čutimo, da smo brez moči. Problem je tudi mesnica. Postrežba v njej je počasna, izbira pa slaba.“ Z njim se je strinjal Viktor Kostevec, delavec v elektrarni: „S trgovino zares nismo zadovoljni. Nobena od štirih trgovin ni taka, kot si jo krajanji želimo. Sanitarni inšpektor bi imel kaj videti. Naša želja je: sodoben samopostrežni lokal.“

Na pereče vprašanje preventivnega zdravstvenega varstva so opozorili prosvetni delavci, ki morajo organizirati prevoz učencev na sistematske preglede na Senovo. Sekretar krajevne konference SZDL Miroslav Bračun je razložil, da so lani imeli v kraju še obe ambulanti – zobno in splošno. Na predlog temeljne zdravstvene enote so obe poskušali preseliti na Senovo, čemur so se krajanji odločno uprli in zahtevali, naj ambulanti ostaneta v Brestanici. Uspeh je bil le delen, ostala je zobna ambulanta.

Prosvetne delavke Margareta Marjetič, Marija Kukovičič in Pavla Zajelšnik so se razgovorile o osnovni šoli.

„Šola je nova, stara vsega 11 let. Od nje smo veliko pričakovali, izkazalo pa se je, da je prostorska razporeditev slaba. Tako učenci jedo v razredih, kuhinja lahko pripravi le po 350 kosil ali malic. Težave pa nas niso odvrnile od celodnevne šole. V tem šolskem letu smo vključili v celodnevno šolo vseh 11 oddelkov. Pri tem so nam pomagale delovne organizacije, zlasti elektrarna, ki ima patronat nad šolo. Ker so prostori premajhni, se že dogovarjamo za dograditev šole. Sredstva naj bi zbrali tudi s samoprispevkom.“

Brestanica je pred novim referendumom. Anton Javorič je povedal, da bodo krajanji januarja 1979 odšli na volišča za uvedbo krajevnega samoprispevka, katerega večji del (70 odst.) bi porabili za šolstvo, drugo (30 odst.) pa za komunalno dejavnost. To pa ni edino pričakovanje. Brestanica si namreč skupaj s Senovim prizadeva, da bi čimprej dobila avtomatsko telefonsko centralo z 2000 priključki. Sodobne telefonske zveze s svetom bodo dobile tudi vse vasi v brestaniški krajevni skupnosti. O pošti ne vedo povedati samo hvale, ampak tudi grajo. Brestaniška pošta je odprta samo do 14. ure, ob sobotah uro manj, medtem ko denarno poslovanje končajo še uro prej.

OD NJE VELIKO PŘIČAKUJEJO

Elektrarna je bila oni večer v gostišču „Pod lipo“ večkrat pohvalno omenjena. Njej pripisujejo pobudo za gradnjo novega savskega mostu, ki so ga mnogi pričakovali šele kasneje, obvoznico v starem delu Brestanice in druga komunalna dela. Od elektrarne ta del občine veliko pričakuje tudi v naslednjih letih. „Tega se zavedamo,“ je povedal njen direktor Vinko Fric, „čeprav vemo, da niso ravno vsi za napredek, ki prihaja z urejevanjem kraja na tak način. Zavedamo se tudi, da je z rekonstrukcijo elektrarne, ki je zdaj usposobljena za dajanje 84 megavatov električne energije, končan šele glavni del dolgoročnejših opravil za utrjevanje energetske osnove.“ Štefan Marjetič, tehnični vodja v elektrarni, pa je pristavil, da je zdaj na vrsti graditev daljnovodov, transformatorskih postaj in vsega potrebnega, da bi uporabniki električne energije lahko kmalu začeli uživati sadove rekonstrukcije elektrarne, ki je s prehodom od parnih na plinske turbine (in od trdega na tekoče gorivo) povečala zmogljivost za 59 megavatov.

Anton Javorič

Jože Kuselj

Anton Stritar

Silvan Mozer

Mirko Avsenak

Miroslav Bračun

Stefan Marjetič

Vinko Fric

Rudi Samec

Vili Hohnjec

Viktor Kostevec

Antonija Kuselj

ARHIV ISČE FOTOGRAFIJE

Zgodovinski arhiv Ljubljana, enota za Dolenjsko in Belo krajino, pripravlja razstavo arhivskih dokumentov o socialistični izgradnji na Dolenjskem v letih 1945 - 1947. Razstavo bodo odprli v Novem mestu, nato pa se bo delno spremenjena selila v Trebnje in Črnomelj. Ker bi organizatorji razstavo radi čim bolj popestrili s fotografijami, naprošajo vse tiste, ki imajo morda shranjeno kakšno fotografijo o dogodkih javnega pomena iz prvih povojnih let, da dokumentarne posnetke posodijo arhivu. Zglasijo se lahko osebno v Novem mestu na Strmi poti 2 ali po telefonu na številko (068) 22-163.

CENTA RAZSTAVLJA

22. novembra so v domu JLA v Ribnici odprli razstavo del domačega akademskega slikarja Jožeta Cente. Na otvoritvi so izvedli kratek program učenci Glasbene šole. Razstava bo odprta do 6. decembra.

„Kar je velikega, rodi trpljenje“

Zbiranje neznanih pesniških besedil, nastalih med NOB, bo na našem območju potekalo še kakšen mesec

Pred približno letom in pol smo na tem mestu sprožili pobudo za organizirano zbiranje neznanih pesniških stvaritev, nastalih med narodnoosvobodilnim bojem in takoj po osvoboditvi kot odmev velikih preizkušenj in trpljenja. Za pomoč pri odkrivanju in zbiranju takih pesmi smo pridobili tudi šole, učitelje in učence na Dolenjskem in v Posavju. Marsikdo je tedaj mislil, da teh dragocenih izpovedi in pripovedi skorajda ni več med ljudmi, toda rezultati so presenetili vse, tudi odgovorne za zbiranje in urejanje neznane NOB pesništva v Ljubljani.

V slovenskem merilu je bilo doslej zbranega že toliko tovrstnega gradiva, da bo, ko bo dokončno urejeno, izšlo v več zajetnih knjigah. „Kar je velikega, rodi trpljenje“, je zapisal pesnik Cene Vipotnik. Ta misel velja brez pridržkov tudi za nastajanje danes vse bolj znanega pesništva NOB 1941 - 1945. Nepopisna škoda bi bila, da v omenjeni izdaji ne bi izšlo tudi vse tisto gradivo, ki do tega trenutka še ni znano slovenski javnosti niti zbiralcem oziroma raziskovalcem. Zato še enkrat, in ker je zbiranje tovrstnega gradiva že čisto pri koncu, tudi poslednjič prosimo in pozivamo vse avtorje in imetnike takih pesmi, da

se opogumijo, jih izročijo ali pa vsaj sporočijo, da njihova izvirna besedila lahko fotokopiramo. Marsikomu so originali dragocen spomin na težke čase, zato jih prav nikomur nihče ne more odtujevati. Otmimo torej pozabi sleherni verz, ki se je porodil v letih težkih preizkušenj in trpljenja med našo osvobodilno in socialistično revolucijo, v domovini ali zunaj njenih meja (v taboriščih, med izseljenci itd.). Uspoštevanja vredna so tudi besedila pesmi, nastala priložnostno ob že znani melodiji. Taka besedila so danes živa praviloma le še v spominu posameznikov. Zapišimo jih in povejmo, kje in kdaj so služila svo-

jemu namenu. Skratka, nič naj ne gre v pozabo. Sleherni drobci, napisani s še tako okorno roko, neve-

NAJBOLJŠI PO RADIU

RTV Ljubljana in ZKO Novo mesto sta v soboto, 18. novembra, v novomeškem Domu JLA pripravila javni radijski koncert pevskih zborov, ki so bili v sezoni 1977-78 najboljše ocenjeni. Novomeški publiko so po štiri pesmi zapeli: ženski pevski zbor „Solidarnost“ iz Kamnika, vokalni kvintet „Gorenjci“ iz Naklega, komorni moški zbor iz Brezovice, APZ „Tone Tomšič“ iz Ljubljane, APZ „Emil Adamič“ in študentski oktet iz Ljubljane. Med vsemi je najbolj navdušil akademski pevski zbor „Tone Tomšič“, ki je eden najboljših slovenskih pevskih zborov. Ob tej priložnosti mu je bila v Novem mestu podeljena plaketa britanske BBC, ki jo vsako leto podeljujejo za najboljše zborovske interpretacije.

ščo slovničnih pravil, bo pomembno dopolnjevala veliko zbirko, ki bo spregovorila o mukah, trpljenju in hrepenenju našega človeka, ki si je, da bi ublažil pot do svobode, tako enkratno pomagal tudi s svojo izvirno pesmijo.

Največ mesec dni je še časa za zbiranje neznanih pesmi NOB. Vsa sporočila v zvezi s tem pošljite na naslov: Jože Škufca, Zavod SR Slovenije za šolstvo, organizacijska enota Novo mesto, Glavni trg 7, 68000 Novo mesto.

Že do sedaj zbrano gradivo pričča, da smo bili Slovenci, čeprav številčno majhni, veliki po prispevku tega pesništva, verjetno celo med prvimi od vseh okupiranih evropskih narodov. Neverjetna moč specifičnega upora in odpora, vredna spoštovanja in pozornosti!

JOŽE ŠKUFCA

kultura in izobraževanje

podčrtano

Dve novosti

Na nedavnem delovnem srečanju področnega odbora Zdrženja gledaliških skupin Slovenije so ugodno ocenili svoje delo v minuli sezoni, ko so izvedli območni prireditvi Našo besedo in srečanje gledaliških skupin Posavja, tvorno sodelovali pri izvedbi XXI. srečanja gledaliških skupin Slovenije v Krškem, izvedli 6-dnevni „vikend“ seminar za režiserje ter odrske delavce in se v velikem številu udeležili tudi republiških seminarjev v Kopru.

Podobno zasnovano delovnega programa so sprejeli tudi za sezono 1978/79, vendar bosta v njej poglobljeni novosti dve posebni izobraževalni obliki.

Gledališka šola v malem bo 60-urni „vikend“ seminar, namenjen sicer predvsem igralcem-amaterjem, vendar se ga bodo udeleževali tudi režiserji posavskih ljubiteljskih skupin. Oboji bodo dobre tri mesece spoznavali zakonitosti igranja, govorno tehniko, obvladovanje odrskega prostora in vse ostalo „obrotno znanje“, potrebno igralcu.

Poleg tega bo strokovnemu izpopolnjevanju služil še študij ob delu, ko bodo posameznim gledališkim skupinam ob pripravah premierske predstave pomagali usposobljeni mentorji, strokovni sodelavci republiškega združenja. Posamezne skupine se bodo pač po lastni presoji in potrebah odločile za neposredno strokovno pomoč pri petih do desetih vajah. Tako zastavljeno in usmerjeno delo bo prav gotovo dvignilo raven gledališkega snovanja v Posavju.

VLADO PODGORŠEK

DANES O KULTURI 79

Na današnji razširjeni seji izvršnega odbora novomeške kulturne skupnosti bodo razpravljali o gradivu za resolucijo, veljavno v novomeški občini prihodnje leto. Na kulturnem področju naj bi se zgodilo nekaj pomembnih reči. Začelo naj bi se združevanje dela in sredstev izvajalcev kulturne dejavnosti v občini.

I. Z.

„PAVLIHA IN MICA“ V BELI KRAJINI

Jutri popoldne bo v Beli krajini gostovalo Mladinsko gledališče iz Ljubljane z delom „Pavliha in Mica“. Ob 13. uri bo predstava v Semiču, ob 18. uri pa v Črnomlju. Predstavi sta namenjeni predvsem osnovnošolcem v obeh krajih.

Daljši ali krajši konec

Samoupravno zožen napajalni curek za krško kulturo v naslednjih dveh letih

Kultura v krški občini bo v letih 1979 in 1980 živela ob prišpevni stopnji 1,2 odstotka od bruto osebnih dohodkov, ki je v primerjavi z letošnjo zmanjšana za 0,07 odstotka. Nadaljnja govorica številke pove, da pričakujejo v naslednjih dveh letih okoli 25 milijonov dinarjev, kolikor zneso tudi skupna vrednost programov za to obdobje.

Težko je reči, ali je kultura pri določanju aneksov (dopolnil) k samoupravnemu sporazumu potegnila daljši ali krajši konec. Dejstvo je, da se čuti ostriženo in precej ovirano pri razvoju.

Knjižničarstvo že dolgo ne more na zeleno vejo. Razširjenost knjig v krški občini je slabša kot kjerkoli v Sloveniji. Denarja za to dejavnost je vedno primanjkovalo. Upanje, da bo

znana akcija „Človek, delo, kultura“ ublažila problem, se ni izpolnilo. Valvasorjeva knjižnica kot matična ustanova računa, da bo do konca leta 1980 lahko dosegla vsaj dvojce: odprla izposojevalnico na levem bregu Save v Krškem in organizirala potujočo knjižnico.

Galerija Božidar Jakac bi rada razširila razstavne prostore in zaključila opus Jakčevih del. Večja popravila je potrebno opraviti na ostrižju gradu, v katerem je galerija, in obnoviti ostreže Lamutovega likovnega salona. Za obnovo prvega nadstropja brestaniškega gradu je že narejen program. Spomladi 1979 naj bi začeli obnavljati in urejati antični Neviodunum, za kar je pripravljen načrt brežiški Posavski muzej.

I. Z.

Zakon se bo pomladil

V novem zakonu o izobraževalnih skupnostih bo opredeljena tudi svobodna menjava dela - Predlog za izdajo že objavljen

V Sloveniji so izobraževalne skupnosti do zdaj živele in delale po zakonu iz leta 1974. Odnosi so se tako razvili, da zakon malone ni več uporaben, saj po njem ni mogoče reševati vprašanj, ki so zdaj aktualna.

V republiški skupščini bodo kmalu glasovali za nov zakon, ki bo nadomestil sedanjega, njegova dobra stran pa bo v tem, da bo temeljito obdelal vsebino in duha zakona o združenem delu, upošteval določila zakona o skupnih osnovah svobodne menjave dela na področju vzgoje in izobraževanja in ob tem uzakonil tudi vse dosedanje dobre izkušnje iz življenja in dela izobraževalnih skupnosti. Novi zakon bo določil načela za samoupravno sporazumevanje med udeleženci svobodne menjave dela na vzgojno-izobraževalnem področju in obvezno

ustanovitev izobraževalnih skupnosti. V njem bo podrobneje opredeljeno, kaj so uporabniki in izvajalci izobraževalne skupnosti ter kaj je v tem primeru predmet svobodne menjave dela. Pomembno je tudi, da bo uveljavil skupno načrtovanje izobraževalnih potreb na podlagi potreb in zahtev združenega dela.

Z zakonom bodo določene nekatere obvezne sestavine samoupravnih sporazumov o svobodni menjavi dela. Gre predvsem za cene vzgojno-izobraževalnih storitev, oziroma z drugimi besedami, za pogoje, pod katerimi bo mogoče opravljati vzgojnoizobraževalno dejavnost. Za uresničevanje zagotovljenih programov osnovnega izobraževanja bo zakon določil tudi solidarnostno združevanje sredstev.

Arhivu zmanjkuje zraka

Arhivska služba v Novem mestu bije plat zvona zaradi neustreznih delovnih pogojev

Vse dokumente, ki imajo zgodovinsko oziroma trajno vrednost, je potrebno shraniti; pravimo, da morajo v arhiv. Seveda papirji ne obležijo v kotu, da bi tam ostali za vse večne čase. Strokovnjaki, znani kot arhivarji, jih sortirajo, uredijo in obdelajo tako, da je ta ali oni dokument možno takoj najti in ga po uporabi spet vrniti na njegovo mesto.

Arhivskega gradiva je čedalje več, prostora pa vedno manj. Z gradivom iz novomeške občine je zatrpno vse prvo nadstropje

NAGRADE ZA SPISE O KNJIGI

21. novembra so v dvorani Slovenske matice v Ljubljani podelili knjižna darila za najboljše spise o knjigi, prispela na poseben razpis ZKO Slovenije in Zavoda SRS za šolstvo ob letošnjem mesecu knjige. Žirija, ki so jo sestavljali pisatelji, knjižničarji in uredniki mladinskih publikacij, je prebrala 517 spisov učencev iz 198 osnovnih in 94 spisov iz 36 srednjih šol v Sloveniji ter sklenila oddariti 29 osnovnošolcev in 11 dijakov. Med nagrajenimi je tudi dijakinja novomeške gimnazije Andreja Pleničar.

nekdanje šole v Karteljevem, prostora in zraka pa zmanjkuje tudi v Novem mestu, kjer dela posebna delovna enota ljubljanskega zgodovinskega arhiva za območje Dolenjske in Bele krajine. Arhivarji opozarjajo, da se tako ne da več naprej, ureditev primernih skladiščnih in delovnih prostorov pa določa tudi zakon.

V Novem mestu so arhivarjem že pred več kot enim letom obljubili, da bodo dobili prostore v stavbi poleg avtobusne postaje, kjer je bila davčna uprava. S preselitvijo, četudi bi bila začasna rešitev, ni bilo nič. Vprašanje je pereče in zahteva trajno rešitev. V naslednjih 20 letih bo potrebno ime samo za prevzem arhivskega gradiva z

I. Z.

ČASOPISNO ZALOŽNIŠKO PODJETJE „KMEČKI GLAS“

PRIPOROČA

za kmetovalce in strokovne delavce v kmetijstvu: Knjižnica za pospeševanje kmetijstva 1979, Kmetijski priročnik 1979, Gradnja in preureditev hlevov, Zajedalci in zajedalske bolezni pri domačih živalih, Vzdrževanje in popravila kmetijskih strojev, Jagode (pridelovanje). Cena za celotno zbirko je 180 din.

- KMETIJSKI STROJI 60 din
- VSE O KROUZI 25 din
- ZDRAVA REJA PRAŠIČEV 25 din
- GOSTJE NA KMETIJI 25 din
- POČITNICE NA KMETIH 50 din
- GOJITEV RIB (recepti za pripravo) 50 din
- KMETIJSKI PRIROČNIK (Pravni svetovalec) 25 din
- PRAKTIČNO GNOJENJE 25 din
- MALA ŠOLA EKONOMIKE KMETIJSTVA 25 din
- KMETIJSKI PRIROČNIK 76 (Gozdarski) 25 din
- PRIROČNIKI ZA VSAKOGAR, KI IMA VESELJE Z OPRAVILI V VRTU ALI DOMA
- VSAKDANJE IN PRAZNIČNE JEDI 170 din
- PTICE OKOLI NAŠEGA DOMA 150 din
- NAŠE SADJE 130 din
- ZELENJADARSTVO 150 din
- PAPIGA SKOBČEVKA 23 din
- SVET AKVARIŠTIKE 80 din
- ZDRAVNIŠKI NASVETI (za dekleta in žene)
- SAMI NAREDIMO AKVARIJ 50 din
- MALE ŽIVALI V NAŠEM DOMU 45 din
- MOJ VRT - MOJE VESELJE I. 150 din
- VINOGRADNIŠTVO 150 din
- NAŠE MAČKE 170 din
- ANANASOVKE 120 din
- ZANIMIVO BRANJE V PROSTEM ČASU
- SENCE PRETEKLOSTI 70 din
- ZIBKA PA TEČE 72 din
- RODILA SEM JIH 69 din
- OBNOVA 70 din
- DVOŽIVKE 70 din
- DOLINA ZELENEGA ZLATA 150 din
- TAKO JE TO 70 din
- TRI DOMAČE POVESTI 65 din
- STRASTI V GRAPI 75 din
- VEČNI KROG 60 din
- KLIC DOMAČE ZEMLJE 42 din
- SMRT V KURENTIJI 55 din
- KOŠENICE 45 din
- CIGANKA I. del 30 din

Knjige naročite pri ČZP Kmečki glas ali pa jih kupite v knjigarnah.

NAROČILNICA

Ime in priimek: .....

Kraj: .....

Pošta: .....

Naročam knjige: .....

Knjige bom plačal(a) po povzetju - v ..... obrokih. (Obrok ne more biti manjši od 100 din)

(Podpis)

To naročilnico pošljite izpolnjeno na naslov ČZP KMEČKI GLAS, Miklošičeva 4, 61000 Ljubljana

UMETNOST ROMOV - Romski likovniki najčešče ustvarjajo plastike iz točlene pločvine. Kako nastajajo taka dela, je bilo mogoče videti tudi letos v Trebnjem na XI. taboru. Plastike iz točlene pločvine ustvarja tudi eden od Bajramovičev,

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 24. XI.

Irgovska hiša maximarket Ljubljana

9.00 TV V ŠOLI: Ruščina, Od petka do petka, Vremenske spremembe

10.00 TV V ŠOLI: Angleščina, Risanka, Zgodovina
15.00 TV V ŠOLI, ponovitev
17.10 POROČILA

17.15 ZVERINICE IZ REZIJE: GRDINA V LISIČJI HIŠICI

Knjigo pravljic iz Rezije je pred petimi leti pripravil Milko Matičič, mariborski lutkarji pa so jih za televizijo uprizorili trinajst. Nanižanka je pred časom že bila na sporedu, tako da gre zdaj za ponovitev, kar pa otrok najbrž ne bo motilo.
17.30 KAKO JE MOJ OČE BIL V

KONCENTRACIJSKEM TABORIŠČU, 1. del

Tokratna oddaja iz nanizanke vojnih zgodb bo govorila o norveškem zaporu Grini, v katerem so Nemci kruto mučili in pobijali domoljube. Seznanili se bomo tudi z norveškimi odporniškim gibanjem ter usodami posameznih družin.

18.00 OBZORNIK
18.10 30 LET MAROLTVOCEV
18.40 IZBIRA ŠTUDIJA IN POKLICEV: GEOGRAFIJA

Med znanostmi, npr. biokemijo, elektroniko, fiziko in še katero, ki dandanes oblikuje svet, je geografija „osivela“, četudi še ni za staro šaro, saj je še zmeraj nadzvo koristna. Izredno širok je razpon njenih dejavnosti, s tem pa tudi področje dela geografov. O tem in o načinu in razsežnostih študija bo tekla beseda v oddaji.

19.10 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 ZABAVNOGLASBENA ODĐAJA

SOBOTA, 25. XI.

Irgovska hiša maximarket Ljubljana

8.00 POROČILA

8.05 STARE JAPONSKE PRAVLJICE
8.20 VRTEC NA OBISKU: ŽELEZNIŠKA POSTAJA

Otroci bodo lahko gledali ponovitev oddaje, ki govori o tem, kako se je skupina cicibanov igrala potovanje z vlakom. Odpravili so se na izmišljeno železniško postajo, si priskrbeli vozne karte, za popotnico pa kupili dovolj sladoleda, čeprav je zunaj že mrz.

8.33 Z BESEDO IN SLIKO - TONE PAVČEK: ČENČARIJA, 2. del

8.45 Z: Pirtoček: RDEČA KAPICA
9.10 PISANI SVET
9.50 ČAS, KI ŽIVI: OBISK V BE-NEČIJI

10.20 IZBIRA ŠTUDIJA IN POKLICA: BIOLOGIJA

10.50 M. Dombrowska: NOČI IN DNEVI

11.40 in 14.25 POROČILA
14.30 MOŽ OD NIKODER, film
15.50 CRVENA ZVEZDA: SLOBODA, prenos nogometne tekme

17.35 OBZORNIK
17.45 ISKRA OLIMPIJA: PARTIZAN, prenos košarkarske tekme

19.10 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 J. Mortimer: WILL SHAKE-

NEDELJA, 26. XI.

Irgovska hiša maximarket Ljubljana

8.50 POROČILA

8.55 ZA NEDELJSKO DOBRO JUTRO: ANSAMBEL VILJIJA PETRIČA IN ŠTIRJE KOVACI

9.25 625
9.45 ODBORNIKI
10.30 ČEBELICA MAJA
10.35 SKRIVNOST PLETENEGA KOŠA

11.30 KMETIJSKA ODĐAJA
12.30 POROČILA

Za naslednjih osem oddaj bodo televiziji naknadno določili točen čas predvajanja:

KAJ VEMO O ...

Gledali bomo prvo oddajo iz angleške nanizanke poljudnih filmov o bolj ali manj znanih naravnih zanimivostih, predvsem z otročnih krajev zemeljske krogle.

OKROGLI SVET
TV ZEHTNIK
POROČILA

DOSJE NAŠEGA ČASA: LETO 1956

To leto je bilo zelo nemirno. Začela se je britansko-francosko-izraelska agresija na Suez, ki je svet pripeljala na rob nove svetovne vojne; nemiri so bili v Poznanju, na Madžarskem upor in oborožen poseg sovjetske vojske; nadškof Makarios je bil izgnan s Cipra, Zvezna republika Nemčija se je začela oboroževati, vrela je v Alžiriji, na Kubi so se začele oborožene akcije Fidela Castra in Che Guevare. Itd. Leto 1956 je bilo v t. i. brionski deklaraciji prvič določene zapisano, kaj sodi med posebnosti in splošne značilnosti neuvrščenosti kot široko zastavljene mednarodne politike.

MODA ZA VAS
ŠPORTNA POROČILA

AMERIKANEC V PARIZU, film

Glasbeno-plešni film z gornjim naslovom je 1951 posnel režiser Vincent Minelli. Gre za eno najboljših tovrstnih filmskih stvaritev, domala nepozabna pa je igra Gene Kellyja in seveda glasba Georga Gershwina. Glavni vlogi igraja še Leslie Caron in Oscar Levante.
19.10 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 A. Marodić: POTI IN

PONEDELJEK, 27. XI.

Irgovska hiša maximarket Ljubljana

9.00 TV V ŠOLI: Pravopis, Voda, Za prosti čas, Kristali

10.00 TV V ŠOLI: Materinščina, Risanka, Zemljepis
11.05 TV V ŠOLI: Za najmlajše
15.00 in 16.00 TV V ŠOLI, ponovitev

16.15 LJUDJE IN ZEMLJA
17.15 POROČILA
17.20 ČAROBNA ŽOGA
17.35 KAJ VEMO O ...
18.00 OBZORNIK
18.10 PROMET V PRVEM SNEGU

18.15 SPEKTER: BAKTERIJE PROTI GOSENICAM IN MANJŠE JE BOLJŠE

Prispevka bosta prikazala dosežke strokovnjakov na področju kmetijstva. Kogar zanima, se bo lahko seznanil s tem, da insekticidi, ki jih uporabljajo za uničevanje gosenic, niso brez škodljivih stranskih učinkov. Najnovejšo sredstvo za boj proti gosenicam so bakterije, ki povzročajo obolenje gosenic, zato te poginjajo. Naravno okolje pa je povsem varno pred strupenimi preostanki. Zanimiva so tudi prizadevanja, da bi iznašli majhne, energetsko nezahtevne naprave in orodja za pridelovanje hrane. Uspehi so marsikje že vidni.

18.30 ŠOLA SMUČANJA Kdor je redno spremljal oddaje o smučanju, si bo ogledal tudi današnjo, ki bo govorila o smuki naravnost, nihanju v kolenih, prenehanju iz visoke v nizko prežo, o izmeničnem podrsavanju in dviganju smuči ter o posevni smuki, paralelnem zavoju k bregu in še čem.

18.45 MLADI ZA MLADE
19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK

21.05 RAZGLEDI: POČAKAJTE PRED VRATI

Gledali bomo nekakšno nadaljevanje oddaje „v živo“, ki je govorila o bohotenju birokracije na Slovenskem. Zvedeli bomo, kakšno je stanje v delu javne uprave, ki naj bi bila ljudem pomočnik pri reševanju prenekaterih zadev, ki jih od njih terja vsakdanje življenje.
21.40 TV DNEVNIK
21.55 BARETTA
22.45 POROČILA

2

16.55 Test - 17.10 TV dnevnik v madžarščini - 17.30 TV dnevnik - 17.45 Magnet - 18.15 Družbena tema - 18.45 Od vsakega jutra raste dan - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Gost urednik dr. Pavle Gregorič - 21.00 Včeraj, danes, jutri - 21.30 Človek in čas - 22.00 Glasbeni atelje - 23.00 Cribbins

SPEARE

20.50 MODA ZA VAS
21.00 TV ZEHTNIK
21.40 VČERAJ, KO SEM BIL ŠE MLAD, oddaja o francoskem šansonjerju Charlesu Aznavourju
22.30 POROČILA
22.35 625

2

17.50 Glasbeni pejsaži Srbije - 18.20 TV novice - 18.35 Apokalipsa živali - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Tretja simfonija (baletna oddaja z glasbo Gustava Mahlerja; 2. del) - 20.50 24 ur - 21.00 TV eseji: Kipar Arfan Hezić

STRANPOTI

20.50 V DOLINI PREMOGA IN SVETLOBE

Oddaja bo govorila o dolini Kolubare (ob železniški progi Beograd-Bar), kjer so veliki premogovniki. Pred desetletji je bilo delo v teh rudnikih zvečine ročno, zdja pa rudarji pravijo, da so gospodje, saj zanje delajo stroji. En sam stroj naredi v enem dnevu toliko, kot je nekdanj 500 rudarjev v dveh mesecih. V bližini rudnikov je termoelektrarna, velike uspehe pa so v tej dolini dosegli tudi pri varstvu okolja.
21.40 ŠPORTNI PREGLED
21.45 TV DNEVNIK

2

15.00 Nedeljsko popoldne - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Dokumentarna oddaja - 20.50 Včeraj, danes, jutri - 21.10 Celovečerni film

20.00 REVOLUCIJA IN GLASBA, prenos iz Slovenske filharmonije

V okviru koncerta, ki bo posvečen bližnjemu dnevu republike, bo simfonični orkester Slovenske filharmonije izvajal dela Demetrija Žebreta (Svobodi naproti), Alojza Srebotnjaka (Ekstaza smrti) in Ludviga van Beethovna (Simfonija št. 7 v A-duru). Solist bo Samo Vremšak, dirigent Marko Munih, sodeloval pa bo tudi komorni zbor RTV Ljubljana.

1.25 STOJAN BATIC: VARIACIJE NA TEMO EKSPLOZIJA
21.50 MOZAIK KRATKEGA FILMA: MESTO IZZA ŽICE
22.05 TV DNEVNIK

2

17.10 TV dnevnik v madžarščini - 17.30 TV dnevnik - 17.45 Deček Skok - 18.00 Pravljica - 18.15 Izobraževalna oddaja - 18.45 Mladi za mlade - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Športna oddaja - 20.30 Izkušnje - 21.00 24 ur - 21.10 Celovečerni film

TOREK, 28. XI.

Irgovska hiša maximarket Ljubljana

1

8.45 TV V ŠOLI: Na svidenje spomladi, Ali ste vedeli?, Bobni, TV vrtec, Dnevnik 10

10.00 TV V ŠOLI: Priradoslovje, Risanka, Glasbeni pouk
14.45 TV V ŠOLI, ponovitev
17.30 POROČILA

17.35 ROCK KONCERT: CHUCK MANGIONE QUARTET

Slišali bomo tri skladbe ameri-

SREDA, 29. XI.

Irgovska hiša maximarket Ljubljana

1

9.30 POROČILA

9.35 A. Marodić: DAN ZMAGE, 2. del
10.05 BELI BIM IN ČRNO UHO, 1. del mladinskega filma
11.35 NAŠA PESEM: PARTIZANSKE PESMI
12.00 POROČILA

Tudi za naslednjih osem oddaj televiziji niso pravočasno določili točnega časa predvajanja: Z BESEDO IN SLIKO: PRIŠEL JE PEVEC SLOVENSKE DEŽELE POSKOČNA DOMIŠLIJA AKROBATSKO SMUČANJE ŠPORT

ČETRTEK, 30. XI.

Irgovska hiša maximarket Ljubljana

1

9.30 POROČILA

9.35 A. Marodić: DAN ZMAGE, 3. del
10.05 BELI BIM IN ČRNO UHO, 2. del mladinskega filma
11.20 PO POTEH SPOMINOV
11.45 POROČILA

12.55 BEOGRAD: BORAC, prenos nogometne tekme
14.55 BOKS ZA ZLATO ROKAVICO, prenos

17.30 STARE JAPONSKE PRAVLJICE
17.45 ZVEZDE OPOLDNE, dokumentarni film
18.05 POROČILA
18.10 TAKO SMO ZAČELI

ška kvarteta (basist, bobnar, saksofonist oz. flavtist in trobentač), ki ga vodi trobentač Mangione. Vodilno glasbilo pri prvi skladbi bo trobenta (Mangione bo igral tudi klavir), hitrejša druga bo igra trobente in saksofona, pri tretji pa bo v ospredju flauta.
18.05 OBZORNIK
18.15 A. Marodić: DAN ZMAGE, 1. del

18.40 TRIMSKA TELEVIZIJA

19.10 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 DIAGONALE: PAPIRNATI SOZDI

Na Slovenskem je trenutno 52 sestavljenih organizacij združenega dela. Število nenehno niha, kajti mnogi sozdi ne opravljajo osnovnih nalog, zato prihaja do razdružitve.

POROČILA

DOSJE NAŠEGA ČASA: LETO 1957

NE PREZRITE: UNIVERZITETNA KNJIŽNICA V MARIBORU

Oddaja bo govorila o mariborski Univerzitetni knjižnici, ki slavi letos 75-letnico delovanja. O razvoju in vlogi te kulturne ustanove skozi desetletja bo pripovedoval zdajšnji ravnatelj dr. Bruno Hartman, svoje spomine na delo v knjižnici pa bodo obudili prof. Jaro Dolar, Ivanka Baranova in prof. Bogo Teply. Zvedeli bomo marsikaj o težavah, da je knjižnica dobila nazaj med vojno odpeljane knjige, podrobneje pa nam bodo predstavili tudi časopis Marburger Zeitung (Mariborčanka), ki je od druge polovice 19. stol. do 1945 beležil vse pomembne dogodke iz javnega življenja Maribora in okolice. Predstavljena bo tudi vloga knjižnice v narodnostno ogroženem prostoru.

Režiser Fran Žižek dela pri ljubljanski televiziji že od njenega začetka pred dvema desetletjema. Tokrat je pripravil oddajo, ki bo s sodelovanjem nekaterih takratnih televizijcev in ohranjenimi posnetki skušala predstaviti programsko in izvedbeno plat dela pri televiziji od 1958 do 1961. O otroštvu ljubljanske televi-

zije bo govoril tudi Frane Milčinski-Ježek.

19.10 RISANKA

19.30 TV DNEVNIK
20.00 HAJKA, film Po istonaslovnem romanu Mihajla Lalića je lani ko četniška ofenziva v Črni gori redči vrste partizanov. Nekaj slednjih se

posnel film režiser Živojin Pavlović. Događanje se dogaja pozimi 1942, v mrazu in snegu zavleče v globoke jame, kjer dočakajo pomlad. Medtem so partizani z dverzantskimi akcijami preprečili četniško ofenzivo v Bosni. Pri tem se izkaže mlada Lada, ki je zaljubljena v partizana Tajevića. Tega skuša obvestiti o četniških zasedah, toda pade v roke sovražnikov. Režiser je iz obsežnega romana ekraniziral le najbolj zanimive fabulativne prvine in ustvaril povezano filmsko pripoved. Igrajo Rade Šerbedžija, Pavle Vujisić, Boro Begović, Jovan Janičijević in drugi.
21.35 SREČANJE: JAKAC-AVGUSTINČIČ
22.05 TV DNEVNIK

20.35 Stendhal: LUCIEN LEUWEN

21.30 GLASBENI MAGAZIN

22.15 TV DNEVNIK

2

17.10 TV dnevnik v madžarščini - 17.30 TV dnevnik - 17.45 Pionirske TV novice - 18.15 Nove knjige - 18.45 Otroci Koreje pojo Titu - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Aktualna oddaja - 20.50 24 ur - 21.00 Znanost - 22.05 Dokumentarna oddaja

PUNTARSKA PESEM, 1. del

Iz nanizanke oddaj o puntarskih pesnih nam bodo televiziji tokrat predstavili predsocialistične revolucionarne pesmi, himne in domoljubne pesmi.

19.10 RISANKA

19.30 TV DNEVNIK

20.00 PRAZNIČNA ODĐAJA

21.30 ŠPORTNI PREGLED

22.05 TV DNEVNIK

22.20 VEČER REVOLUCIONARNE PESMI

23.20 POROČILA

2

17.30 TV dnevnik v madžarščini - 17.50 TV dnevnik - 18.10 Dokumentarna oddaja - 18.45 Popularna glasba - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Televizijska drama - 21.15 Včeraj, danes, jutri - 21.35 Zabavna glasba - 22.05 Človek in okolje

PRVI RADIJSKI PROGRAM

PETEK, 24. XI.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo (Moja domovina). 9.30 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti. 11.03 Znano in priljubljeno. 12.10 Z orkestri in solisti. 12.30 Kmetijski nasveti (inž. Bojan Nendl: Kolikšno prirejo dosegaajo kmetije z intenzivnim travinjem). 12.40 Pihalne godbe. 13.50 Človek in zdravje. 14.05 Glasbena pravljica (Slovenski ljudski pravljici). 14.16 Naš umetniški mladim poslušalcem. 14.30 Naš poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Napotki za turiste. 15.35 Glasbeni intermezzo. 15.45 Naš gost. 18.05 Moment musical. 19.45 Minute z ansambлом Franca Miheliča. 20.00 Stop peps 20.21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.20 Besede in zvoki iz logov domačih. 23.05 Literarni nočnoturno. 23.15 Jazz pred polnočjo. 0.05 - 4.30 Nočni program.

SOBOTA, 25. XI.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tednik. 9.35 Mladina poje. 11.03 Bachova orgelska dela v priredbah za klavir. 11.20 Lokalne radijske postaje se vključujejo. 11.40 Mi pojem. 12.10 Godala v ritmu. 12.30 Kmetijski nasveti (Jože Juvanec: Razmnoževanje sadnega drevja s potaknjenci). 12.40 Veseli domači napevi. 14.05 Gremo v kino. 14.45 S pevcom... 15.30 Glasbeni intermezzo. 15.45 S knjižnega trga. 17.05 Spoznavajmo svet in domovino. 18.30 Iz dela GMS. 19.45 Minute z ansambлом Jožeta Kampača. 20.00 Prenos prireditve jugoslovanskih radijskih postaj v počastitev dneva republike v Jajcu. 22.20 Oddaja za naše izseljence. 23.05 Popularnih dvajset. 0.05 - 4.30 Nočni program.

NEDELJA, 26. XI.

7.30 Zdravo, tovariši vojaki! 8.07 Veseli tobogan. 9.05 Se pomnite, tovariši! 10.05 Nedeljska panorama lahke glasbe. 10.30 Humoreska tega tedna (B. Copić: Kadilška zgodba). 11.00 Pogovor s poslušalci. 11.15

Naš poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.20 Za kmetijske proizvajalce. 13.45 Obisk pri orkestru Wolf Roden. 14.05 Nedeljsko popoldne. 17.50 Zabavna radijska igra (Gerhard Janner: Lepa družina). 19.45 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Skupni program JRT. 23.05 Literarni nočnoturno (T. Dretar: Pesmi). 23.15 Plesna glasba za vas. 0.05 - 4.30 Nočni program.

PONEDELJEK, 27. XI.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Ringaraja. 9.20 Pesmica za mlade risarje in pozdravi. 9.40 Vedre melodije. 11.03 Za vsakogar nekaj. 12.10 Veliki revijski orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti (inž. Milica Oblak: Brstna pršica ogroža ribezove nase). 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru. 14.05 Primorska poje. 14.30 Naš poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 15.45 Kulturna kronika. 18.05 Glasbena izročila tisočletij. 18.25 Zvočni signali. 19.45 Minute z ansambлом Vilija Petriča. 20.00 Kulturni globus. 20.15 Revolucija in glasba (prenos koncerta zbora RTV Ljubljana in orkestra Slovenske filharmonije). 22.20 Popevke iz jugoslovanskih studiev. 23.05 Literarni nočnoturno (B. Trinkaus: Pesmi). 23.15 Za ljubitelje jazz.

TOREK, 28. XI.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo (Bitka za ranjence na Neretvi). 9.30 Iz glasbenih šol. 11.03 Promenadni koncert. 12.10 Danes smo izbrali. 12.30 Kmetijski nasveti (prof. Martin Cokl: Raziskovalne ploskve v naših gozdovih). 12.40 Po domače. 14.05 V korak z mladimi. 15.30 Glasbeni intermezzo. 15.45 Družba in čas (G. Stanič: Razredna struktura naše družbe in olitični sistem). 18.05 Obiski naših solistov. 19.45 Minute z ansambлом Franca Puharja. 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.30 Radijska igra (Ivan Ribič: Stopinje v snegu). 21.36 Zvočne kaskade. 22.20 Skupni program JRT. 23.05 Literarni nočnoturno (V. Ocvirk: Hajka). 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabav-

ne glasbe. 0.05 - 4.30 Nočni program.

SREDA, 29. XI.

8.08 Praznična matineja. 9.05 Odnos mladih do prelomnega datuma. 9.25 Le zapojimo pesem vsi. 10.05 Praznični koncert. 11.05 Čestitke iz republik in pokrajin. 12.10 Dnevni kolektivi čestitajo. 13.20 Akcije jugoslovanske zunanje politike. 13.40 Delavska pihalna godba iz Trbovelj. 14.05 Svečanosti revolucionarne pesmi. 15.15 Zabavna glasba slovenskih avtorjev s simfoničnim orkestrom RTV Ljubljana. 15.45 Spomini in pisma (Spomini na Tita). 16.00 Koncert za besedo. 16.31 Vedri plesni zvoki. 17.05 Partizani v spomin. 17.20 Rapa Suklje: Domovina se brani z lepoto. 18.05 Pojo naši operni umetniki. 19.45 Minute z ansambлом Atija Sossa. 20.00 A. Kraigher-Gregorci: Ustvarjali so v NOB. 20.20 Revolucija in glasba. 22.00 Uspele slovenske popevke. 23.05 Literarni nočnoturno (O. Davidč: Besede na delu). 23.15 Lepe melodije za lahko noč. 0.05 - 4.30 Nočni program.

ČETRTEK, 30. XI.

8.08 Praznična matineja. 9.05 Skozi kuštrave dni nas veselje lovi. 9.25 Mladinski pevski zbor RTV Ljubljana. 10.05 Angažirane besede v pesmih mladih. 11.05 Glasbena medigra. 11.10 Pričevanja o poteku drugega zasedanja AVNOJ v Jajcu. 11.40 Bodi zdrava, domovina. 12.10 Za razvedrilo ob prazniku. 13.20 Instrumenti v ritmu. 13.30 S Čož: proizvajalci so tudi krajani. 14.05 Popularne operne melodije. 14.35 Igrajo veliki zabavni orkestri. 15.15 KUD Poštar iz Maribora. 17.05 Republika, zdravo! 17.30 Jasna Tepina: Kalili so se v ognju revolucije. 18.05 V plesnem ritmu. 19.45 Minute z ansambлом Franca Puharja. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Zlati odsevi sijejo k nam. 21.30 Janez Gregorc: Zica. 22.20 Pribrede narodnih pesmi. 23.05 Literarni nočnoturno (J. Kaštelan: Pesmi). 23.15 Paleta popevk in plesnih ritmov. 0.05 - 4.30 Nočni program.

Delavci v trenirkah

Minuli teden so slovenski organizatorji športne rekreacije slavili novo pomembno zmago. V Ljubljani so na občnem zboru po skoraj treh letih prizadevanj ustanovili Društvo organizatorjev športne rekreacije, in sicer na republiški ravni, kar pomeni gotovo nov mejnik za nadaljnji razvoj rekreacijske dejavnosti v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela.

Na ustanovnem občnem zboru se je k razpravi prijelo precej poklicnih pa tudi amaterskih organizatorjev športne rekreacije. Nekaj jih je bilo tudi z Dolenjskega. Medtem ko je večina govornikov omenila, da v organizacijah združenega dela nimajo težav, so bili med tistimi, ki so tarnali, sicer zelo boječe, tudi Dolenjci, predvsem nekaj predstavnikov iz krajevnih skupnosti. Na Dolenjskem gledajo na rekreacijo (so tudi izjeme) tako, kot pred desetimi leti. Potemtakem bodo imele dolenjske prve lastovke na tem

vse bolj pomembnem področju še naprej veliko dela. Kaže, da bo edina ovira zastarela miselnost.

Marsikatero težavo pa bo bržkone pomagalo odpraviti novorojeno društvo. Vodje rekreacije bodo z društveno pomočjo lažje napovedali in vodili vojno s tako imenovanimi idejami, več skrbi bodo posvetili delavcem, zavoljo katerih so bila tovarniška športna društva tudi ustanovljena, iskali bodo nove oblike rekreacije itd.

Torej: društvo je ustanovljeno, njegovi člani pa so tudi Dolenjci. Ni hče jim ne more prepovedati dela. Zato si lahko obetamo nov korak na področju rekreacije, korak, ki bo pripomogel, da bodo v trenirke, sicer z nekaj desetletno zamudo, smuknili tudi delavci. Tisti, ki so imeli od skoraj že malomeščanskih-iaid in zaradi njih zapravljenih milijonov prej škodo kot pa koristi.

J. PEZELJ

Dolenjske ekipe na repu tabel

V minulem kolu v odbojarskih ligah izgubile igralke „Krke“, Trebanjci in Novomeščani – Novi točki za Kočevke in Žužemberk – Smola oslabljenih Novomeščanov

Minulo odbojarsko kolo bi se za ekipe z Dolenjskega lahko končalo precej bolj ugodno, kot se je dejansko. Zmagali so Žužemberčani in Kočevke, veliko možnosti za zmago so imeli tudi Novomeščani, medtem ko Trebanjci v boju z Izolo niso mogli presenetiti, podobno kot vrsta novomeške „Krke“ v srečanju z Mariborčankami.

„KRKA“ – BRANIK
0 : 3 (-7, -7, -8)

Ceravno sta se pomerili vrsti z vrha in dna, so gledalci – okoli 30 se jih je zbralo – pričakovali od srečanja lepo odbojko. Vendar so domače igralke v tekmi z Mariborčankami ponovno dokazale, da ne trenirajo dovolj. Tako so imele Mari-

borčanke lahko delo, gledalci pa so videli dobro ekipo, ki se je izkazala zlasti z dobro kombinatno igro v polju in zanesljivim blokom. Pri domačih je bila kos gostjam samo Rajerjeva.

„KRKA“: Rajer, Boh, Zvenik, Urbančič, Suša, Brajer, Galeša, Vidljinovič.

DANES PODELITEV
BLOUDKOVIH
PRIZANJH

Telesnokulturna skupnost SR Slovenije je za danes ob 17. uri pripravila svečanost, na kateri bodo podelili telesnokulturnim delavcem in delavkam Bloudkova priznanja za leto 1978. Podelitev priznanj bo v Ljubljani v Klubu delegatov.

V ČRNOMLJU
ZMAGALI GOSTJE

V derbi srečanju slovenske mladinske nogometne lige sta se v nedeljo v Črnomlju pomerili enaksterni Črnomlja in Ljubljane. Pred kakimi 200 gledalci so po boljši igri zasluženo zmagali gostje z 2:1. Gol za domačine je dal Cindrič.

KOČEVJE – MARIBOR
3 : 1 (14, -13, 7, 8)

Izredno izenačeno in lepo odbojarsko tekmo 6. kola slovenske emote odbojarske lige me domačinkami in Mariborčankami si je ogledalo okoli 120 gledalcev. Prvi set so tesno dobile domačinke, druga gostje, nato pa so domače igralke še boljše, zlasti na mreži, in zanesljivo dobile še dva niza. Za četrto zmago domače vrste so zaslužne vse igralke.

Kočevje: Klun, Veršič, Širaj, Jakopin, Šolat, Legan, Vidmar, Lajpah, Pogorelec in Ličan.

IZOLA – TREBNJE
3 : 1 (12, 12, -13, 3)

Pravzaprav so oslabljeni gostje v Izoli presenetili. Z dokaj dobro in požrtvovalno igro so poštno namučili Izolčane, ki so po zmagi nad Trebanjci ta čas na 1. mestu.

Trebnje: Zlajpah, Pavlin, Hrovat, Markovič, Kolenc in Novak.

JAMA : NOVO MESTO
3 : 1 (14, 14, -11, 5)

Novo mesto je v vseh prvih treh nizih že imelo zaključne žoge in bi

šah

PONIKVE IN
RIBNICA:
ŠAHOVSKI TURNIR

Šahovska kluba iz Ribnice in Ponikve bosta že šestič pripravila šahovski turnir, s katerim bodo počastili praznik republike. Tokrat bo na tradicionalnem turnirju nastopilo dvanajst igralcev, med njimi mojster Osterman, mojstrski kandidati Golija, Ivčič in Cimer ter najboljši prvokategorniki. Turnir bodo odigrali v dveh delih. Od 24. do 30. novembra v ribniškem domu JLA, od 30. novembra do 2. decembra pa v Ponikvah.

M. G.

PONIKVE –
RADENSKA
6 : 4

V 7. kolu slovenske šahovske lige je bilo precej presenečenj, za največje pa so gotovo poskrbeli šahisti DVZ Ponikve. Doma so se pomerili z ekipo Radenske, ki je pred srečanjem veljala za favorita. Domači so dobro igrali in zasluženo zmagali.

Rezultati: Cimer – Kovač 1:0, Ivčič – Hari 1:0, Ofak – Boščič 1:0, Mestek – Gabor 1:0, Zupančič – N. Hari 0:1, Podkornitnik – Stašević 1:0, Vehovar – Murmajer 0:1, Grden – Kovač 0:1, Malnar – Kos 0:1 in Žilevski – Novak 1:0. Po 7. kolu igralci Ponikve delijo s Kranjem zadnje mesto.

Metliška vozovnica za 'super'

Boji v slovenskih košarkarskih ligah pokazali na člane superlige – V republiškem finalu so si prostor že po 3. kolu rezervirali Novomeščani, sedaj tudi Beti

V petih slovenskih košarkarskih ligah ni nič novega. Favoriti zmagujejo in vse ekipe, ki bodo igrale v super ligi, so skoraj že znane. Zagotovo pa je, da bosta v konkurenci najboljših slovenskih klubov nastopila tudi predstavnik z Dolenjskega: Novo mesto in „Beti“. Metličani so si vozovnico za finale zagotovili po tekmi s Trnovim. Dva poraza Kočevja.

ZLATOROG –
NOVO MESTO
70 : 99 (30:55)

V 4. kolu slovenske košarkarske lige skupine A so Novomeščani dosegli novo zmago. Tokrat so se pomerili v Laškem z Zlatorogom in

zmagali brez težav, čeravno so večji del tekme nastopali z rezervnimi igralci.

Novo mesto: Bajt 16, Cerkovnik 9, Munih 22, S. Kovačević 8, Fujs 2, Besednjak 8, Seničar 2, Beg 4, Župevec 22 in Plantan 6.

LESONIT – KOČEVJE
90 : 89 (46:54)

Kočevci so v Ilirski Bistrici zamudili lepo priložnost za zmago. Medtem ko so v prvem polčasu igrali zelo dobro, so v nadaljevanju popustili, domači so rezultat izenačili in (tudi po zaslugi pristranskih sodnikov) zmagali.

Kočevje: Smola 2, Popovič 26, Tepež 6, Bončina 13, Baramšič 2, Grgorič 30, Pepež 2 in Vovk 8.

TRNOVO – „BETI“
61 : 74 (37:35)

V zelo pomembnem srečanju slovenske košarkarske lige skupine A med Trnovim in „Beti“ so zasluženo zmagali Belokranjci. Medtem ko je bila tekma v prvem polčasu izenačena, je v drugem delu gostujoče moštvo z zanesljivejšo igro v napadu in precej boljšo obrambo, v kateri je kraljeval Švinger, dokazalo, da je poleg Novomeščanov najboljša ekipa v skupini A.

„Beti“: Medek 29, Gerbec 16, Vergot 8, Einsidler 4, Švinger 10 in Nemanič 7.

KRAS – KOČEVJE
109 : 96 (52:46)

Kočevci so imeli v Sežani veliko smole. V srečanju, ki ni bilo kvaliteto, bi lahko tudi zmagali. Obe ekipi sta zanemarili obrambo, tako da so prišli do veljave streli. Razen tega je sodnik par sodil strogo.

GRIČAR – LAVRIČ
PRVAKA

Končalo se je prvenstvo Dolenjske v parih mešano 1 x 200 lučajev. Z odlično igro sta se izkazala tekmovalca trebanjskega Mercatorja Slavko Gričar in Franci Lavrič, ki sta v konkurenci 41 parov podrla 854 kegljev in osvojila pikal.

Vrstni red: 1. Gričar–Lavrič 854, 2. Badovinac–Turk (Krka) 839, 3. Blažič–Hrastar (Novo mesto) 826, 4. Jarc–Veseli 824, 5. Pelko–Fink (oba para Krka) 822, 6. Požgaj–Kopinič (Brežice) 816, 7. Badovinac–Goleš 813, 8. Turk–Dimitrijevič (vsi Metlika) 812.

SEVNICA – KRMELJ
736 : 612

Sevniški kegljači so pripravili v počastitev občinskega praznika tekmovalce za pokal KD Ruzi Kepa. Pomerili so se z 10-člansko ekipo iz Krmelja in v dvoboju v disciplini borbenih iger, ki je bil na kegljišču sevniškega gasilskega društva, premagali Krmelj s 736:612. Pri domačih je bil najboljši Požek, pri gostih pa Zeleznik.

Kaj, kje, kdo?

Ženske vrste v II. zvezni odbojarski ligi bodo po 6. kongresu počivale. Tekmovanje se bo namreč nadaljevalo 2. in 3. decembra. Novomeška vrsta, ki ji v letošnjem prvenstvu ne gre zavoljo menjave generacij in nekaterih drugih težav, ki bi jih lahko mimogrede odpravili, bo v 7. kolu gostovala. Pomerila se bo z Marčano, vrsto, ki po svojem znanju sodi v spodnji odbojarski dom v II. zvezni ligi. To pa pomeni, da bi Novomeščanke z odlično igro lahko tudi presenetile.

Zreb je hotel, da bodo moške odbojarske lige z Dolenjskega v prihodnjem kolu igrale doma. Žužemberk se bo pomeril z Jamo in Štorjevi varovanci niso povsem brez možnosti, čeravno se bodo pomerili s precej bolj izkušenimi in starejšimi igralci. Vrsta iz Trebnjega igra s Plamenom, ekipo, ki je prav pri dnu lestvice. Lahko pričakujemo izenačeno in zanimivo tekmo, ki pa bi jo morali dobiti domačini. V Novo mesto bodo prišli odbojkarji Zelezarja, ki je na letošnjem prvenstvu izgubil eno samo srečanje. V nedeljo se bodo v zaostali tekmi Novomeščani pomerili s Plamenom iz Kropce.

Na letošnjem prvenstvu najbolje uvrščena odbojarska ekipa z Dolenjskega je ekipa Kočevk. V 7. kolu slovenske odbojarske lige gostuje pri Mislinji, kjer pa bodo le stežka pripravile presenečenje.

V 12. kolu slovenske nogometne lige igrajo novomeški nogometaši doma. Pomerili se bodo s Kranjem. Vodstvo, igralci in navijači upajo, da se bo Dolenjecem končno posrečilo zmagati, zakaj doslej so edina vrsta, ki v slovenski nogometni ligi še ni okusila zmage.

CELULOZA –
OBČINSKI PRVAK

Občinska kegljaška liga je s 5. in 6. kolom, ki je potekalo na kegljišču KK Krško na Resi, zaključena. Nastopilo je 15 ekip, ki so bile z organizatorji večinoma zadovoljne.

Končni vrstni red: 1. Celuloza I 1975, 2. Pionir 1877, 3. Metalna 1846, 4. Celuloza II 1824, 5. Občina 1997, 6. Obrtniki 1780, 7. Elektro 1764 itd.

G. R.

Pretesna 'lepotica'

Ni dolgo tega, kar so imeli člani šolskega športnega društva na metliški osnovni šoli ustanovno konferenco. Na njej so ponovno pregledali zastavljene načrte, ocenili uresničene naloge in se pogovorili o imenu društva. Ker je bilo predlogov več, so se dogovorili, da bodo o novem imenu še premislili.

„Na šoli je za telesno kulturo vse več zanimanja, odkar imamo novo telovadnico,“ je dejal mentor društva Jože Omerzel. „Zal že po slabem letu ugotovljamo, da je telovadnica, naše lepota, kot jo Belokranjci ponosno imenujemo, že pretesna. Tudi zaradi tega in preskromnih sredstev ter

premalo športnih strokovnjakov, ki sodelujejo z nami, žal ne moremo zagotoviti, da bi v okviru športnega društva delovale vse panoge, za katere se zanimajo učenci in učence. Tako na primer precej naših otrok dela v okviru Partizana ipd. Pohvaliti pa moram telesnokulturno skupnost. Za dejavnost prispeva dve tretjini denarja, ostalo pa odrine šola, in sicer del denarja, ki je namenjen za prostovoljne dejavnosti...“

Ko 33-letni mentor Jože Omerzel, ki je vodstvo društva popolnoma prepustil učencem, govori o zgodovini šolskega društva, rad pove, da je med današnjim in tistim pred leti bistvena razlika. Ne samo zavoljo telovadnice, ki je nekajkrat večja od stare, pač pa zaradi dobre organiziranosti. „Ni se še zgodilo,“ ponosno pove, „da bi kdaj močnejše zaškrpalo.“

Učenci so se namreč zastavljenih nalog resno lotili, izpeljali so vrsto šolskih tekmovalcev, bili so igralci, sodniki, zapisnikarji, trenerji, tehnični vodje, če je bilo potrebno, so nudili vrstnikom tudi prvo pomoč, razumljivo, da ob mentorjevem nadzorstvu, ki živi z družtvom nekako od 1966. leta.

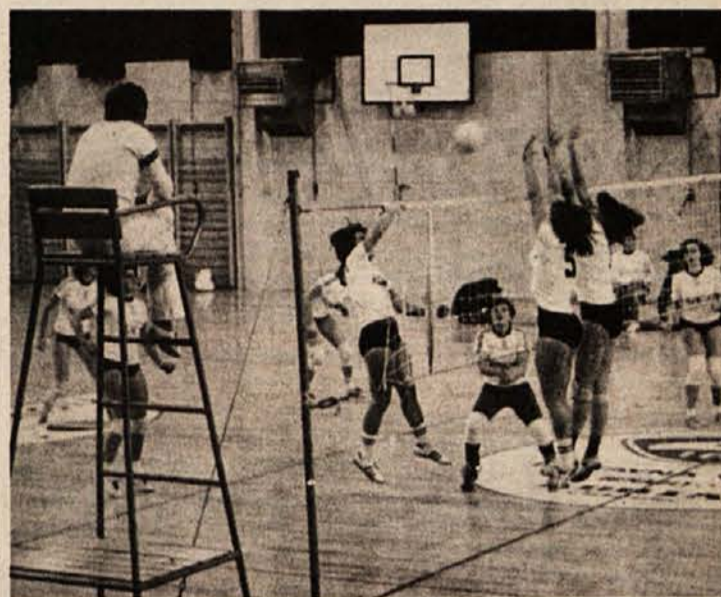
„Bržkone ne bi bilo prav, če ne bi omenil, da so za zadnje

uspehe med otroki vse bolj priljubljene organizacije zaslužni sodelavci. Pohvalim lahko Rusa, Medka, Vergota, Hauptmana pa Hočvarjevo, Gršiča, Petrica, Ovičnika in Vukčevića, ki je s svojo moderno gimnastiko očarala predvsem za plese nadarjene mlade Belokranjke...“

Člani društva lahko igrajo košarko, roketno, namizni tenis, se ukvarjajo z atletiko, moderno gimnastiko, kmalu bo zaživel strelski krožek, k orodni telovadbi jih hodi skoraj 60, ob dnevnih treningov je živahno za črno-belimi polji, pa tudi za karate ni ravno malo navdušenih. V društveni knjigi imajo vpisanih okoli 120 članov, ker pa je na šoli 675 učencev in učenk, pričakujejo, da se bodo vrste športnikov še pomnožile.

„Povedati moram,“ je nadaljeval Omerzel, „da vsak ne more dobiti članske izkaznice. Nismo samo športna, pač pa tudi vzgojna organizacija. Kdor ima nezadostno, ne more vaditi v okviru društva. Ker smo povezani z ravnateljem in starši, nas ne more nihče prelisčati. Za zaključek naj povem še to, da tesno sodelujemo z vrstniki iz Črnomlja in Dragatuša, povežali pa smo se tudi z Zakanjem. Prav tako bi radi videli, da bi se za nas bolj zanimala domača podjetja, ne samo takrat, kadar učenci sodelujejo pri raznih proslavah, pač pa, da bi nam nekako pomagala. Pa nimam v mislih zgolj denarja.“

JANEZ PEZELJ

PORAZ PO SLABI IGRI – Novomeške odbojkarice, članice II. zvezne odbojarske lige, so v soboto popoldan pred domačim občinstvom doživele nov poraz. Tokrat so se pomerile z zelo dobro Brankovo ekipo, tako da niso imele možnosti za presenečenje. Novomeščanke so igrale slabo, in tudi proti rezervnim mariborskim igalkam niso pokazale vsega znanja. Na sliki: prizor s sobotne tekme. (Foto: Pezelj)

Ponovno neodločeno

Enajsterica Dolenjske je minulo nedeljo gostovala pri kandidatih za vrh in igrala neodločeno – Na 9. mestu

V predzadnjem kolu slovenske nogometne lige – zahod so Dolenjci ponovno presenetili. V Ajdovščini so se pomerili s kandidati za vrh, enajsterico Primorja, in igrali neodločeno. Rezultat: 3:3 (2:2).

Prvenstveno srečanje med Primorjem in Dolenjsko si je ogledalo okoli 500 gledalcev, ki so na tribunah

vztrajali navzlic neprimernemu vremenu. Domači nogometaši so začeli zelo dobro in povedli že v 28. minuti, šestdeset sekund kasneje pa so dosegli še drugi zadetek. Navzlic lepemu vodstvu domačih se gostje niso predali. Ker v Ajdovščini niso imeli več kaj izgubiti, so nadaljevali z odprto igro, ki se jim je kmalu obrestovala. Najprej je dosegel zadetek Pevec, Bradač je tik pred koncem prvega dela izenačil in napovedal, da bo boj za točke še hud.

V začetku drugega polčasa so domačini krenili v silovit napad in že po dveh minutah povedli 3:2. Nato so popustili, gostje pa so z dobro igro rezultat izenačili, potem ko je Bradač z lepim strelom uklical ajdovskega vratarja. Dolenjska je s petimi točkami še vedno na devetem mestu.

Dolenjska: Jerman, Znidaršič, Gajič, Pavlin, Koligar, Kršič, Perhaj, Bradač, Derganc, Bogovac in Pevec.

KOČEVJE – LOKA
0:0 (0:0)

Na nogometni tekmi slovenske mladinske lige na igrišču Ribnice ni bilo zadetkov. Domače moštvo tudi v zadnjem kolu ni doseglo zmage, čeprav priložnosti za zadetek ni bilo malo. Omenimo naj, da to zahtevnejše tekmovalstvo, zato ne bo šlo brez boljše treningov pa tudi svoje igrišča ne.

J. G.

DRUŠTVO
ORGANIZATORJEV
ŠPORTNE REKREACIJE

V začetku minulega tedna so imeli v Ljubljani ustanovni zbor slovenske organizatorji športne rekreacije. Ker imamo v naši republiki ta čas okoli 60 poklicnih in 700 amaterskih organizatorjev športne rekreacije, so se rekreatorji odločili, da ustanovijo društvo. Prisotni so sprejeli predlog pravil društva, finančni načrt, nato pa so izvolili 21-članski odbor. Predsednik društva je mag. Herman Berčič, podpredsednik Martin Havlina, tajnik pa Jože Malič.

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA PRI ZG-ZTP LJUBLJANA - TOZD SEKCIJA ZA VZDRŽEVANJE SIGNALNO-VARNOSTNIH IN TELEKOMUNIKACIJSKIH NAPRAV LJUBLJANA, TRG OF 7/11

OBJAVLJA naslednja prosta dela in naloge:

1. Elektrotehnika šibkega toka

Kandidat mora imeti končano elektrotehnično srednjo šolo - oddelek za šibki tok, smisel za delo na telekomunikacijskih in signalno-varnostnih napravah, izpolnjevati mora poseben zdravstveni pogoji za opravljanje dela pod prometom. Poskusno delo traja dva meseca. Delo je v Novem mestu, Sevnici, Jesenicah in Ljubljani.

2. ELEKTROMEKANIKA NA TELEKOMUNIKACIJSKIH IN SIGNALNO-VARNOSTNIH NAPRAVAH

Kandidat za to delovno mesto mora imeti končano poklicno šolo za mehanika telekomunikacij in izpolnjevati mora poseben zdravstveni pogoji za opravljanje dela pod prometom. Poskusno delo traja en mesec. Delo je v Novem mestu, Sevnici, na Jesenicah in v Ljubljani.

3. MATERIALNEGA KNJIGOVODJA V SKLADIŠČU SEKCIJE ZA SV IN TK NAPRAVE LJUBLJANA

Kandidat mora imeti končano srednjo ekonomsko šolo in smisel za delo v knjigovodstvu. Poskusno delo traja 2 meseca. Delo je v Ljubljani.

Delo za navedena delovna mesta se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Stanovanj nimamo na razpolago.

Pismene prijave z dokazili o šolski in strokovni izobrazbi sprejema kadrovska splošna služba Sekcije za vzdrževanje SV in TK naprav Ljubljana, Trg OF 7/11 15 dni po odnevu objave razglašja.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

Dolenjski list pred 20 leti

Zlikan trak avtoceste

KAR JE BILO pred dvema tretjinama leta videti skoraj nemogoče, neuresničljivo, je uresničeno. In to celo prej, celo bolje, kakor smo si nemara takrat, na početku, zamišljali. Bilo je nemalo dvomov, kajti bilo je mnogo ljudi, ki so premalo poznali našo socialistično mladino, ali ki niso dovolj verjeli vanjo. Toda načrt je uresničen: trak avtomobilске ceste je položen in zlikan; samo še dobra dva dni in dvoje mest dveh republik si bo ob otvoritvi novega pasu jugoslovanske magistralske simbolično segla v roke - Ljubljana in Zagreb. Velika bitka je dobojevana.

NOVO MESTO je te dni živahno kot že dolgo ne; nemara takega vzdušja res že ni bilo vsa povojna leta. Za sobotno in nedeljsko srečanje ve vsak najmlajši otrok; hiše dobivajo novo podobo, več kot deset dni že posebna skupina delavcev in nameščencev čisti ceste, pota in parke, da bomo dostojno sprejeli drage goste, brigadirje, predstavnike oblasti, kolektivov in naših organizacij. Šolska mladina pridno pomaga pri čiščenju mesta in olepševalnih delih. Vsak dan je delo v tej brigadi po 150 ljudi, dela pa bodo danes ali jutri zaključili.

PRED OSMIMI meseci se je pričela nerazvita in dremotna Dolenjska prebujati. S pomladjo v naravi jo je obiskala še druga pomlad: pomlad mladinskih delovnih brigad na trasi. Skopnel je sneg in polagoma so skopneli tudi vsi dvomi, ponehalo je zmajevanje z glavo, češ: Kaj bodo pa ti otroci naredili? Kajti „ti otroci“ so se pokazali kot zreli ljudje, kot junaki dela, zato ni čudno, da so se nezaupljivci sami od sebe spreobrili, da so spoznali ne le koristnost nove ceste, ampak tudi to, kaj pomeni dejstvo, da jo gradi vsa jugoslovanska mladina.

(IZ DOLENJSKEGA LISTA 20. novembra 1958)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

V Novem mestu obesili Trebanjca

(Predrzní tatovi) kradli so 8. novembra v pivovarni gospoda Jakliča v Kočevju ter ulomili težko železno blagajno in iz nje oropali vrednostne papirje in hranilne knjizice, skupne vrednosti kacijh 3000 gld. Čuditi se je toliki predrznosti roparjev. Kočevska žandarmerija je bila od zanesljive strani namreč obveščena, da namerava šest znanih hrvaških roparjev iz okolice ogulinske v Kočevje na rop priti in da so že na poti. Vse kočevsko mesto je bilo po koncu. Žandarji, finančna straža in gasilci so se v različne patrole razdelili. Pazili so se posebno na razne pristave misle, da bodo roparji kje ogenj zanetili in tako zmešnjavo med prebivalci napravili, da bi ob tej priliki lažje kradli.

Ulomili so pa na kraju, kjer je bilo najmanj pričakovati, namreč v pivovarni, ki je blizu kolo-dvora in imajo mnogo domačih ljudi ter je vrhu tega še 17 mož stražilo.

(Nasvet) Natočite od vsakega vina, katero se vam glede stanovitnosti sumljivo vidi, pol steklenice in pustite jo čez noč v omari stati. Ako zapazite drugi dan ali tretji, da je nategnilo, da se je tudi zgostilo, nikar ga takega ne prodajajte. Preočite ga marveč sami v drug prav močno zveplan sod in ne bodete se kesali. Vino postalo vam bode stanovitno, in dajte ga kamor hočete, ne bode vam delalo sramote.

(Pri usmrtitvi) Trebanjca Matije Režka navzoč je bil sodni zbor, straže in nekaj občinstva, kteremu je bil vstop proti vstopnicam dopuščjen. Rabelj je s svojima dvema pomočnikoma kaj spretno in hitro svoj posel opravil, tako da se siromak ni nič mučil. Čez eno uro prenesli so truplo v mrtvašnico. Zvečer so ga pokopali na pokopališču. Tako se je vršila v Novem mestu po 30. letih obsodba na smrt. (IZ DOLENJSKIH NOVIC 15. novembra 1898)

PO SVETU OKOLI

POTRPEŽLJIV POPOTNIK

Komur so živci močno nape-ti, če avtobusa po petih minu-tah še ni, naj pomisli, da so na svetu tudi taki popotniki, ki se prav nič ne razburjajo, če čaka-jo na avtobus celi dve - leti. V Cordobi v Argentini so namreč v abtobusni čakalnici našli takega popotnika. To čudo je stara inkovska mumija, na katero je pozabil raztresen znanstvenik, ko je potoval v svoj matični muzej. Iskali so jo vsepovsod, le v čakalnici, kjer se običajno tare popotnikov, niso pogledali. Arheolog je dejal, da je zdaj vse v redu in da za mumijo dve leti nista nič, saj je stara že nad 500 let.

NAJCENEJŠI HOTEL - Po-potnikov v čakalnicih bi se radi znebili tudi na novem japo-nškem letališču Narita. Mladina je namreč ugotovila, da je naj-ceneje prespati noč v letališki čakalnici, kadar zaradi takšnih ali drugačnih težav uide zadnji vlak za Tokyo.

PODMORNIČARSKA

Med manevri v Severnem morju je mini podmornica zalezla med najlonske kable in obtičala pod vodo. Oba podmorničarja sta bila prisiljena ostati v mali krhki lupini dvakrat dlje, kot sta računala. Da bi preživela, sta ležala, varčevala z elektriko ter bila v stalnem stiku z matič-no ladjo. Dolge ure reševanja jima je krajšala glasba. Najraje sta poslušala ansambel Beatles in njegovo skladbo „Rumena podmornica“. Pogrebni maršev jima res niso mogli posredo-vati, čeprav so na skrivnem premišljali o njih. Fanta so na srečo le rešili.

NAGCI NA JUŽNEM POLU

Znanstveniki raziskovalne po-staje na južnem zemeljskem po-lu na Antarktiki pa si dolge polarne noči krajšajo na druga-čen način. Ustanovili so klub „200“. Članstvo pridobi le tisti, ki se da fotografirati gol ob znamenju za južni pol. To ne-varno početje preživi le, kdor se pred fotografiranjem četrt ure namaka v parni kopeli.

Visoka kuhinja v hladilniku

Slavne jedi za vsakogar

Pred nekaj leti so slado-kusci lahko le sanjari in o slavni pečeni raci s pomaran-čo, kot jo zna na vsem svetu pripraviti le francoski moj-ster kuharice Jean Cre-patte. Priložnost iti v Pariz in v dragi restavraciji naro-čiti drago jed zares ni naj-bolj pogosta, s časom pa je tako vse bolj na kratko. No, pa si je vrli Crepatte iz usmi-ljenja do ljubiteljev dobre je-dače, na vseh koncih sveta, nekaj pa seveda tudi iz „usmiljenja“ do svoje bla-gajne, omislil primerne ohla-jevalne naprave. Svoje slavne pečene race z vsemi pridatki vred zamrzne in kot celotno jed prodaja. Posel cveti.

Jean Crepatte ni edini. Tudi druga jedila svetovno znane francoske „haute cuisine“ (visoke kuhinje) do-življajo podobno usodo. Ku-harski mojstri zamrzujejo svoje jedi in jih razpošiljajo sladokuscem na vseh konti-nentih.

Razumljivo, da so prvi in poglobitni kupci Američani, ki nekako ne morejo preboleti „stare do-movine“. Zamržen boršč, ne seveda pravi ruski, ampak francoska inačica te narodne kozaske jedi, postrv v omaki s šampinjoni, telečji jezik v paradžnikovi omaki, aspara-gusa juha z rakci, zajčja pečenka z zelenimi zrnci popra, vroča ribja rezina z omako iz vodne kreše, črnčeva glava s čokoladnim prelivom (ampak ne prava!) ipd., vse to, po čemer ob polžih in žabah slovi franco-ska visoka kuhinja, zdaj ni več dostopno le najboga-tejšim popotnikom ali izred-no dobrim kuharjem, ampak vsakomur, ki si želi, če dru-gače ne, vsaj poskusiti jedi, o katerih toliko bere in sliši.

In še mnenje izvedenca za visoko kuhinjo Michela Geur-rarda: „Te zamrznjene jedi so tres acceptable.“ Zelo sprejemljive, bi dejali mi. Se-veda za žep slavnih moj-strov...

Kaj počne ljubitelj govna s svojim rogom?

Centimetrski „nosorogi“

Drobna uganka iz življenja žuželk je rešena - Borba

Zakaj ima govnjač rog na gla-vi? Naj se sliši to vprašanje še tako otročje, je bilo za entomo-loge izredno trd oreh. Ima rog kot orožje? Mu služi, da z njim privabi samico? Ali je sploh za kaj? Konec vsem tem vpraša-njem je napravil mladi znanstve-nik Timothy Palmer.

Palmer je izdelal posebno na-pravo, ki je imela eno steno iz stekla, preostali del pa je pred-stavljala gnojišče. Tako je lahko opazoval življenje govnjačev. Znano je, da govnjači navdse radi lazijo po govnu, vendar pa niso socialne živali. Zbirajo se le ob parjenju ali ob hrani.

Najprej je opravil poskus, da bi ugotovil, igra govnjačev rog kakšno vlogo pri parjenju. Med samice je postavil samčka. Po veliko urah opazovanja je zabe-ležil, da z rogom samec prav nič „ne očara“ samičke.

Druga vrsta poskusov je po-tekala drugače. V času gonjenja je med samičke dal dva samčka. Kot je pričakoval, sta se spo-padla. Pri neusmiljenem boju sta spuščala škripajoče glasove. Borba je trajala običajno po eno uro in le redko se je konča-la prej. V tem času sta se gov-njača večkrat napadla. Kot ovna sta se zaletela drug proti drugemu in se poskušala zriniti stran od samic. Močnejši je pri tem uporabljal rog kot neke vrste vzvod, da je z njim odri-val nasprotnika. Ko je končno

eden od samčkov pokazal od-ločilno premoč, se je slabši pro-stovoljno umaknil in prepustil samičke zmagovalcu.

Rog torej služi govnjaču za boj.

„Srčno“ kolo

Elektronska naprava za srce

Pri zdravljenju bolezni srca je ožila igra precejšnje vloge kontrolirana fizična aktivnost. Zdravniki poskušajo s posebnimi vajami okrepiti organo-krvnega obtoka, kar lahko do-sežejo le ob stalnem nadzoru pulza. Bolnik srca ne sme pre-obremeniti. Take vaje so dosti lahko delali le v bolnišnici, s-vo z napravami lahko ravnali strokovnjaki. Poslej bo mogoče kontrolirano vaditi brez njih.

Neka ameriška tvrdka je izdala rehabilitacijsko kolo, ki sproti meri utrip in ga beleži na svetlečem se zaslonu. Bolnik oziroma okrevanec si pričvrsti mali senzor na ušesno mečico ali na vrh prsta, naprava pa ga tem meri utrip. Seveda je to premalo za pravo kontrolo n-pora. Poseben mehanizem spr-ti uravnava odpor na pedali. Odpor je vse manjši, bolj ko utrip hiter, ko pa začne utri-p padati, se odpor povečuj okrevanec težje goni pedala srčni utrip spet naraste. Na način je srce enakomerno obr-menjeno, bolnik pa lahko sa-opazuje, kaj se dogaja s srce-m. Zaenkrat se „srčna“ kole-še preizkušajo. Ko bodo v pri-daji, bodo dostopna tudi p-sameznikom, seveda le, če bo-d pripravljeni globoko poseči žep.

ST

»Seveda,« se je vna-zmeraj bolje, kot pa no-četa lahko v spremstvu - »Mi belci smo vajen-čunamo še na vas, ki ste pristavil Stezosledec ter Ženski sta se izkrcali, in čoln, Kap pa je hočeš

KEMIČNA TOVARNA

MELAMIN KOČEVJE

VSEM DELOVNIM LJUDEM

OB DNEVU REPUBLIKE ISKRENO ČESTITAMO

DO EUROTRANS 61310 RIBNICA

DELAVSKI SVET DELOVNE ORGANIZACIJE

OBJAVLJA potrebo po delavcih za opravljanje del in nalog

15 KV VOZNIKOV za prevoz blaga na kiperjih na področju Slovenije

Pogoji: vozniki izpi BCE kategorije, poklicna šola za vozni-ke motornih vozil in dve leti delovnih izkušenj.

Podnubde z vsemi ustreznimi dokazili sprejema 15 dni po objavi razpisa KADROVSKA SLUŽBA v Ribnici, Šeškova 15.

Rešitev prejšnje križanke

	A	M	B	A	N	O	N	A				
	N	A	R	T	A	T	O	L				
	A	R	K	A	P	R	S	K				
	L	E	A	S	A	V	N	A				
	M	I	L	Z	I	N	S	K				
	J	E	Z	A	Z	E	T	C	E			
	P	L	E	S	A	C	I	D	A	R		
	S	I	Z	E	R	D	E	L	V			
	A	R	E	T	I	N	O	N	A	L	E	T
	L	I	K	A	L	E	C	E	R	A	T	O
	M	K	R	O	J	E	C	I	N	A	R	

Dolenjska – najčvrstejša korenika slovenstva.

J. TRDINA

Bogastvo ne rodi kreposti.

PLATON

Laskavci so podobni prijateljem kot volkovi psom.

G. CHAPMAN

	d	l	prekat	poslopje	ladja argonavtov	neodim	kanjon	pojav pri rastlinah (postanejo trde)	utrdba	identiteta	linhart tomaž
			rumeno fastlinsko barvilo								
			lastnost po otrditvi								
			čarovnik			sp. slikar					d
			l. pr. država (svazi)			fr. skladatelj					
											pančevo
					dajm. z. ime				slav. požega		
					citrona				česki kralj		
	d	l	žična vrta	vrsta jedi	mizofizik (nobelovec)			opomba			
					zaliv			miha. davčan			
	domača žival					mastna tekočina	muslim. m. ime			neprijeten občutek	teža embalaže
	lit. teme pri padovi						medloba				
							naše letal. podjetje				
	voj. enota								slikarska rumena barva		
	hercegova					igralka fonda				pritok mozele	
	vrsta ličila					letni. gozdni posek				trmoglavost	

Krhki zaklad ladje Witte Leeuw

Iskanje ostankov holandske ladje pri Sv. Heleni – Namesto diamantov porcelan

Mirnega življenja prebivalcev otoka Sv. Helena, ki leži osamljen sredi Atlantskega oceana, ne burkajo prav pogosto veliki dogodki. Njihova zgodovina beleži predvsem dva pomembna datuma – leto 1502, ko je otok odkril portugalski pomorščak Joao da Nova Castella, in leto 1815, ko so zavezniki izkrcali na otok premaganega francoskega cesarja Napoleona Bonaparta. Veliki vojskovodja je na otoku po šestih letih izgnanstva umrl. V novejšem času pa je ime otoka obletelo svet zaradi odkritja ladijskega zaklada. Morski arheolog Robert Stenuit je na starem otoškem sidrišču našel razbitine holandske jadrnice, med ostanki pa dragoceno zbirko starega kitajskega porcelana.

Robert Stenuit je imel že dolgo časa v načrtu iskanje ostankov holandske ladje Witte Leeuw, kar bi po naše pomenilo Beli lev. V arhivih Holandske vzhodnoindijske družbe je našel podatke, da je družba v letu 1614 utrpela hudo izgubo. Takole piše v starem dokumentu: „Izguba ladij Bantam in Witte Leeuw, katero smo izgubili pri Sv. Heleni med bojem s portugalskima karakima, sta prehud udarec, da bi ga lahko družba v enem letu prenesla...“

Pozornost je pritegnilo predvsem nadaljevanje poročila. S pravo staromodno pisarniško natančnostjo navaja dokument vrednost in količino tovara na potopljeni ladji. Za tedanje razmere je ladja nosila zares dragocen tovor. Večino tovara so predstavljale začimbe in dišave, nakupljene na Daljnem vzhodu. Uradniško pero pa je zapisalo tudi, da je na ladji zbirka 1311 diamantov. Ti kamni pa tudi v današnjem času niso izgubili vrednosti.

LAŽNA SIDRIŠČA

Robertu Stenuitu bi dvig tolikšne dragocenosti prišel prav. Združenje morskih arheologov, katerega ustanovitelj je bil tudi on, je namreč v stalnih finančnih težavah.

Zakladi, ki jih potegnejo iz morja, se prelivajo nazaj v morje, ko rešujejo arheološke spomenike iz objema morij. Z veliko upanja se je torej lotil iskanja Witte Leeuwa. Poročilo o boju piše, da se je ladja takoj „na mestu potopila“, iz česar je Stenuit sklepal, da so Portugalci napadli holandsko jadrnico na njenem sidrišču.

Na otoku Sv. Helena je hitro našel Jamesov zaliv, v katerem se od nekdaj ustavljajo ladje na poti okoli Afrike. Moderne oceanografske karte opozarjajo pomorščake na „lažna sidrišča“ v Jamesovem zalivu. Stenuit je sklepal, da so ta sidrišča najverjetneje stara sidrišča, ki pa za sodobne ladje zaradi

prevelikega ugresa res niso primerena.

S posebno napravo je natančno preiskal dno in zabeležil na karto vse podmorske razbitine. Šele potem je začel s skupino potapljačev iskati Witte Leeuw.

TOPOVI V POPRU

Morsko dno v zalivu je podvodnim raziskovalcem ponudilo kaj žalostno sliko. Na debelo je nastlano s smetmi, nerabnimi predmeti, izmečki mesta. Med civilizacijsko navlaklo pa tu in tam počivajo ostanki čolnov in ladij. Kako na tem „pokopališču“ najti povsem določene ostanke? Naloga je izglejala zares težka in skorajda nerešljiva, vendar je raziskovalcem priskočilo na pomoč naključje: na dnu so našli šest lepo razporejenih topov. Odločili so se, da bodo enega dvignili.

S posebnimi zračnimi baloni, ki jim pravijo kar podvodna dvigala, so spravili na površje enega od topov. Bil je na debelo ovit z algami in s – poprom. Prav tej začimbi, ki je na debelo stakla oklep okoli topa, gre zahvala, da se je pod navlaklo top odlično ohranil. Hkrati pa je poper budil upanja, da so na sledi Witte Leeuwa. Ko so top očistili, so se pokazale črke... REENICHDE... Vsem je srce kar zastalo, saj so na pamet poznali holandski naziv vzhodnoindijske družbe De Vereenichde Oost-Indig Comp. Našli so ladjo.

IZ OBODBJA MINGOV

Začelo se je dolgotrajno čiščenje ostankov. Vsakalni topovi so ure in ure odstranjevali pesek in blato. Najprej so se pokazale konzervne skatle, steklenice od piva, stari čevlji in odmrle korale. Nato pa se je iz navlake pokazalo nekaj, česar sploh niso pričakovali – porcelanasta posoda, pivske čaše, čajniki, vrči in skodelice. Vsi predmeti so bili v značilni belomodri barvi, porisani z bogatimi vzorci, pticami, žuželkami in cvetjem. Ni bilo treba dolgo ugibati, da gre za dragocen porcelan iz dinastije Ming. Posamezni kosi so dandanašnji vredni do 1000 dolarjev.

O diamantih pa ne duha ne sluha.

Raziskovalci so odstranili tri metre debelo plast na dnu, vendar niso našli skrinjice z diamanti. Sicer pa je bila nepričakovana najdba kitajskih porcelanastih umetniških izdelkov sama po sebi vredna truda. Za ljudi pa so umetnine vrednejše od drugega kamenja.

Arheolog Stenuit pregleduje dragocene porcelanaste predmete

STEZOSLEDEC

14.

Jasper, »to je še kanu. Ženski pojiljancev po suhem.«
»alov in zraven računski mornar.« je mežiknil Jasperu.
»anca sta si naložila ostal z lovcema.

Kmalu se je čoln približal slapovom. Ko ga je zgrabil tok, je Stezosledec pokleknil. Jasper pa je še naprej veslal in krmaril stoji. »Drži se bolj desno!« je zaklical Stezosledec. Jasper je molče ubogal in do skrajnosti napel svoje moči, kajti bili so ravno sredi najhujših valov. Kap bi bil dal marsikaj za to, da bi bil zdaj na suhem. »Obrnita!« je kliknil.

15.

Toda prav tako bi lahko poskušal ustaviti sonce. Čolnič je na videz izgubljen plesal v kotlu razbesnelih vodnih sil. Premec je drgetal in se krivil pod udarci valov. Tedaj je bobneče zagrmelo in mimo je šinila prava gora vodovja. Bili so v slapu. Kap je zaprl oči, zdelo se mu je, da je propast neizogibna. A ko je čez čas spet pogledal, je bil čoln že v mirni vodi.

ISKRA,
INDUSTRIJA
ZA AVTOMATIKO
TOZD TOVARNA NAPAVALNIH NAPRAV
NOVO MESTO, BRŠLJIN 63

OBJAVLJA
prosta dela in naloge za:

- ELEKTROTEHNIKE
šibkega toka za delo v sektorju kontrole.
  - VODJO VHODNE KONTROLE
Zahteva se I. stopnja fakultete za elektrotehniko (šibki tok) ter tri leta izkušenj v stroki.
  - EKONOMSKE TEHNIKE
za delo v finačno-računovodskem sektorju.
  - ADMINISTRATORKI:
eno za delo v finančno-računovodskem sektorju in eno za nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu v nabavi.
  - KVALIFICIRANEGA VARILCA
za delo v kleparni.
  - KVALIFICIRANE KLJUČAVNIČARJE
za delo v kleparni.
  - PRIUČENE DELAVCE
za delo v proizvodnem sektorju.
- Prijave pošljite na gornji naslov. Poseben pogoj je poskusno delo. Rok prijave je 15 dni.

Delavski svet delovne skupnosti Zavarovalne skupnosti Triglav – Dolenjske območne skupnosti Novo mesto

razpisuje

dela in naloge vodje referenta in programerja v sektorju financ, računovodstva in informatike.

- Pogoji:
- visoka ali višja izobrazba ekonomske ali organizacijske smeri
  - 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj
- Za izvrševalca objavljenih del in nalog je določeno dvomešno poizkusno delo.
Po uspešno opravljenem poizkusnem delu se delovno razmerje sklene za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
Kandidati naj svoje ponudbe z dokazili o šolski izobrazbi in delovnih izkušnjah ter kratkim življenjepisom pošljejo v roku 15 dni na naslov: Delovna skupnost Zavarovalne skupnosti Triglav – Dolenjska območna skupnost Novo mesto, Novo mesto, Glavni trg 24.

ISKRA INDUSTRIJA
BATERIJ ZMAJ
61000 LJUBLJANA
Stegne 23

Komisija za medsebojna delovna razmerja objavlja naslednja dela in naloge za obrat Šentvid pri Stični:

1. VODJE IZMENE
2. STRUGARJA

- Pogoji za zasedbo del so:
1. 4-letna srednja šola strojne ali elektro smeri in 4 leta delovnih izkušenj;
  2. 3-letna poklicna šola in 3 leta delovnih izkušenj.

3. 10 DELAVK ZA NEPOSREDNO PROIZVODNJO

Pogoji:
pod 3: končana osemletka in starost nad 18 let. Poizkusna doba 1 mesec. Delo je enozmensko.

Delo je v eni izmeni. Poskusno delo pod točko 1. je tri mesece, pod točko 2. dva meseca. Izbrani kandidati bodo sprejeti za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Če želite postati naš(-a) sodelavec(-vka), vas prosimo, da pošljete vlogo s kratkim opisom dosedanjega dela na naš naslov v splošno kadrovski sektor. Prijave sprejemamo 15 dni po dnevu objave. Kandidate bomo obvestili o izboru v 15-ih dneh po sprejetju sklepa.

BEOGRADSKA BANKA
TEMELJNA BANKA LJUBLJANA
Titova 40

Komisija za delovna razmerja

OBJAVLJA

prosta dela in naloge

- LIKVIDATORJA DINARSKOVALUTNE BLAGAJNE V PE NOVO MESTO

Pogoji: srednješolska izobrazba in 2 leti ustreznih delovnih izkušenj

Prijave z dokazili pošljite na naslov:
Beogradska banka – Temeljna banka Ljubljana,
Titova 40
v 8 dneh po dnevu objave.

POGUMNO NA POTI NAPREDKA

Tudi tokrat praznujemo občinski praznik Metlike, 26. november, ob spominih na preteklost, na tiste slavne dneve ljudske revolucije, ko smo ustvarjali temelje nove socialistične, samoupravne in neuvrščene Jugoslavije. Ponosni smo na delež v našem skupnem boju, na borbe Belokranjske čete, ki je bila ustanovljena 1941. leta in ki je začela bojno pot oborožene vstaje, ki so ji naši ljudje sledili vse do končne osvoboditve. Spominjamo se velike zmage slovenskih in hrvaških partizanov, ki so 26. novembra 1942. leta uničili sovražno postojanko na Suhorju, z njo vred pa vse načrte naših skupnih sovražnikov.

V povojni izgradnji smo dosegli velike uspehe na vseh področjih, kar nas ob letošnjem občinskem prazniku in dnevu republike še posebej navdušuje.

Zagnanost naših delovnih ljudi in volja do dela je zlasti značilnost letošnjega leta, ki ga lahko štejemo kot eno najbolj uspešnih v naši bližnji preteklosti. Uresničujemo nekatere načrte, ki bodo bistveno pripomogli k izboljšanju materialne osnove naše občine in prinesli ljudem še večjo blaginjo in socialno varnost. Med te projekte štejemo del proizvodnega programa „Julon“, ki ga bomo uresničili v okviru organizacije združenega dela Beti Metlika, in katerega proizvodnja bo stekla v drugi polovici prihodnjega leta, zatem realizacija prve faze izgradnje tovorne kopalniške opreme Novolesa iz Straže, ki jo končujemo ob letošnjem občinskem prazniku, velika investicijska naložba Industrije motornih vozil Novo mesto na Suhorju, v kateri vidijo svojo prihodnost predvsem prebivalci podgorjanskih krajevnih skupnosti na obeh straneh meje, da ne omenjam skrbi za naše najmlajše s tem, da začnemo graditi osemletko v Podzemlju, v Metliki in Gradcu, vlagamo napore za adaptacijo kulturnih domov, v domu počitka pa dokončujemo nove sodobne prostore. Veliko je bilo moderniziranih občinskih in vaških poti. Začete investicijske naložbe v letošnjem letu znašajo nad 50 milijard starih dinarjev.

Ta ugotovitev ne bi bila popolna in ti uspehi ne tako veliki, če jih ne bi naši občani podprli s prostovoljnimi delom in denarnimi prispevki. Končuje se leto 1978 in z zadovoljstvom lahko ugotavljamo, da ga bomo lahko končali vsestransko uspešno in da v gospodarstvu ne bomo imeli izgub. Letošnji uspehi nam tudi jamčijo, da bomo uresničili srednjeročni razvojni načrt metliške občine. Ob občinskem prazniku smo zato hvaležni vsem, ki so nam kakorkoli pomagali v naših prizadevanjih. V takem prazničnem vzdušju čestitamo za občinski praznik in dan republike v imenu občinske skupščine, njenih organov in družbenopolitičnih organizacij ter v svojem imenu vsem delovnim ljudem metliške občine in naše regije. FRANC VRVIŠAR, predsednik občinske skupščine v Metliki

SKUPŠČINA OBČINE METLIKA

- IZVRŠNI SVET
- OBČINSKA KONFERENCA SZDL
- OBČINSKA KONFERENCA ZKS
- OBČINSKI SVET ZVEZE SINDIKATOV
- OBČINSKA KONFERENCA ZSMS
- OBČINSKI ODBOR ZZB NOV
- OBČINSKI ODBOR RK
- OBČINSKI ODBOR ZRVS

ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE

BELOKRANJSKI PARTIZAN – SIMBOL HRABROSTI
IN LJUBEZNI DO RODNE ZEMLJE
(Vse fotografije: Marko Klinc)

26. NOVEMBER 1942 – UNIČENJE BELOGARDISTIČNE POSTOJANKE NA SUHORJU

Italijanska ofenziva, ki je prinesla veliko gorja belokranjskemu prebivalstvu, ni omajala njegove trdne volje in odločnosti, da vztraja v narodnoosvobodilnem boju. Pričakovanja okupatorjev, da iz vrst domačinov ustanovi belogardistične oddelke, se niso uresničila, zato so Italijani pripeljali belogardiste od drugod: najprej v Metliko, sredi novembra pa na Suhor. Prav suhorski posadki, ki je štela 127 mož, je bila zaradi strateško pomembne lege namenjena posebna vloga v sklopu belogardističnih postojank pod Gorjanci. Nadzirala naj bi cesto prek Vahte in preprečevala stike med slovenskimi in hrvaškimi partizani.

Komandant III. bataljona legije smrti kapetan Dobrivoj Vasiljevič –

Iztok je po prihodu na Suhor grozil Belokranjcem: „Postali ste komunisti, postali ste narodni izdajalci in strašna usoda vas čaka!“ Vojni kurat, pater Klement Norbert, ki ga je na Suhor poslal metliški kler, je tužil z njim: „Udarila je dvanajsta ura in čas je, da se streznete in strgate iz strašnih komunističnih rok...“

Belogardisti so se nastanili v šoli in župnišču ter se mrzlično utrjevali, pri tem pa z grožnjami prisilili domačine, da so jim pomagali.

Strateške vloge nove postojanke se je glavno poveljstvo dobro zavedalo. Na pogovorih s člani II. operativne cone Hrvatske 24. novembra v Sočicah so se dogovorili o sodelovanju in sestavili skupen operativni

štab, kateremu je poveljeval Venčeslav Holjevac, komandant II. operativne cone, politični komisar pa je bil Jože Brilej, član glavnega poveljstva. Operativni štab je takoj izdal ukaz za napad na belogardistično postojanko na Suhorju.

Za napad na postojanko 26. novembra ob 20. uri je bila določena XIII. hrvaška udarna brigada Josipa Kraša, katere borci so tudi zavarovali dohode s strani Metlike in Radotivčev. Borci Cankarjeve brigade pa so zavarovali prehod na Vahti in cesto Semič – Jugorje. S prvim jurišem je bil sovražnik pregan iz zunanjih okopov, vdor v zgradbo pa v prvem naletu ni uspel. Zato je del sil držal sovražnikove strelne line pod stalnim ognjem ter tako ščitil pot

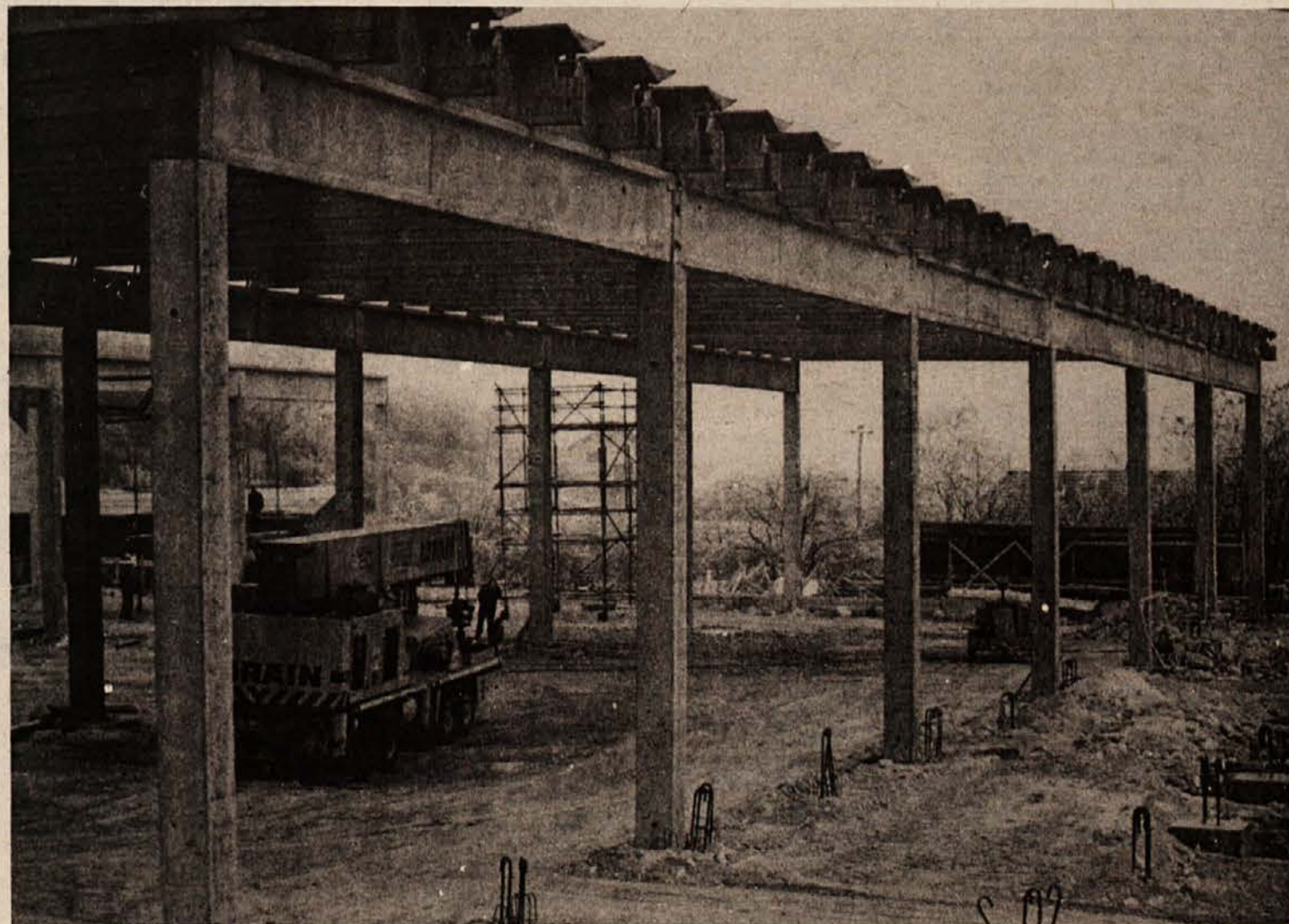
minerjem. Najprej so zajeli šolo, jo zažgali, belogardistični štab pa ujeli. Po končanih bojih je bilo osem članov štaba po zaslišanih obsojenih na smrt – med njimi komandant Vasiljevič, belogardistični organizator Miha Jerman in pater Norbert.

Po uspešnem napadu na šolsko poslopje so bile vse sile usmerjene na sovražno glavnino v župnišču, kjer so bili tudi Italijani. Potem ko so minerci napravili odprtino v pritličju in ko se sovražnik kljub pozivom ni hotel predati, so partizani zažgali tudi župnišče. Boj je trajal do pol osmih zjutraj. Poskusi Italijanov, ki so med napadom streljali s topovi iz Metlike, da bi prišli na pomoč, so bili odbiti. Cankarjeva brigada pa je na Vahti zavrnila belo-

gardiste, ki so hiteli na pomoč z Dolža in Stopič.

Zmaga na Suhorju predstavlja začetek zmagovite partizanske protiofenzive. Venec belogardističnih postojank okoli Gorjancev se je pretrgal in razblinil se je sen o Gorjancih kot njihovi trdnjavi. Iz strahu pred uničenjem so belogardisti brez boja izpraznili devet od šestnajstih postojank. Zmaga na Suhorju je pomenila zlom ideje in organizacije belogardizma v Beli krajini. Pogojevala je tudi kasnejši uspešni razvoj NOV na tem območju.

V nenehnem prizadevanju za pomoč partizanski vojski, kakor tudi za oskrbovanje slovensko-hrvaške partizanske bolnišnice v Žumberku, pa se je izgrajevala ljudska oblast, ki je zagotovila srečnejše življenje prebivalcem tega dela Bele krajine v svobodni domovini.

GRADNJA NA SUHORJU

V tem objektu IMV Novo mesto na Suhorju, ki ga gradi TGP iz Metlike, vidijo svojo bodočnost slovenske in hrvaške podgorjanske krajevne skupnosti.

SPOMENIK NA SUHORJU
S teh položajev so 6. januarja 1944 Tomšičeva, Šerčerjeva in Bračičeva brigada v sestavi XIV. divizije Borisa Kidriča krenile na zgodovinski pohod preko Hrvatske na Štajersko.

KRAJEVNA SKUPNOST SUHOR

VSEM KRAJANOM KS SUHOR ČESTITAMO ZA KRAJEVNI PRAZNIK 26. NOVEMBER

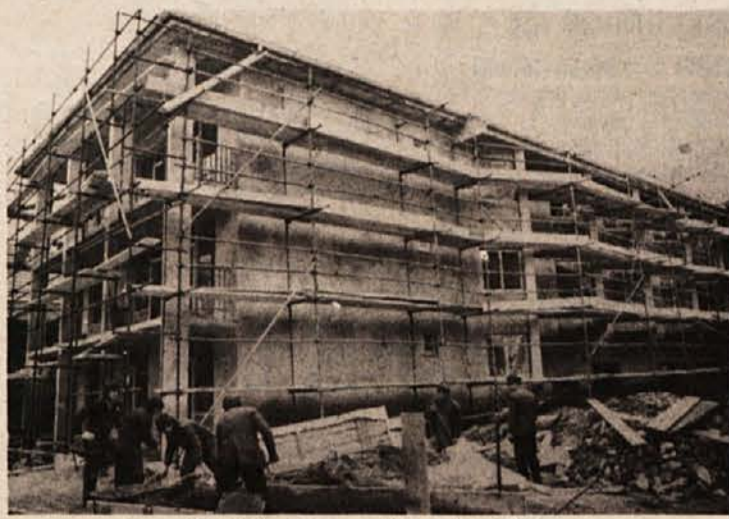
ZBOR DELEGATOV KS SUHOR

Proizvodna hala „Beti“ v Žakanju

Poleg teh gradenj so adaptirali vrsto manjših objektov v metliški občini in na sosednjem hrvaškem območju. Izvedli so rekonstrukcijo vodovoda v Metliki, modernizirali cesto Krasinc – Griblje ter cesto skozi naselje Krmačina. Pred nedavnim pa so se z veliko vnemo lotili gradnje velikega objekta IMV na Suhorju, ki je do sedaj zahtevala 180.000 kubičnih metrov izkopov in izgradnjo zahtevanih točkovnih temeljev za montažo konstrukcije tipa Gradis. Objekt, s katerim bodo pridobili okoli 6000 kvadratnih metrov delovnih površin, je v intenzivni gradnji, njegova vrednost pa bo okoli 50 milijonov dinarjev. Do kulturnega praznika bodo v Metliki dom Partizana preuredili v sodoben kulturni dom, vrednost del pa bo okrog 6 milijonov.

Kljub uspehom pa se v TOZD Gradbeništvo zavedajo trenutnih pomanjkljivosti, ki jih bodo morali v bodoče odpraviti. Predvsem bi morali imeti boljše tehnično opremo, grad-

Gradnja doma počitka v Metliki

njo bodo poenostavili z montažnimi elementi, morali pa se bodo tudi intenzivneje povezovati z večjimi gradbenimi podjetji. Velike težave jim povzročajo tudi pomanjkanje strokovnjakov, zato so se odločili za štipendiranje domačih kadrov, ki obiskujejo srednjo gradbeno šolo in gradbeno fakulteto.

TOZD OBRT

TOZD Obrt se s svojimi storitvami povezuje predvsem s TOZD Gradbeništvo, zajema pa vodovodne instalacije, elektro instalacije, pleskarstvo, mizarstvo, kamnoseštvo, ključavničarstvo in kleparstvo. Vse te dejavnosti v okviru delovne

organizacije TGP se širijo, v perspektivi pa so predvidene večje razširitve proizvodnih zmogljivosti posameznih enot z novimi proizvodnimi prostori.

TOZD TRANSPORT

V letošnjem letu so močno povečali transportne zmogljivosti, saj so v nabavo novih

ureditev mesta (parki, zelenice, komunalni objekti) in čiščenje mesta.

V celotnem Transportno-gradbenem podjetju predvidevajo letos 237,42 milijonov dinarjev skupne realizacije, kar pomeni za 84 odstotkov več kot lansko leto oziroma 54-odstotno preseganje plana. Dohodek bo večji za 57 %, čisti do-

vozil – kiperjev FAP in težkih prikoličarjev Škoda – LIAZ – vložili okoli 20 milijonov dinarjev. Zmogljivosti (tonaža) so se tako povečale za 200 ton oz. za 30 odstotkov. TOZD Transport večino svojega dela (80 odstotkov) opravlja na hrvaškem področju, predvsem pri razširitvi ceste Zagreb – Beograd ter na področju Slavonije v Županiji in Virovitici. Rezultat uspešnega poslovanja so prav nove investicijske naložbe, perspektiva pa je zagotovljena zaradi velikih del pri izgradnji avtoceste.

TOZD KOMUNALNO GOSPODARSTVO

opravlja pogodbene posle s komunalno interesno skupnostjo – oskrba vodovoda, kanalizacije, pokopališča, zunanja

hodek pa za 69 %. Število zaposlenih se je povečalo za 5 odstotkov, osebni dohodki pa so se v tem času povečali za 25 odstotkov. V TGP je trenutno zaposlenih 355 delavcev, od teh več kot polovica iz sosednje Hrvaške.

Uspešno poslovanje Transportno-gradbenega podjetja iz Metlike je v letošnjem letu dovolj očitno in je prineslo veliko boljše rezultate kot lani, saj do sedaj niso imeli nobenih izgub in tako bo tudi poslovno leto zagotovo uspešno zaključeno.

KOLEKTIV TGP METLIKA ČESTITA VSEM OBČANOM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM ZA OBČINSKI PRAZNIK IN ZA 29. NOVEMBER – DAN REPUBLIKE!

NOVE INVESTICIJE V

Beti

TOVARNA OTROŠKE KONFEKCIJE V ŽAKANJU IN NOVA TOVARNA – „KODRANKA“ V METLIKI

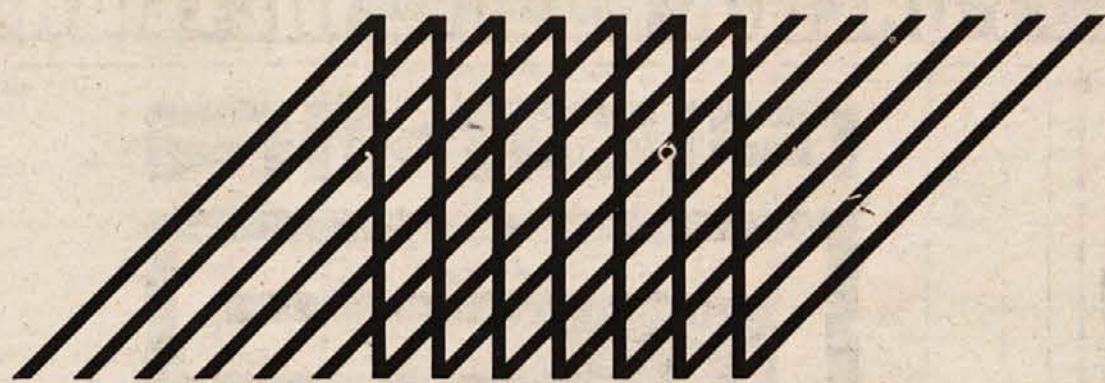
Prav danes poteka leto dni, kar je bil v Ljubljani sklenjen samoupravni sporazum o združenju dela in sredstev za razširitev proizvodnje poliamidnih vlaken Yulon. Na podlagi tega sporazuma so letos poleti ob že obstoječih objektih tovarne Beti pričeli z izgradnjo nove velike proizvodnje hale, ki jo lahko imenujemo kar nova tovarna, saj bo obsegala preko 11.000 kvadratnih metrov pro-

izvodnih površin, z njo pa bo pri nas uvedena povsem nova proizvodnja dragih surovin, ki jih za sedaj še v celoti uvažamo.

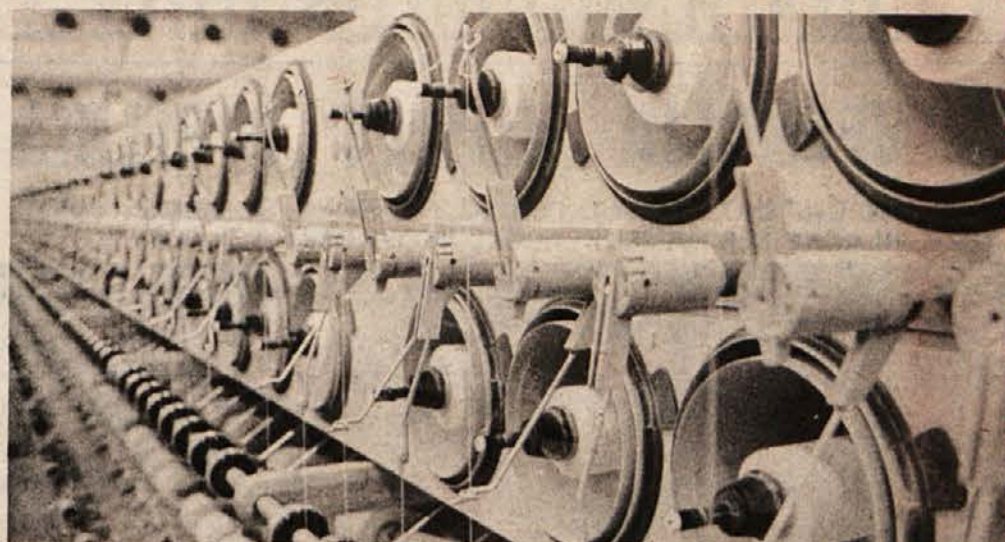
Celotno izvedbo gradbenih del je prevzel novomeški Pionir, gradnja pa poteka po sistemu montaže gradbene hale tipa Togrel. Skupna investicija v novo tovarno v Metliki bo znašala preko 255 milijonov dinarjev, dela pa bodo predvidoma zaključena v začetku prihodnjega leta. Po vlaganjih in obveznostih predstavlja ta investicija veliko več, kot je stanje v sedanjih celotni delovni organizaciji Beti, zato bo v bodoče potrebno temu primerno dati prednost novo nastali razširjeni proizvodnji. V novi tovarni bodo zaposlili okoli 70 novih delavcev, ki bodo ob najsodobnejši opremi proizvedli preko 2.000 ton te dragocene surovine na leto. Okoli 30 % poliamidnih vlaken iz nove metliške proizvodnje bodo porabili v domači TOZD Pletilnica, ostale količine pa bodo prodali kupcem širom po domovini, saj se ta surovina uporablja v različne namene: od izdelave novagig in smučarske opreme (kombinezoni) do industrijskih tehničnih pletiv v čevljarski industriji (za podloge) in avtomobilski industriji za notranje obloge.

KOLEKTIV DELOVNE ORGANIZACIJE „BETI“ METLIKA ČESTITA VSEM OBČANOM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM ZA DAN REPUBLIKE IN PRAZNIK OBČINE METLIKA!

NOVOTEKS

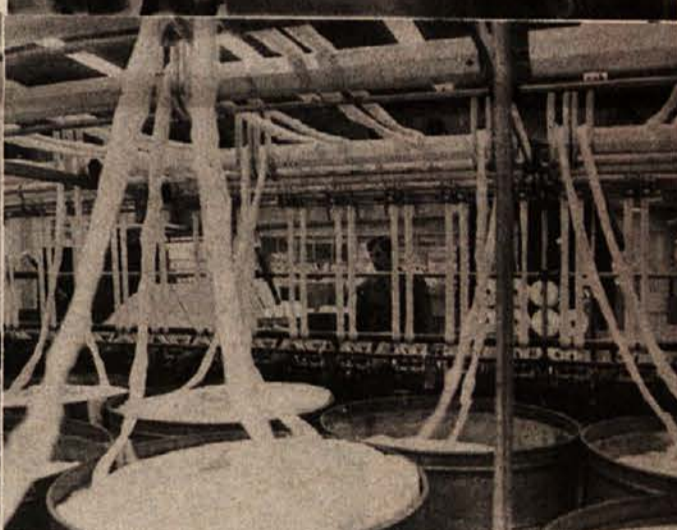
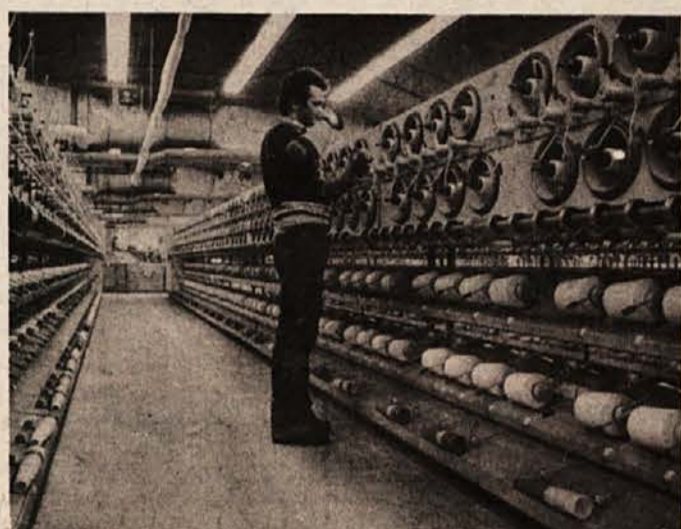

20 LET PREDILNICE V METLIKI 1958 – 1978

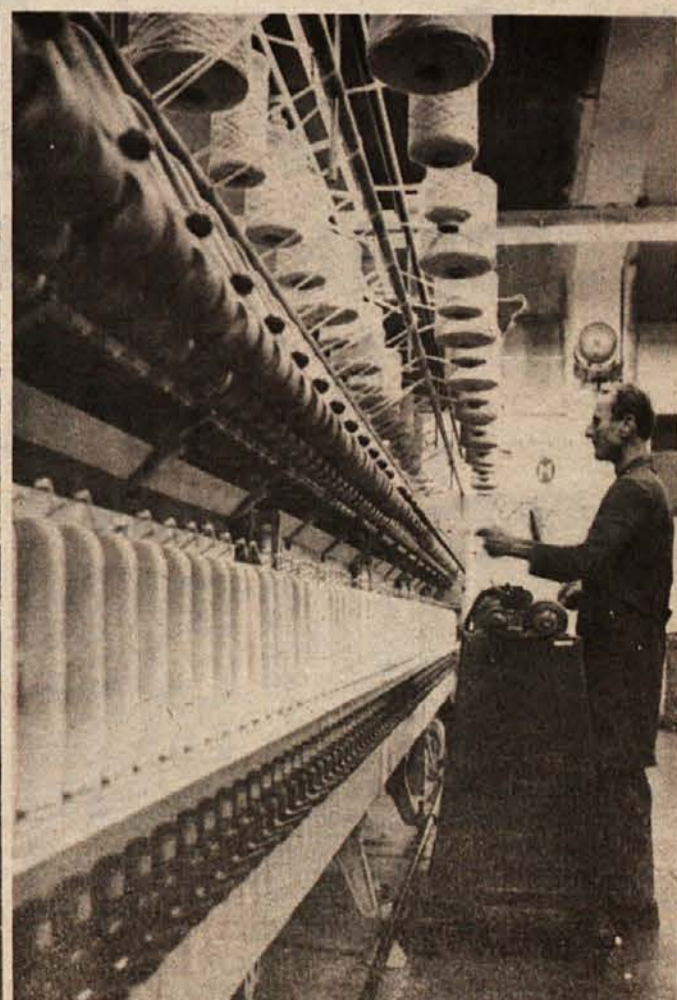
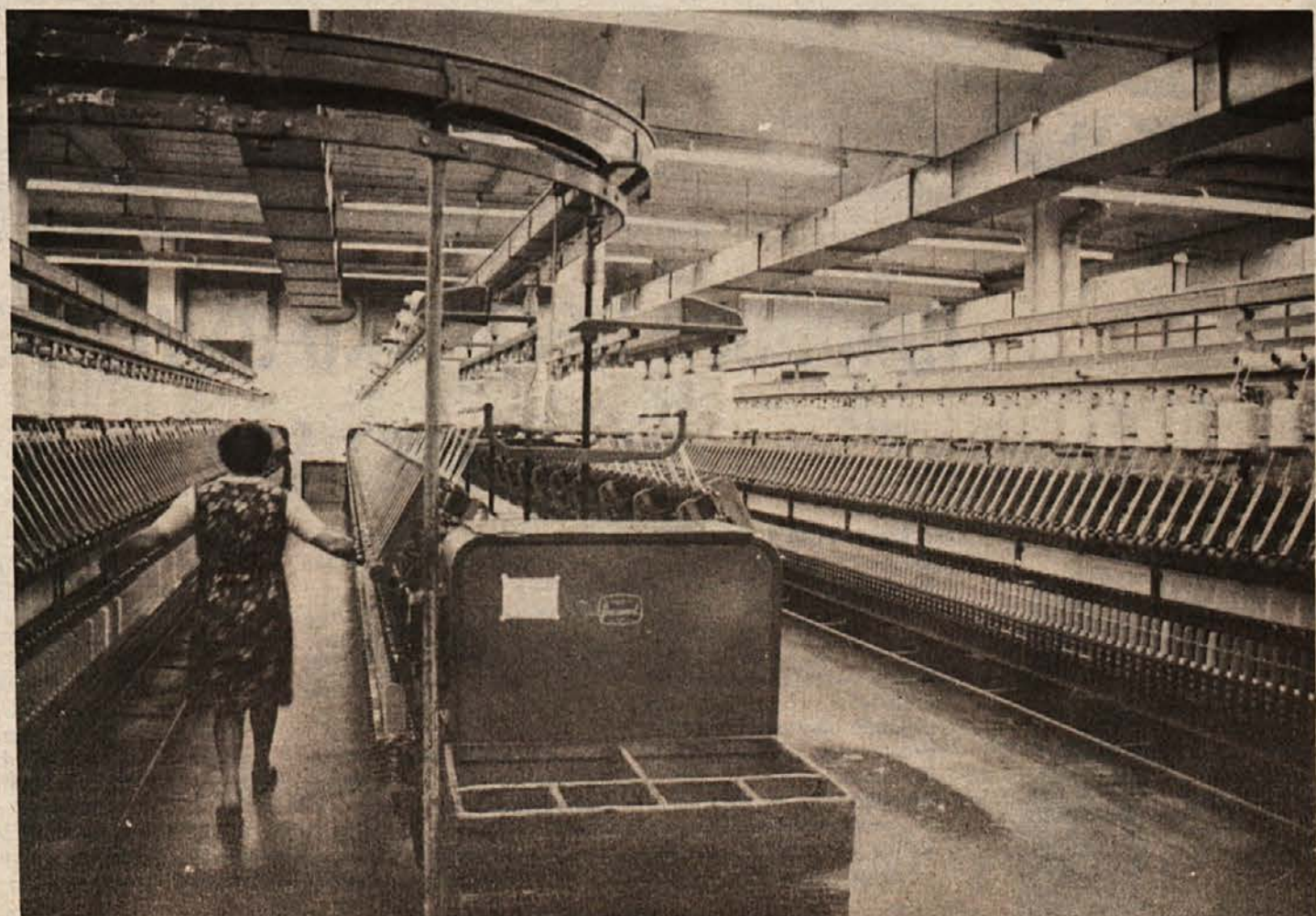
NOVOTEKS – TOZD PREDILNICA METLIKA IZDELUJE KVALITETNE ČESANE PREJE IZ 100-ODSTOTNE VOLNE, MEŠANIC VOLNE IN POLIESTRA IN 100-ODSTOTNE SINTETKE.

RAZVOJ PREDILNICE OD 1958 DO 1978

1959	210 ton preje	180 zaposlenih
1960	350 ton preje	226 zaposlenih
1964	400 ton preje	226 zaposlenih
1969	438 ton preje	250 zaposlenih
1970	664 ton preje	308 zaposlenih
1971	687 ton preje	308 zaposlenih
1975	1070 ton preje	320 zaposlenih
1978	1070 ton preje	320 zaposlenih

KOLEKTIV TOZD PREDILNICA METLIKA ČESTITA VSEM OBČANOM ZA PRAZNIK OBČINE IN ZA DAN REPUBLIKE TER JIM ŽELI VELIKO NOVIH DELOVNIH USPEHOVI!

KONFEKCIJA „KOMET“ METLIKA

IZDELUJE DAMSKO INTIMNO PERILO, NEDRČKE, STEZNIKE, KOMBI-NEŽE, HLAČKE TER DAMSKE, MOŠKE IN OTROŠKE KOPALKE

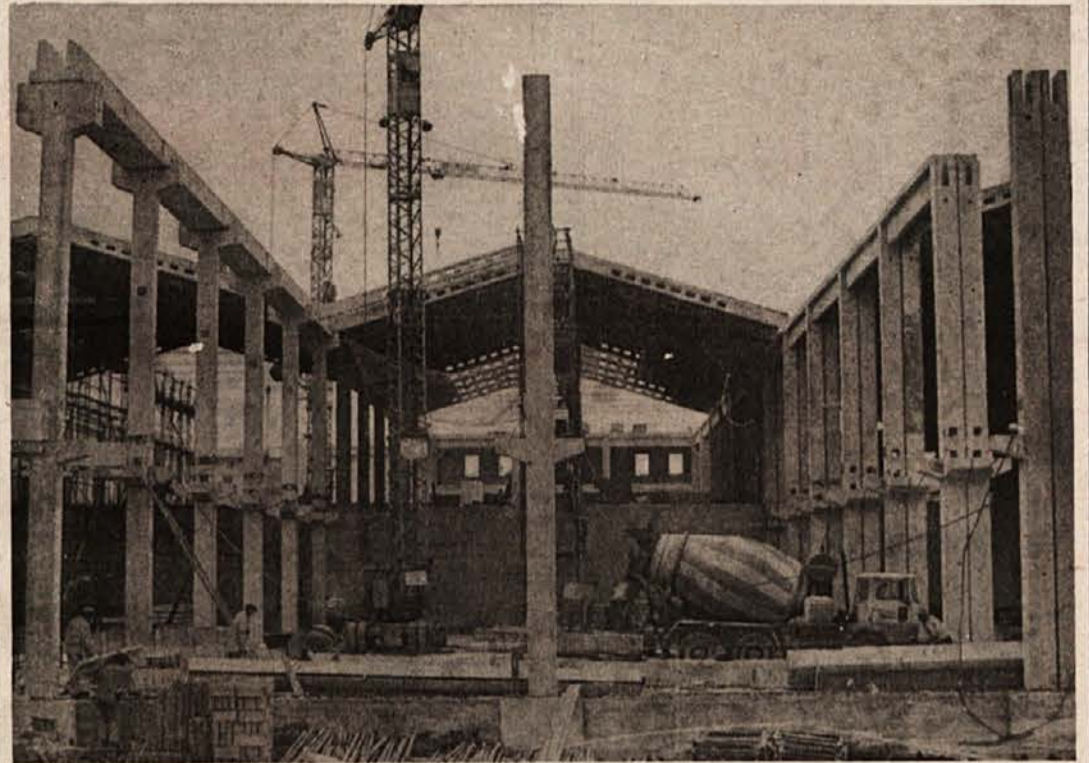

KOLEKTIV KONFEKCIJE „KOMET“ ČESTITA VSEM OBČANOM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM ZA DAN REPUBLIKE, DELOVNIM LJUDEM V METLIŠKI OBČINI PA OB NJIHOVEM PRAZNIKU ŽELIMO ŠE VELIKO DELOVNIH ZMAG!

PIONIR

NOVO MESTO

ČESTITAMO VSEM OBČANOM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM ZA DAN REPUBLIKE, DELOVNIM LJUDEM V METLIŠKI OBČINI PA OB NJIHOVEM PRAZNIKU ŽELIMO ŠE VELIKO DELOVNIH ZMAG!

Program KOLPA je nova, najsodobnejša kopalniška oprema, ki vam zaradi svojih posebnih lastnosti omogoča dejansko osvežitev in sprostitiv.

Elementi kopalniškega programa KOLPA so dimenzionirani in oblikovani tako, da jih lahko od najmanjšega do največjega sestavljate sami, po svojem okusu in željah, hkrati pa jih lahko dopolnjujete in zamenjate z novimi elementi.

Program KOLPA je izdelan v svojem suhem delu (obodi in vratca omaric) iz kvalitetnih lesnih plošč, ki so z uporabo lepil, odpornih proti vodi, oblepljene z različnimi folijami, medtem ko je njegov mokri del (umival-

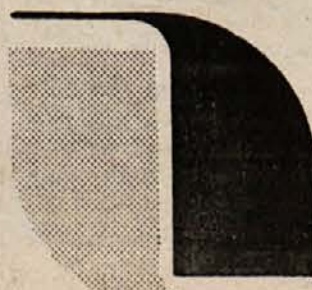
novoles

KOPALNIŠKA OPREMA

„KOLPA“

uniles

OMOGOČA DEJANSKO OSVEŽITEV IN SPROSTITEV

nik, kopalna kad in tuš kabina) izdelan iz akrilnih plošč:
Prednosti kopalniškega programa KOLPA:

- Zaradi skrbno izbranih toplih materialov, blagih oblik in prijetnih barv vam kopalniški prostor daje občutek ugodja in topline.
- Na voljo vam je bogata izbira in kombinacija barv.
- Velike možnosti v obdelavi osnovnega materiala - akril-

nih plošč omogočajo zares sodobno obliko kopalniške opreme.

- Gladka površina onemogoča, da bi se je oprijemala umazanja, zato je tudi njeno čiščenje samo s tekočimi čistili

nadvse lahko in učinkovito.

- Če se površina po naključju kakorkoli poškoduje, jo lahko s polirno pasto sami popravite (spolirate).
- V kadi vam ne bo drselo.

- Material, iz katerega je izdelana kopalniška oprema, se sproti prilagaja temperaturnim spremembam vode in je odporen tudi proti visokim temperaturam vode.

Montaža vseh elementov kopalniškega programa KOLPA je zelo preprosta in natančno razvidna iz montažnih shem, tako da jih po priloženih navodilih lahko sami montirate.

Kopalniški program KOLPA pomeni lepотно in praktično obogatitev vašega doma.

ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE

Spečega moža zažgala z bencinom

Franc Luzar, živa bakla, se je klicaje na pomoč, zatekel k sosedom — Naslednji dan je v bolnišnici umrl v mukah — Mariji Luzar, ki je pritaknila vžgalico, je novomeško sodišče odmerilo 10 let zavora

Veliki senat novomeškega okrožnega sodišča pod predsedstvom Zlate Šavelj je v sredo, 15. novembra, obsodil 41-letno kuharico Marijo Luzar iz Gotne vasi pri Novem mestu na 10 let zavora. Luzarjeva je 28. junija letos okoli 22.40 v spalnici polila svojega spečega moža Franca Luzarja z litrom bencina. Bencin je nato prižgala tako, da je od vrat spalnice vrgla na posteljo gorečo vžgalico.

Bencinski hlapi so se eksplozijsko vneli, ogenj je zajel spečega Luzarja in posteljo. Francu Luzarju je opeklo 80 odstotkov kože in med grozovitimi bolečinami je naslednjega dne ob 18. uri v novomeški bolnišnici umrl.

Marija in Franc Luzar sta se vzela leta 1961 v Vel. Brusnicah. Kmalu sta se jima rodila dvojčka, hči Pavla in sin Peter. Prva leta je bil zakon dokaj harmoničen, v Gotni vasi sta začela Luzarjeva graditi hišo. Leta 1969 so se vselili v še nedokončano poslopje in ga dograjevali.

Od leta 1973 naprej pa je pri Luzarjevih prenekal dan in noč v znamenju nesporazumov in celo fizičnega obračunavanja. Franc je precej pil. Leta 1977 je med enim od prepirov zaradi sina Petra, ki ga ni maral, udaril ženo s posodo, ona pa ga je polila s krompom. Luzarjeva je vložila tožbo za razvezo zakona, vendar jo je kasneje umaknila. Letos je Marija preselila sina Petra na Breg, za sinom je odšla od doma tudi hči Pavla.

Usodnega večera se je Luzar malo pred 18. uro vrnil z orožnih vaj. Bil je okajen in je ženi Mariji očital različne stvari. Ko je odšel od doma, je prinesla Marija iz garaže posodo z bencinom. Franc se je vrnil domov okoli 20. ure, ko je Marija na televizijskem zaslonu gledala oddajo „Igre brez meja“. Franc je sprejemnik ugasnil, češ da je njegov. Marija se je vdala v usodo in odšla spat v zakonsko posteljo, Franc pa je spet nekam odšel in se ponovno vrnil. Po zmerjanju in očitaniu je končno zaspal.

Marija je dvakrat vstala in odšla iz spalnice, drugič okoli 22.40. Z verande je vzela posodo z bencinom, ga v umivalnici prelila v plastični umivalnik in vsebino zllila po spe-

čem možu in postelji. Pri vratih je prižgala vžgalico in jo od daleč vrgla proti postelji. Ko je med umikom hotela zapreti vrata, jih je že zaloputnil vzbuh bencinski hlapov. Siina vročina je v trenutku zajela spečega Luzarja. V goreči majici in spodnjih hlačah se je, klicaje na pomoč, zatekel k sosedu Brezovarju. Naslednjega dne zvečer je v bolnišnici podlegel opeklinam v duševnih mukah, ki so po mnenju izvedencev hujše kot tiste, ki spremljajo usmrtev.

Marija Luzar je med obravnavo izpovedala, da je mož po vrtnitvi z orožnih vaj zahteval, naj mu kaj skuha. Res je nekaj pripravila, vendar Luzar ni hotel jesti, češ da je v hrani strup.

Takrat menda se je v Mariji sprožila misel, da bi zažgala spalnico. Vse pa je bilo odvisno od moževega ravnanja. Ko je Franc zaspal, je Marija vstala, da bi zažgala spalnico, vendar se je premislila in šla nazaj spat. Ko je drugič vstala, je bila usodna odločitev zrela. Potem ko je mož v plamenih zbežal k sosedu, se je Luzarjeva vrnila v umivalnico in vrgla v gorečo spalnico še plastično kanticico.

Luzarjeva je med obravnavo trdila, da ni vedela, kako hudo bo, da

torej ni nameravala možu vzeti življenje. To pa ne more biti res, je ugotovilo sodišče. Zakaj je Luzarjeva vrgla v gorečo spalnico še plastično kanticico? Se je zanašala, da bo ogenj prikril sledove? Precej dvomljivo je tudi trditev, da ni mogla vedeti, da bo moža opeklo do smrti. Zakaj je potem vrgla gorečo vžgalico od vrat? Možno je tudi, da je celo mislila, kako možu, ki je spal, ne bo uspelo pobegniti iz sobe. To misel potrjuje njen prvotni zagovor, ko je bil govor o električni blazini, ki naj bi se vžgala.

Skratka: veliki senat novomeškega okrožnega sodišča pod predsedstvom Zlate Šavelj je menil, da je Marija Luzar kriva po obtožbi. Na grozovit in zahrbtn način je vzela življenje svoje mu možu Francu Luzarju. Po zakonu je za tako dejanje predvidena smrtna kazen ali najmanj 10 let zavora. Senat je imel pravico iti celo pod to mejo, vendar tega ni storil.

Sodišče je ugotovilo, da se zakonca nista razumela. Krivde ni ugotavljalo, čeprav vse kaže, da so bili madeži tudi na moževi strani. Franc Luzar je predvsem odklanjal svojega sina, čeprav je bil ta dvojček s sestrom, ki jo je imel Luzar rad. To je moralo mater Marijo precej vzejevoljiti. Poleg tega je bil Luzar alkoholik, njegovi sodelavci v podjetju so govorili, da je človek, ki tisto, kar si zamisli, tudi izpelje, pa čeprav na grob način.

Na drugi strani pa je Marija Luzar osebnost — to je ugotovil psihater — ki na zunan ne kaže čustev.

Enkrat pa se utrga plaz. Po psihiatrovem mnenju so na grozljivo odločitev Marije Luzar vplivali predvsem možev alkoholizem, njegov vse slabši odnos do otrok, ljubosumnost in grobost. Zdravnik pa je tudi ugotovil, da je bila Marija Luzar usodnega dne skoraj v celoti sposobna razumeti tragično odločitev.

M. B.

PO LEVI V DELAVSKI AVTOBUS

V četrtek zvečer je Alojz Princ vozil avtobus, v katerem so bili delavci popoldanske izmene IMP Ivančna gorica. V ovinku pred Žužemberkom je Princ pripeljal nasproti po levi strani z osebnim avtom Anton Pirc iz Klečeta. Čeprav je avtobus že ustavil, je Pirc trčil v prednji levi del. V osebnem avtomobilu so bili poleg voznika še trije sopotniki. V bolnišnico so odpeljali Antona Pirca in Jožeta Glaviča iz Valične vasi. Gmotne škode je za 60.000 din.

Mošt se je spremenil v vino

V petek so metliški miličniki pridržali do iztreznitve Metličana Petra Posinaka, ki je razgrajal po stanovanju in pretepal ženo. Soočili ga bodo s sodnikom za prekrške. Novomeški miličniki so v soboto pridržali do iztreznitve Blagoja Kostadinovskega in Avdulaha Klapija iz Novega mesta. Možaka sta razgrajala v Drenikovih gostilni, kjer jima, očitno vinjenima, niso hoteli več postreči. V jezi sta razbila nekaj steklenine. Čakata na vrsto pri sodniku za prekrške.

Prav tako v soboto so imeli novomeški miličniki opravka tudi z Dušanom Korico iz Gospiča. V Novo mesto je prikel brez denarja in dokumentov, nastanil pa se je v kleti stanovanjskega bloka na Ljubljanski cesti. Kmalu bo moral v rodni Gospič ali pa si oskrbeti papirje in stanovanje.

Iz Prinovca v Šmarjeških Toplicah so novomeški miličniki v soboto zvečer odpeljali Novomeščanko Vero Pirh, ki je razgrajala ter kršila javni red in mir.

VANDALIZEM V GOZDU — Neznanec se je konec minulega tedna spravil na drevesa ob sprehajalni poti v novomeškem Ragovem logu. Z motorno žago je meni nič tebi nič en meter od tal požagal blizu 20 dreves, za nameček pa še klop. Ostanke nečednega početja je pustil ob poti. (Foto: J. Pavlin)

KRONIKA NESREČ

OBA NA SREDO — V sredo, 15. novembra zvečer, je Tihomir Tomec z Nove Loke pri Črnomlju vozil z osebnim avtom po Belokranjski cesti v Črnomlju. Ko se je pripeljal do gasilskega doma, je opazil, da se mu približuje na kolesu z motorjem Srečko Gorše iz Lokve. Oba hkrati sta zavila na sredo ceste in trčila. Gorše je bil laže ranjen.

AVTOBUS V TRAKTOR — V petek popoldne je Boris Planinc iz Črnomlja vozil traktor, na katerega je bil pripet voz, proti Metliki. Pri nadvozu pri Vranovičih je zavijal v levo. Takrat je za njim pripeljal z avtobusom Alojz Ilenič iz Črnomlja. Voznik avtobusa je začel prehitovati in pri tem zadel v levi del traktorja. Planinc so nudili prvo pomoč v črnomljskem zdravstvenem domu. Škode je za 30.000 din.

TRAKTOR SE JE PREKUCNIL

V soboto popoldne je Anton Gršič iz Bojanje vasi vozil neregistriran traktor, na katerega je bil pripet gumar, s Krašnega vrha. Med vožnjo po strmem klancu navzdol je voz, na katerem je bilo dve toni gnoja, potisnil traktor s ceste. Med prevračanjem je Gršič padel s traktorja in se ranil.

VLOMILCI SO PRIŠLI Z ZIMO

V noči z 11. na 12. november je bilo vlomljeno v Kolodvorsko restavracijo v Kočevju, naslednjo noč pa v prostore Zidarja na Turjaški ulici. Iz restavracije so vlomilci odnesli nekaj pijače, cigarete in drobiž, iz prostorov Zidarja pa večjo vsoto denarja. Za tatovi pozvedujejo.

POLEDICA KAŽE ZOBE

V noči na 16. november so se na območju UJV Novo mesto prvič letos srečali s poledico. Že zvečer je poledenela cesta na vrhu Gorjančev. Preden so s peskom pripeli delavci Cestnega podjetja, so bile že tri manjše prometne nesreče. Okoli 21. ure so ugotovili, da je poledenela tudi Partizanska magistrala pri Starih žagah, okoli ene ure pa cesta med Hrastom in Metliko. Zgodaj zjutraj je ledena skorja prekrila tudi novi most v Ločni.

Eksplozija na svatbi

D. Kulovec in B. Šporar nameravala samo popestriti praznovanje — Nevarnost odstranili novomeški jamarji

Občinskemu javnemu tožilstvu Novo mesto je novomeška uprava javne varnosti prijavila 24-letnega Darka Kulovca iz Ljubljane in 25-letnega Božidarja Šporarja iz Gor. Straže. Sumijo namreč, da sta 21. oktobra letos z eksplozijo povzročila nevarnost za ljudi in premoženje.

Ugotovili so, da sta bila Kulovec in Šporar omenjenega dne gosta na svatbi pri Zdravčevih v Straži. Za dobro razpoloženje sta hotela poskrbeti še s pokanjem. Kulovec je pripravil kilogram eksploziva „amonal“, pri čemer mu je pomagal tudi Šporar. Po močni eksploziji so na bližnjih hišah popokale šipe, z Medicve je odpadel omet, na prodajalni KZ pa je vzbuh eksploziva poškodoval strešno opeko. Nekaj škode je bilo tudi na gostilni Srobotnik.

Darko Kulovec je jamar. Septembra si je skupaj z drugimi jamarji iz Gor. Straže ogledal jamo pod Kilov-

cem, ob gozdni cesti Uršna sela-Podgrad. V nekaj deset metrov globoki jami je Kilovec našel več zavirkov eksploziva in enega odnesel s seboj.

Kasneje so preostanek eksploziva na prošnjo delavcev novomeške UJV prinesli iz jame na dan novomeški jamarji. Da si ne bi spet kdo zaželel pokanja. Kako je prišel eksploziv v jamo, še pozvedujejo, najbrž pa gre za ostanek iz vojnih časov.

TRAKTORIST IZSILJEVAL PREDNOST

V petek okoli druge ure popoldne je traktorist Ivan Tomažin iz Brežic v Šentlenartu zapeljal s stranske ceste na glavno v trenutku, ko je po prednostni z osebnim avtom pripeljala Erika Debeljak iz Gornjega Lenarta. Avto je prevrnilo na bok, hudo ranjeno Debeljakovo so prepežljali v novomeško bolnišnico.

dežurni poročajo

PODIL ŽENO IN OTROKE — V sredo, 15. novembra zvečer, so metliški miličniki pridržali do iztreznitve Nikolo Stezonskega iz Gradca. Možak je razgrajal in podil od doma ženo ter otroke. Ker se nikakor ni mogel pomiriti, so ga odpeljali v Črnomelj, kjer imajo za vročekrvneže urejene priročne prostore.

NEPRIMERNA HITROST — V nedeljo okoli 3. ure je Franc Rauh s Potokov pri Semiču vozil z osebnim avtom od Vrtače proti Semiču. Med vožnjo po klancu navzdol je avto zaradi neprimerne hitrosti zaneslo čez nasip v jarek. Laže ranjena sta bila voznik in sopotnik Rudolf Škedelj z Brezja pri Semiču. Škode je bilo za 10.000 din.

DVA V ROŽICAH — V ponedeljek, 13. novembra, v Kolarjevi gostilni na Mirni niso hoteli postreči 22-letnemu Jožetu Lampu in 22-letnemu Janezu Pakju. Bila sta nekoliko preveč „v rožicah“ in tudi preglasna.

PO DOLENJSKI DEŽELI

● Pred dnevi je neznanec iz garaže prostovoljnega gasilskega društva Radenci ukradel popolnoma opremljen gasilski avto. V bližnji in daljni okolici v tistem času nikjer ni gorelo. No, tudi avto ni prišel daleč, že na robu vasi je nasedel na večji kamen.

● Po Martinovem so imeli novomeški miličniki opravka s 35-letnim pravim in ne zdonskim Švicarjem, ki se je razbohotil v Hotelu Kandija. Kapitalistični Švicar je spoznaval samoupravni socializem ter se do dobra nalil z rujno kapljico.

● Minuli četrtek je bilo vlomljeno v trgovino KZ Črnomelj v Gribljah. Nepridiprav se je odžejal s sokom, si postregel s čokolado, vtaknil v žep za 70 din drobiža, v oddelku s perilom pa so mu bile najbolj všeč nogavice. Znameniti detektiv Sherlock Holmes bi sklepal nekako takole: fant sovraži pijance, precej je sladkosneden, pri denarju ni preveč, predvsem pa mu zelo smrdi noge.

● Novomeščan A.B. je pred dnevi pri pošti na Novem trgu pustil športno kolo znamke „Rog“. Jekleni konjiček je izgubil, čez nekaj časa pa se je spet pojavil na „parkirišču“. Ta igra se je nekajkrat ponovila, s kolesom sta se izmenoma vozila lastnik in nepridiprav. Nazadnje je bicikel dokončno izgubil. Se je v igro vmešal tretji ljubitelj kolesarjenja?

POTA IN STRAN POTIA

§

VSAKO SOBOTO DO KONCA LETA ODPRTO VES DAN od 7.30 do 20. ure
 trgovska hiša maximarket LJUBLJANA, Trg revolucije 1

BANKA JUGOBANKA

V JUGOBANKI Novo mesto ulica komandanta Staneta 38 opravite denarne posle ob delavnikih med 7⁰⁰ - 18⁰⁰ uro. ter sobotah od 7⁰⁰ - 11⁰⁰ ure DOBRODOŠLI!

Krajane moraš poznati

„Funkcionarju morajo ljudje zaupati,“ pravi Franc Kirn, dolgoletni predsednik krajevne skupnosti Otočec

Franc Kirn, zaposlen kot tehnični vodja Hotela Otočec, stanuje v Novem mestu, večino delovnega dne in časa pa preživi med krajani Otočca. To že od leta 1962, ko je postal občinski odbornik, pa od 1964 do spomladi letošnjega leta, ko je ves čas vodil krajevno skupnost in je zaradi doseženih uspehov tudi dobil letošnjo občinsko nagrado. Ko se je v teh letih oglašal na sejah in sestankih, so ga bili nekateri že „siti“, ker se je vztrajno potegoval za svoje predloge, drugi pa so se morda od njega kaj naučili.

Franc Kirn — otoški „motor“ napredka

— Kaj ste na Otočcu vse naredili za časa vašega nenevadno dolgega predsednikovanja, ki je trajalo celih 16 let?

„Ena prvih večjih akcij je bila postavitve javne cestne razsvetljave na Otočcu in v Mačkovicu. Gradili smo vodovode v 12 vasi, modernizirali cesto Otočec—Herinja vas—Paha, da šolski avtobus lahko vozi otroke v šolo. Prej so morali iz teh oddaljenih krajev pešati po 10 kilometrov v eno smer. V zadnjih letih je bila ena najbolj pomembnih izpeljanih nalog obnova kulturnega doma, gradnja pokopališča, obnova mosta, telefonija itd. Še pred nekaj leti sta bili na Otočcu samo dve telefonski številki, prihodnje leto jih bo pa že čez 100. Bilo je še več raznih manjših del, ki se jih niti ne spominjam.“

— Ali ste imeli krog dobrih sodelavcev, saj navadno en sam človek ne zmore vsega tega?

„Veliko potov, pogovorov, organizacijskih zadev v zvezi s temi akcijami sem opravil sam. Smo imeli po-

dobore, ampak so bile težave. Moram pa reči, da so pri vseh akcijah izdatno pomagali krajani in organizacije. Uspel sem zato, ker so mi ljudje zaupali. Nikdar nisem nič obljubil, če nisem bil povsem gotov, da bo akcija izpeljana. Ker so ljudje vedeli, da jih ne razočaram, so me podprli pri vseh delih. Udeleževali so se prostovoljnega dela, prispevali denar in material, odstopali so zemljo itd. V naši krajevni skupnosti je 24 vasi, mi pa smo skušali pri gradnjah vedno tako načrtovati, da je vsaka vas kaj dobila.“

— Hočete reči, da je za funkcionarja zelo pomembno, da mu krajani zaupajo in verjamejo na besedo?

„To je najvažnejše, tako sem spoznal v svoji dolgoletni praksi. Poznati moraš krajane, farane, deželane in „gospode“, vse pač, ki živijo v krajevni skupnosti.“

— Otoška krajevna skupnost je tudi ena redkih, ki ji je uspelo Rome civilizirati in ustvariti sožitje med njimi in krajani. Kako ste to dosegli?

„Naselili so se leta 1959 in moram reči, da smo se sprva grdo gledali. Najprej je eden začel zidati hišo, zdaj so v gradnji že 4 hiše, vse s kopalnicami in prostori kot povsod drugod. Romi delajo sami, dobili so kredit, ki ga bodo dolgoročno odplačevali. Zmenili pa smo se, da bomo z buldožerjem takoj podrli zaslina bivališča, ko se bodo preselili v nove stavbe. Zdaj z našimi Romi ni nobenih težav, četudi bivajo tik za novim Gami hotelom. Romom je treba dati najnujnejše, potem pa od njih zahtevati. Večkrat grem k njim v naselje, poslušam njihove težave in želje, pa se sporazumemo in dogovorimo.“

— Kako zdaj spremljate otoški napredek, ko niste več predsednik?

„Sem predsednik komisije za investicije in imam ravno toliko dela kot prej. Asfaltiram Luterško selo in Sevno, gradimo vodovod do samostana v Strugi in ukvarjamo se z načrtovanjem prihodnosti. Na mojem vrtu doma pa rastejo kopri-ve...“

R. BAČER

ZASTAVE ZA PRAZNIK

V okviru praznovanja dneva republike bodo v Novem mestu v soboto, 25. novembra, slovesno odprli novi muzejski oddelek NOB. OK SZDL poziva prebivalce Novega mesta, naj razobesijo zastave že v petek, 24. novembra, in jih pustijo do naslednjega petka, 1. decembra.

KJE ZAOSTAJAMO, KJE SMO PRENAGLI

20. novembra je Marjan Šimič, predsednik novomeške občinske skupščine, sklical posvet s predsedniki delavskih svetov in direktorji delovnih organizacij, kjer so ugotavljali, kako uresničujejo družbeni plan in kako nam kaže še v prihodnjih dveh letih do izteka srednjeročnega obdobja.

ŠE VEDNO NEZNANKA — Novomeška vrtnarija na Cesti herojev je predvidena za selitev, vendar zaposleni še zdaj ne vedo, ne kdaj ne kam jih bodo premestili. Stroji v novi stanovanjski soseski tik vrtnarije pa so že zabrnili... (Foto: R. Bačer)

Papirji so, kaj pa vsebina?

Kot po navadi pred novim rokom za uskladitev samoupravnih aktov povsod hitijo, iščejo vzorce, pišejo pravilnike, izplačevanje osebnih dohodkov pa poteka po starem...

11. decembra letos poteče rok, do katerega morajo biti v združenem delu samoupravni akti o delitvi sredstev za osebne dohodke usklajeni z zahtevami Zakona o združenem delu. Kaj je bilo glede tega v delovnih organizacijah narejenega v zadnjem letu, je pred kratkim ugotavljal sindikat.

Veliko popisanega papirja, veliko besed, premalo pa vsebinskih sprememb v nagrajevanju po delu. Tako je možno na kratko strniti ugotovitve iz oktobra letos, se pravi dober mesec dni pred rokom, do katerega naj bi bile dosedanje napake odpravljene.

Ceprav so vse delovne organizacije sprejele pravilnik ali drug ustrezen akt o delitvi OD, pa nikjer teh pravilnikov v celoti ne uporabljajo ali pa si delijo osebne dohodke po starem. Ponekod tudi ugotavljajo, da komaj sprejeti pravilniki že ne ustrezajo zahtevam zakona.

Nesporno je, da neki pravilniki, akti in dokumenti obstajajo, da skušajo v kolektivih v njih zajeti bistvo novega zakona, vendar bo po vsebinski plati potrebno še veliko dela, preden bo vse urejeno, kot delavci želijo. Prihaja tudi do različnih meril pri ugotavljanju opravljenega dela v posameznih tozidih. Medtem ko enote enostavnega dela merijo

kjer se z merjenjem tovrstne uspešnosti sploh bavijo. Še slabše je v nekaj velikih kolektivih, kjer dela administrativcev in tehničnih služb niti ne merijo, niti ne ocenjujejo ne subjektivno in ne kako drugače.

Nagrajevanje novatorjev in racionalizatorjev je prav tako zelo različno zastavljeno, nikjer pa ni urejeno do pikice tako, kot zahteva zakon. Nekaj delovnih organizacij na čelu s „Krko“ in „Pionirjem“, kjer se s tem že več let ukvarjajo, imajo v pravilnikih določene enkratne nagrade za inovacije, nikjer pa nič o dohodku, ki ga inovacija prinaša, in deležu tistemu, ki ga je omogočil. Je pa tudi še nekaj delovnih organizacij, kjer se v pravilnikih na inovacije sploh niso spomnili. Med drugimi je zraven celotno zdravstvo.

MALO JE PROSILCEV

V primeri z nekaterimi drugimi občinami je za novomeško nenavadno, da tako malo občanov dobiva pomoč pri plačevanju stanarine. V prvem polletju letošnjega leta je tako pomoč dobivalo le 17 upravičencev, v drugem polletju, ko so se stanovanja podražila in so bila merila za pridobitev pravic omiljena, pa je na spisku še 37 občanov več. Poprečna mesečna subvencija znaša 261 din, izplačujejo pa jo v zneskih od 43 do 471 dinarjev glede na dohodke prosilca in ostala merila, ki jih določa pravilnik.

Najbolj nujne v eno izmeno

Pri Labodu skušajo težave zaposlenih žensk urediti tako, da jim omogočajo delo v dopoldanski izmeni

Konferenca o problematiki zaposlene žene, ki je bila oktobra v Labodu, je opozorila na mnoge težave tekstilnih delavk, takrat pa je bila dana tudi obljuba, da bodo delovne organizacije pokazale za reševanje teh vprašanj vse razumevanje.

Pri Labodu glede tega niso ostali pri besedah, marveč so takoj proučili položaj: koliko imajo med zaposlenimi žena, ki bi želele delati v eni izmeni zaradi domačih razmer. Ugotovili so, da je kar tri četrtine interesev za dopoldansko izmeno in da je med temi tretjina mater, ki bi želele delati dopoldne samo zaradi neurejenega varstva otrok v popoldanskem času. Vedeti je namreč, da od 14. do 22. ure, ko traja druga izmena, ni odprt noben vrtec in da je v tem času tudi zelo težko dobiti zasebno varstvo za otro-

Novomeška kronika

URADNO SELE JUTRI — Prenovljeni hotel Metropol posluje že od oktobra dalje, uradno pa ga bodo odprli in „zalili“ šele v petek, 24. novembra. Za ženski svet je morda posebej zanimivo to, da je v sklopu hotela tudi kozmetični salon, drugi tak lokal v našem mestu.

KOT PO NAVADI... Te dni je bilo okrog stavbe in v stavbi novega Muzeja revolucije na Kapitlju čuda delavcev in nikogar nisi videl, da bi postaval. Hiteli so kot za stavo. Kot vedno pri vseh objektih, ki se odvijajo, je storilnost v zadnjih dneh, včasih še tudi v zadnji noči, na zaviljivi višini...

NISO VSI ZA V EN KOŠ — Medtem ko se stranke pritožujejo čez trgovine in postrežbo, pa je Dolenjska samopostrežnica na Drski deželna pohval. Tu imajo navadno prvi v prodaji nove artikle s področja prehrane, založeni so dobro z osnovnimi živili in tudi več blagajn nimajo zaradi lepšega, ampak poslušajo. Le zakaj v tem lokalno lahko, drugod pa ne morejo? Ali pa ne znajo...

NISO POPUSTILI — Meščani so se bali, da bo hortikulturna vneza, s katero so se komunalci spravili nad čistočo in urejanje mesta trajala samo ob nedavnih stalni konferenci mest. vendar še ni popustila. Minule dni so po vsem mestu pridno odvažali odpadno listje z zelenic, kar je prejšnjega leta večkrat kar prekril sneg.

SAMO TRI DEKLICE — Pretekli teden v Novem mestu ni bil bogat z novorojenčki, saj so v porodnišnici rodile le tri meščanke: Marija Ketiš

Kdo bo plačal?

„Krivec, ki je znan: SGP Pionir s kooperanti“

„Nesporno je ugotovljeno, da so neustrezni podatki, da je bila izvedba razvodov nestrokovna, da so bili uporabljeni neustrezni in nepreizkušeni izolacijski materiali in še vrsta drugih pomanjkljivosti...“ To se nanaša na kotlovnico in ogrevalne naprave v stanovanjskem naselju Ragovska-Majda Silc in dobesedno tako piše v gradivu, ki so ga obravnavali delegati skupščinskih zborov.

Investitor je dobil kotlar- no plačano, do danes pa je še ni usposobil za normalno obratovanje niti ni še uporabnega dovoljenja po štirih letih ilegalnega poslovanja. Da ne bi stanovaki tega največjega naselja ostali brez tople vode in kurjave, je stanovanjska skupnost naročila popravilo celotnega sistema centralnega ogrevanja in to kreditira iz sredstev sklada za družbeno pomoč v stanovanjske: gospodarstvu. Do konca avgusta letos je bilo že nad 2 milijona dinarjev stroškov, potrebno pa bo dodati še 3 milijone, da bo sanacija končana.

Za nespornega krivca te polomije je uradno spoznan investitor SGP Pionir s svojimi kooperanti — izvajalci del, vendar se nič ne briga, da bi napako popravili. Ob navedenih dejstvih ni nič čudnega, če so delegati tako stanovanjske skupščine, kot občinskih zborov zahtevali, naj krivec tudi plača. Do napak pri gradnji je tudi že v preteklosti večkrat prišlo, čeprav ne tako hudih, kotlarna na Ragovski pa je eden redkih primerov, ko so krivca našli.

V veliko prejšnjih primerih se ga namreč ni dalo ugotoviti. Ne samo zaradi velikih stroškov, tudi z moralnega stališča, pa če hočete tudi s političnega, bi bilo prav zahteve delegatov upoštevati: Krivec naj plača!

R. BAČER

PREDLOG: PETEK NADOMESTITI V SOBOTO

Izvršni svet novomeške občinske skupščine, ki je imel sejo 21. novembra 1978, je na podlagi predloga sindikatov sprejel priporočilo, s katerim organizacijam združenega dela in delovnim skupnostim v novomeški občini priporoča, naj delovni dan v petek, 1. decembra 1978, nadomestijo z delom v soboto, 9. decembra 1978. Obenem izvršni svet obvešča, da v petek, 1. decembra, občinski upravni organi v Novem mestu ne bodo delali.

BO ŠE PRED NOVIM LETOM NARED? — V Bršljinu je novi vrtec brez večjih zastojev zrasel v nekaj mesecih, predvideno pa je, da bo ustanova začela poslovati še v letu 1978. Trenutno opravljajo v stavbi zadnja obrtniška dela. (Foto: R. Bačer)

NAROD BOLNIKOV?

V novomeški občini glede izostankov z dela sicer ne izstopamo v republiki, ker pa se dobro poznamo med seboj, bi se lahko vprašali, kako to, da poprečno vsak dan 1122 delavcev ostaja doma. To je tako, kot da bi imeli vsak dan eno od večjih tovarn zaprto.

Ponudba za povpraševanjem

Po številu knjig na prebivalca je brežiška knjižnica pod slovenskim povprečjem

Občinska matična knjižnica se bo samo še leto dni otapala s prostorsko stisko. Do takrat naj bi bil zgrajen dijaški dom, kjer so ji namenili 410 kvadratnih metrov prostora. Izposojevalnica in skladišče bosta lahko sprejela 40 tisoč knjig ali še enkrat toliko, kolikor šteje sedanje knjižnično bogastvo.

V novi knjižnici bo tudi prostor s priročniki za študij, s časopisi in revijami. V njem bodo prirejali pravilnične ure, literarna srečanja ipd., saj bo pripravljen za več namenov. Knjižnica bo dobila tudi kotiček za obdelavo knjig, upravni prostor in prostor za knjigoveze.

Knjige bodo razporejene po prostem pristopu kot doslej, vendar bolj pregledno, saj ne bo več potrebno, da bi police se gale visoko pod strop. Na selitev računajo konec prihodnjega leta, in za slovenski kulturni praznik, ko bo knjižnica slavila 35-letnico obstoja, naj bi začela normalno poslovati.

Lani so v Brežicah izposodili 35.000 knjig 14000 obiskoval-

cem, letos v devetih mesecih pa 25.000 knjig 11000 bralcem.

„Povpraševanje in potrebe po knjigah so večje, kot jim jih mi lahko nudimo,“ je povedala Mija Šebek, ki vodi knjižnico. „Založbe že same več propagirajo, pomagajo jim časopisi, RTV, šole in akviziterji, ki obiskujejo tudi delovne organizacije. Večinoma kupimo le po en izvod novih del. Republiška kulturna skupnost nam pomaga z več izvodi slovenskih avtorjev, ki jih odkupi od založbe, vendar nismo čisto zadovoljni. Ključ je namreč za vso Slovenijo enak. Nekatere knjige potem obležijo na policah nedotaknjene, drugih pa je spet premalo.“

Dosti bralcev je tudi iz vojaških družin. Zanje imajo na voljo le skromen izbor srbohrvaških knjig, večinoma poučnih. Pozneje nameravajo urediti za te bralce poseben oddelek. Knjižnici primanjkuje zdaj celo

marksistične literature. Močno se pozna, da je študijsko središče razvilo družbenopolitično izobraževanje.

Brežiška knjižnica ima nekaj manj kot 20.000 knjig ali 0,8 odst. knjige na prebivalca. Še vedno je pod republiškim povprečjem. V Sloveniji pride namreč na prebivalca poldruga knjiga. Torej tudi knjižnica občuti, da je v manj razviti občini.

JOŽICA TEPPEY

NA SEJE POPOLDNE?

Za današnjo sejo zborov občinske skupščine v Brežicah je izvršni svet predlagal, da bi pretresli možnosti za popoldnaska oziroma sobotna zasedanja, saj bi delegati v tem primeru izgubili manj delovnega časa. V nekaterih občinah so tako prakso že uveljavili, da delovnih organizacij ne bi po nepotrebnem prikrajševali zaradi prevelikih izgub delovnega časa in zmanjševanja produktivnosti.

Premalo lastnih pobud

Pri usposabljanju komunistov velik napredek

V medobčinskem študijskem središču politične šole CK ZKS za Posavje v Brežicah opažajo pri usposabljanju članstva v osnovnih organizacijah Zveze komunistov več problemov. Tako je na primer oblikovanje programov in njihovo uresničevanje preveč odvisno od poudarjenosti občinskih konferenc ZK oziroma od njihovih komisij.

Druge ovira za nemoteno delo je preslaba založenost družboslovnih knjižnic in kotičkov komunistov s tekočo literaturo, če pa imajo potrebne knjižne pripomočke, jih člani premalo uporabljajo za študij. Iz tega že lahko sklepamo o nezadostni pripravljenosti in motiviranosti članstva za usposabljanje v krogu osnovnih organizacij in samoizobraževanje. Nadalje v študijskem središču opozarjajo še na nezadostno uporabo glasila Komunist kot izhodišča za analiziranje problemov, ki se porajajo v samoupravnem življenju.

Seveda pa s temi kritičnimi ugotovitvami ne zanikajo uspehov pri idejnopolitičnem usposabljanju. V minulem letu so v Posavju glede tega precej napredovali prav po zaslugi medobčinskega študijskega središča.

Napredek so dosegli po številu komunistov, ki so jih vključili v izobraževalne oblike, pa tudi po kakovosti usposabljanja. Uveljavile so se nove oblike, razširil se je krog predavateljev in utrdilo spoznanje o nujnosti sistematičnega usposabljanja članstva za učinkovitejše sodelovanje v samoupravnem življenju. V razne seminarje je bilo namreč vključenih kar deset odstotkov komunistov v regiji.

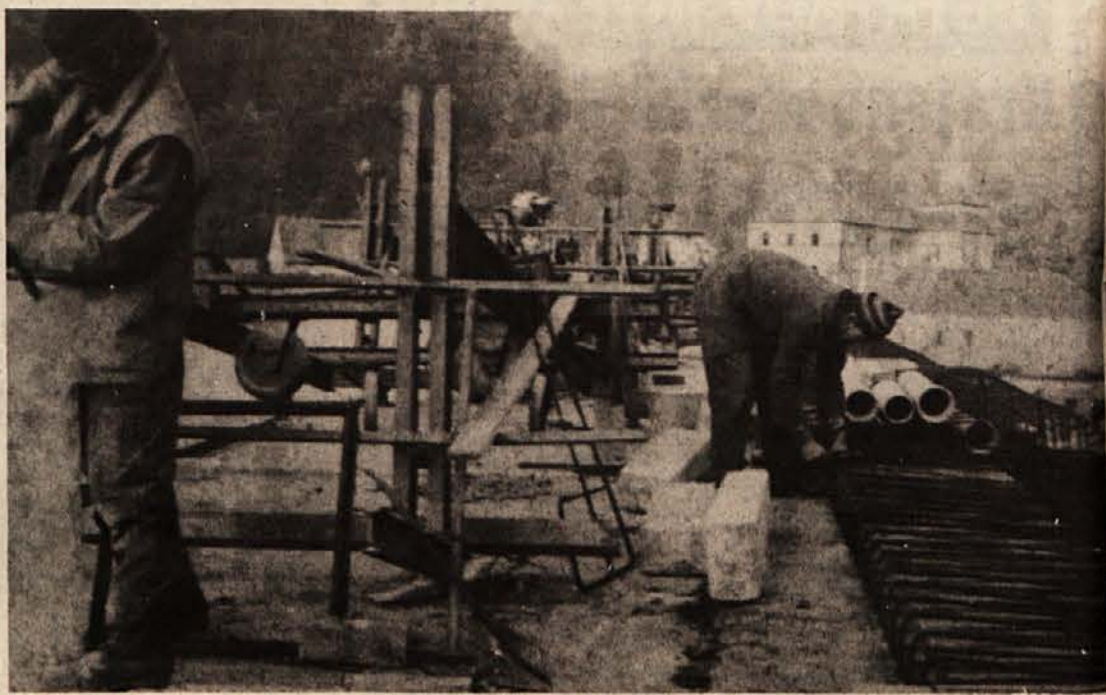
J. T.

V OSPREDJU IZOBRAŽEVANJE

Za danes, 23. novembra, je v Brežicah sklicana skupna seja komisije za idejnopolitično usposabljanje, vzgojo, izobraževanje, kulturo in znanost pri medobčinskem svetu ZK Posavje s svetom medobčinskega študijskega središča politične šole CK ZKS za posavsko regijo. Na dnevnem redu je delovni program komisije pri svetu ZK, pregled idejnopolitičnega usposabljanja komunistov v izobraževalni sezoni 1977/78 ter program tovrstnega izobraževanja za obdobje 1978/79.

DENAR ZA KULTURO?

Iz združenih sredstev brežiške kulturne skupnosti je v prihodnjem letu predvideno financiranje razstavne dejavnosti, kulturni del programa Radia Brežice ter pomoč društvom pri njihovih akcijah. Tudi gostovanja gledaliških hiš in amaterskih družin so še predvidena, prav tako pa tudi koncerti, ki naj bi jih v prihodnje organizirala tudi občinska konferenca glasbene mladine. Za naložbe v nove prostore občinske matične knjižnice v Brežicah pričakuje delež kulturne skupnosti Slovenije. Ta naj bi iz skupnih sredstev sofinancirala tudi kulturni dom v Piščah. Za finančno sodelovanje pri razstavah, gostovanjih in drugih akcijah pa bodo z njo sklepali pogodbe.

MOST, VRATA V DOLINO — Graditelji hitijo, da bi ujeli rok in brez zamude povezali oba savska bregova v Brestanici. Na most bodo priključili široko cesto, ki jo bodo speljali po novi trasi nad potokom. (Foto: Jožica Teppey)

Glina je bogastvo

Pri mojstru lončarstva v Velikem Podlogu

Kržanov najljubši kotiček je njegova delavnica v lončarskim kolesom in vedno toplo kmečko pečjo. Tam ni mojstru nikoli dolgčas.

Družbo mu delajo izdelki njegovih rok, ki zapolnjujejo ves prostor. Užitek jih je pogledati, toliko povedo o življenju tukajšnjih ljudi, o navadah, ki počasi izumirajo. Skledam, pekačem, latvicam in cvetličnim loncem delajo družbo petelini za na streho. V zbirki so nepogrešljivi vinski vrči, modeli za potice, pekači za jagnjeta, za ribe in perutnino, pa posode za kis in celo glinasti kotli za kuhanje žganja, ki čakajo, da bo mojster Slavko Kržan zakuril peč. Vanjo spravi po tisoč kosov raznih izdelkov. Vse po vrsti dvakrat žge, da res nekaj veljajo.

Peč stoji že 30 let. Za vsako kurjenje porabi po šest kubičnih metrov drv. Ogenj gori neprenehoma enajst do šestnajst ur, odvisno od tega, kakšna so drva. Najboljša so seveda bukova. Pripele si jih iz Kozjega.

Slavko Kržan se ukvarja z lončarstvom že 50 let. To je njegov glavni vir zaslužka. Poklic, ki ga je začel opravljati že kot otrok, mu prinaša veliko zadovoljstva. Sin ni šel po njegovih stopinjah, vendar mu v prostem času rad pomaga. Mojster vstaja ob dveh zjutraj, kadar ima veliko dela. Na to je navajen in mu ni težko, bolj ga obremenjuje kmetija, ki ji pri teh letih ni več kos. Zunaj na polju in na travniku šele čuti, da ni več mlad, da ga napor utruja.

Vse lončene izdelke oblikuje iz gline, ki jo nakopje na domačem travniku vedno za leto dni vnaprej. Včasih jo je kot otrok mesil pri očetu z nogami in rokami, zdaj pa mu to težaško delo olajšajo stroji. Nadaljnji postopek ne zahteva več toliko telesnih moči, ampak predvsem znanje in spretnost pa še veseli

Tudi tale glinasti grb, ki bo krasil ljubljanski Grad, je spekel lončar Slavko Kržan. do dela, ki ga Kržanu nikoli ne zmanjka.

JOŽICA TEPPEY

Knjižničarstvo zašepalo

Kako se uresničuje srednjeročni kulturni program

Čeprav sta nam ostali do konca sedanega srednjeročnega planskega obdobja samo še dve leti, lahko v okviru samoupravne interesne skupnosti za kulturo že ugotavljajo, da so izvršili marsikaj tistega, kar postavlja v svojem programu v ospredje republiška kulturna skupnost.

Zaostaja le razvoj knjižnične mreže, in če bo skupnost ostala pri sedanjem programu za naslednje leto, republiškega programa ne bo moč izpolniti. Nekaj več denarja bo dobila le občinska matična knjižnica.

Ker republiški razvojni program postavlja v ospredje ravno širitev te dejavnosti, bi ga veljalo najbrž spre-

meniti. Kazalci na tem področju uvrščajo krško občino menda že celo na zadnje mesto v naši republiki, dalo pa bi se stanje kaj kmalu bistveno izboljšati. Najprej bo treba zagotoviti prave prostorske možnosti za razvoj knjižnične mreže, saj je bilo pred leti knjižnic najbrž celo več, kot jih je danes, četudi knjig na njihovih policah ni bilo toliko, kot jih je danes.

Krška matična knjižnica opozarja na potrebo, da bi odprli na levem bregu reke Save vsaj izposojevališče, knjižnici v Brestanici in na Zdolah sta že nekaj let zaprti, lahko pa bi jih odprli vsaj še v nekaterih krajih, ki so središča krajevnih skupnosti. Prostore zanje naj bi zagotovili v kulturnih domovih, ki jih kulturna skupnost že nekaj časa obnavlja, možnosti pa se odpirajo tudi v okviru nekaterih knjižnic pri osnovnih šolah.

Z. ŠEBEK

ZA ASFALTIRANJE CEST

V naši vasi Trebež so se 4. novembra sestali člani vaškega odbora. Sestanka so se udeležili vsi člani, kar je bilo posebno presenečenje. Najpomembnejša točka dnevnega reda je bila razprava o prihodnjem referendumu za asfaltiranje cest. Sklenili so, da bodo na referendumu vsi glasovali za asfaltiranje. Člani vaškega odbora so se razšli s sklepom, da se bodo tudi naslednjih sestankov udeleževali v tako velikem številu.

IRENA IVANSEK
novinarski krožek, OŠ Artiče

STATUTI KS V RAZPRAVI

Vseh trinajst krajevnih skupnosti v krški občini se je vključilo v razpravo o statutih. Za preoblikovanje KS do zdaj ni bilo novih pobud, na dan pa so prišle želje po ustanavljanju vaških in uličnih odborov, ker bi z njimi približali samoupravo delovnim ljudem.

KRŠKE NOVICE

UGODNE UVRSTITVE — Zimski mnogoboj plavalne zveze Slovenije, v katerega so se vključili tudi nekateri starejši tekmovalci krškega Celulozarja, je prinesel najboljšim Krčanom dokaj visoko uvrstitev. Po opravljenih petih tekmovalnih kolih je nekaterim uspelo uvrstiti se med petorico najboljših v posameznih starostnih kategorijah. K temu naj dodamo, da člani Celulozarja tekmujejo še vedno v 50-metrskem odprtem bazenu, vsi drugi pa v polovico krajših, zato so tudi njihovi rezultati tudi nekoliko boljši.

PRVI USPEH — Tudi tega lahko zabeležimo na športnem področju v kratkem času po problemski konferenci o telesni kulturi. Razvoj rokometu, predvsem delo s šolskimi selekcijami, bo poslej vodil poklicni delavec, za katerega je sredstva zagotovila pravzaprav konkretna oblika

O PROGRAMIH RTV — Komisija za informativno dejavnost pri OŠZL do še ta mesec organizirala široko javno razpravo o predloženih programih slovenskega radia in televizije za prihodnje leto. V njej lahko pričakujemo tudi vrsto vprašanj, kako izboljšati slišnost osrednjega radia in vidnost ljubljanskega programa TV, predvsem drugega. O teh načrtih v razpravi se ne bodo mogli dati pravega odgovora, povemo lahko, da bo v začetku prihodnjega leta RTV Ljubljana sestavila tudi 8-letni program razvoja te panoge.

LETOS BOLJE KOT LANI

V jesenski krvodajalski akciji je v Brežicah darovalo kri 289 občanov. Kljub temu da je bil jesenski odziv manjši od pomladanskega, je rezultat boljši kot preteklo leto. Rdeči križ je našel 802 darovalca. Organizatorji so prepričani, da bi jih bilo več, če akcija ne bi sovpadla s trgovijo. Ta je bila to jesen izredno pozna. Vsem, ki so se akciji odzvali in pomagali bolnim ljudem, se občinski odbor Rdečega križa iskreno zahvaljuje.

MLADINA POJE — Gimnazijski pevski zbor v Brežicah uspešno vodi prof. Josip Klepac. Zbor sodeluje na vseh šolskih prireditvah. (Foto: Jožica Teppey)

NOVO V BREŽICAH

POTNIKI BREZ ČAKALNICE. Inšpekcija je prepovedala zadrževanje v prostorih avtobusne čakalnice v Brežicah, ker stavbe nihče ne vzdržuje. Nad čakalnico so stanovanja in tudi stanovalci so dobili odpoved. Kaže, da je vodovodna napeljava dokončno odpovedala. Omet v čakalnici na debelo odpada, ker je strop na nekaterih mestih popolnoma razmočen. SAP se je izselil tudi iz pisarniškega prostora poleg čakalnice. Poslopje je last trgovskega podjetja Posavje, kateremu je plačeval za oba lokala skromno najemnino. Potniki so tako ostali na cesti. V mrzlih dneh se mnogi nagnetejo v delikatesni trgovini, da se vsaj tam nekoliko ogrejejo. Najmanj leto dni, bo še tako, saj nova avtobusna postaja prej ne bo zgrajena.

varuje pred preveliko nerednostjo bralcev.

DODATEK TUDI ZA KMEČKE OTROKE. Skupnost otroškega varstva računa, da bo prihodnje leto priznavala otroški dodatek 3200 otrokom delavcev združenega dela v brežiški občini. Razen tega bo prišlo v poštev za dodatek tudi 500 socialno ogroženih otrok iz kmečkih družin. Denar za pomoč delavskim in kmečkim družinam bo zagotovila zveza skupnosti otroškega varstva SRS iz skupnega programa.

SMETI — Tihožitje z brežiške tržnice (Foto: J. Teppey)

BREŽIŠKE VESTI

KRŠKI TEDNIK

Nič novega, le leto bo naokoli!

Mokronoški Induplati še vedno le v nekdanji gostilni — Upi za preselitev v staro šolo

Zadnji čas ponovno več govorimo o tako imenovanih dislociranih obratih. V Mokronogu je poleg Zmage tak obrat tudi obrat jaraškega Induplatija. Le-ta je nasledil propadli novomeški ROG.

Največja sprememba je bil seveda drugačen proizvodni program. Namesto spalnih srajc so poslej šivali šotorska krila.

Kolektiv šteje ves čas približno enako število delavcev, trenutno 65 zaposlenih, večinoma žensk. V akciji občinske konference ZK v Trebnjem in občinskega sindikalnega sveta naj bi naposled le oblikovali tozdr.

Novomeščan Stane Štih, ki je od letošnje pomladi vodja tega obrata, je prepričan, da vsaj v tem letu s predvideno preselitvijo v nekdanjo staro mokronoško osnovno šolo ne bo nič.

„Načrti so sicer tu, manjka pa še nekaj v zvezi s soglasji. Za letos je bilo predvidenih za preureditev pet milijonov dinar-

tjev. Po novem naj bi v tem obratu delalo 130 delavcev,“ pravi Štih. Kje se je pri soglasjih zataknilo, bi bilo zanimivo vedeti, vsekakor bi bilo presenetljivo, če bi bilo to na občini.

Prav gotovo pa ne bo daleč od resnice, da si v matičnem podjetju za to niso kaj dosti prizadevali. Dotlej bodo mokronoške konfeksionarke pač šivale v nekdanji Bulčevi gostilni, krojili pa bodo v podobnih, še slabših prostorih čez cesto.

Poslovni uspehi mokronoškega obrata so dobri. Vodja obrata je vseeno prepričan, da trenutno ni pogojev za tozdr.

Prodajajo v novem

Preurejena železnina „Dolenjke“ nared do sejma

Na sobotnem sejmu je bila največja novost preurejena železnina „Dolenjke.“ Kdo drug bi bil dan pred „otvoritvijo“ (le-te sploh ne bo) na trnih, če ne bi bilo že vse kot iz škatlice. Znanega mokronoškega trgovskega poslovođa in društvenega delavca Jožeta Novaka tako stvar ne more spraviti iz tira.

„Sama železnina, tehnični material, bela tehnika in avtomobilski deli bodo po novem ločeni,“ pravi poslovodja Novak. Pri svojem delu je navajen skromnosti, seveda pa mu tudi ni žal časa, če postori vmes še kaj za gasilce.

Novomeško „Dolenjko“ je veljala mokronoška preurejitev okrog 1,5 milijona dinarjev. Ko so se lotili del v stari zgradbi, ni bilo ne konca ne kraja.

A. Ž.

DOBROTE IN DROBIŽ — Pred dnevi je bilo vlomljeno v bife Andreja Kolarja v Mokronogu. Vlomilec je zlezal v prostor skozi stekleni zračnik nad vhodnimi vrati, ven pa je šel skozi straniščno okno. Vzel je nekaj jestvin in za 30 dni drobiža. Kolarjevi so zadnji čas ugotavljali, da jim zmanjkujejo dobrote in drobiž. Tokrat so poklicali na pomoč kriminaliste, ki so hitro ugotovili, da si je na nočnih pohodih tešil lakoto in dopolnjeval žepnino neki mladoletnik.

KOLESAR BREZ LUČI — Marjan Lah iz Okroga pri Šentrupertu je v petek zvečer vozil z osebnim avtom proti Trebnjemu. Ko se je pripeljal do mostu na Mirni, mu je nasproti brez luči s kolesom pripeljal Jože Bartolj iz Zabukovja. Pred srečanjem je Bartolj nenadoma zavil v levo, zadel v avto in padel. Zdravijo ga v novomeški bolnišnici. Škode je bilo za 7.000 din.

IZ KRAJA V KRAJ

HVALEŽNO OBČINSTVO — Navsezadnje kaže z javnimi prireditvami iti tudi iz centra. Tako je bilo s sobotnim mladinskim kvizom znanja v Mokronogu. Priznati je treba, da so se mladi potrudili v vseh treh večjih krajih: tako v Trebnjem, na Mirni in seveda tudi v Mokronogu. Mokronoško občinstvo je bilo lahko še toliko bolj veselo, saj so z mrazi ekipe domače občine doprinesli tudi vojaki iz njihovega kraja.

BI, ČE BI... Prizadevni gasilci v Dolnji Nemški vasi in druga društva bi bila že to jesen in tudi že prej krepko zagrabila za delo na svojem domu, če bi bilo razčiščenno glede gradbene dokumentacije. Marsikdo zmajuje z glavo ob papirnati vojni za tako koristno družbeno stvar. Izjem ni niti za take stvari. V Velikem Gabru so mislili drugače in prehiteli

Trenutno so v tako imenovanem tozdu 4 „Konfekcija“, kjer so podobni trpini še v Pečeh, Radomljah in Mengšu. „Usteti bi se morali za skupno mizo predstavniki matičnega podjetja, našega obrata, občine in družbenopolitičnih organizacij,“ meni vodja obrata Štih. Takšen sestanek, kot pravijo na občini, bo v kratkem.

A. ŽELEZNIK

Z RAZUMEVANJEM DO DIMNIKARJEV

Dokler je bila dimnikarska služba pod okriljem ljubljanskega podjetja, vrsto let ni delovala kot bi bilo treba. Od letošnjega 10. oktobra dalje ima pogodbo za trebanjsko občino mojster Bezjak iz Novega mesta. Redno delata poslej na tem območju dva dimnikarska pomočnika. Njuno delo na terenu je že očitno. V razmeroma kratkem času sta obšla že precej krajev, kjer dimnikarja ni bilo že vrsto let. Prav bi bilo, da bi uporabniki zgradb in kurilnih naprav omogočili dimnikarjem kar najbolj nemoten pristop do dimnikov in kurilnih naprav, da jih bodo le-ti lahko očistili. Po vsej verjetnosti bo za ta teren novomeški mojster zaposlil še enega vajenca, če bo treba, pa tudi še enega pomočnika. Kdor potrebuje dimnikarja, lahko pusti sporočilo pri Tregradu ali pri požarnem inšpektorju na oddelku za notranje zadeve pri občinski upravi.

DRUŽBENOPOLITIČNI ZBOR LOČENO

Predsednik družbenopolitičnega zbora Jože Tomažnik sklicuje za ponedeljek sejo delegatov. Med raznimi poročili bodo pregledali tudi izvajanje programa občinske stanovaljske skupnosti, komunalne skupnosti, svoje mnenje bodo lahko povedali tudi o osnutku novega statuta trebanjske občinske skupščine.

V POČITNIŠKO NASELJE NA PAG

Na posvetu direktorjev delovnih organizacij trebanjske občine minuli petek so govorili o ugotovitvah komisije za oddih in rekreacijo. Le-ta je namreč proučila možnost gradnje počitniškega naselja na Jadranski obali. V drugi polovici oktobra so si skupaj z urbanističnim strokovnjakom Gorazdom Cibicem iz Novega mesta ogledali zemljišča v Kostelu pri Pakoštanah in občini Biograd na moru in Vadikandiji na Pagu, ki spada v občino Rab. Med razgovori so ugotovili, da bi lahko sprejeli pogoje samo v Vadikandiji, saj imajo v Biogradu preveč nedostopne zahteve. V Vadikandiji je možna večnamenska gradnja. Bližnji Lun ima redne avtobusne zveze z Novaljo in Pagom, med Lunom in Rabom pa vozi nekajkrat dnevno tudi poštni čoln.

REVIJA V GROSUPLJEM

Na nedavni občinski pevski reviji v kulturnem domu v Grosupljem je nastopilo 15 zborov. Kaže, da ima slovenska pesem v tem delu Dolenjske veliko ljubiteljev — pevec in poslušalcev.

RDEČI PETELIN NA UZDI

Posebno še Trebnje kar naprej pesti pomanjkanje vode v velikem sistemu grosupeljsko-stiškega vodovoda. Pred nedavnim so se predstavniki občinske skupščine lahko spet na svoje oči prepričali, kako neodgovorno so se lotili dela pri novem zajetju. Velikih črpalk namreč sploh niso naročili, da o dolgih dobavnih rokih sploh ne govorimo. Trebanjski predstavniki so zastavili svoje zveze in tako so si v sredini tedna obetali, da bodo črpalke prispеле v Senta-vel. Če bo to dovolj, naj bi bilo kmalu očitno v ceveh. Gasilci so lahko veseli, da ni večjih nadlog z rdečim petelinom.

TREBANJSKE NOVICE

KAM Z NJIMI — Ob nedavni uspeli telovadni akademiji sevnškega TVD Partizan ni bilo malo odred, kam s telovadci, kaj šele gledalci. Ne prvih ne drugih ni bilo malo, sploh pa številnim gledalcem ni bilo lahko prestopati se z noge na nogo, če so že imeli srečo, da so lahko videli čez sosedova ramena. Ob tem razumljivo ni manjkalo dobrohotnih pripomb tistih, ki se zavzemajo za večnamensko športno dvorano: tam bi lahko udobno sedelo 1.500 ljudi.

Skupna poraba kmalu pod streho?

V prihodnje zmanjšanje republiške solidarnosti? Delegati odgovorno o programih

Občinske samoupravne skupnosti imajo v sevnški občini v letu z dogovori v občini sprejet natančen vrstni red sprejemanja ko imenovanih aneksov za svojo dejavnost v prihodnjem letu. V letu je precejšen mehanizem. Do 27. novembra naj bi se na zborih delavcev ali referendumih, kakor imajo pač kje določeno, izjasnili o programih in stopnjah.

Minuli četrtek se je, podobno kot v preteklih dneh tudi druge skupnosti, odvijala skupščina občinske izobraževalne skupnosti. Delegati obeh zborov, tako iz vrst uporabnikov kot iz vrst izvajalcev, so dali že nemalo pripomb svojih delegacij. Če to kaže na odgovorno obravnavo doma. Navsezadnje pri tem tudi ne gre za majhne denarje, pri izobraževanju npr. za kar dobre tri stotine milijarde.

Zanimivo vprašanje je, če bodo v prihodnjem letu uresničena predvidena o masi bruto osebnih dohodkov. Vodja skupnih služb občinskih samoupravnih interesnih skupnosti dipl. ekon. Jožica Miklavčič-Kerš ne vidi možnosti, da bi lahko v prihodnjem letu občinsko gospodarstvo doseglo predvidenih 716 milijonov dinarjev, ko naj bi letos dosegli le 544 milijonov. V devetmesečju naj bi dosegli 70 odst. predvidenega denarja, to pa bi pomenilo večjo sušo kot lani.

Kako bo na kraju leta, predvsem pa, kako naj bi bilo v prihodnjem letu, bi lahko napovedovali z večjo gotovostjo, če bi uprava lahko vrgla na mizo natančnejše podatke o predvidenem zaposlovanju, porastu OD ipd. Tu se seveda spet sklene krog z združenim delom in našo, tolikokrat ozmerjano in kilavo statistiko. Oženje republiške solidarnosti gre na račun večjega seganja v domači žep. Ravno zato je še tembolj upravičena pazljivost delegatov.

A. ŽELEZNIK

KAJ JE PRAV IN KAJ NI

Jutri se bodo na skupni seji v dvorani sevnškega gasilskega doma spet sestali delegati vseh treh zborov občinske skupščine. Med drugim bodo govorili tudi o zazidanju starega sejmšča in takoimenovanega „III. kareja“ v Šmarju. Občinski izvršni svet je imel na nedavni seji nemalo dela, ko se je ob pomoči prisotnih urbanistov prebijal od točke do točke pripomb iz javne razprave. Marsičemu ni bilo mogoče ustreči. Člani izvršnega sveta so na kraju celo menili, da taisti organ ne more biti kriv za vse stare grehe v urbanizmu.

»Dolenjski list« v vsako družino

GOSTJE IZ AFRIKE NAVDUŠILI

Slednjič velja pri kulturnem dogajanju v Sevnici biti pozoren na prireditve v delovnih kolektivih. Sobotni nastop folklorne skupine afriških študentov v Liscini je pritegnil mnogo gledalcev. Temperamentni gostje so dobri dve uri zabavali obiskovalce v Liscini jedilnici.

Žejni čez vodo?

Krmeljki delegati so se vzdržali — Svoj prav

Ob glasovanju za aneks k samoupravnemu sporazumu občinske izobraževalne skupnosti za prihodnje dve leti se je vzdržalo šest delegatov. To ne bi bilo tako vpadljivo, če ne bi bili vsi iz Krmelja.

Krmeljčani trdno vztrajajo na stališču, da so tudi oni upravičeni do svoje telovadnice. Delegat Knez iz Metalne je celo pribil, da so jo delavci vključ znanim težavam tega tozda voljni narediti udarniško. Ali bodo Krmeljčani in z njimi še kdo v tej dolini prišli do telovadnice, v tem primeru niti ni tako bistveno. Omembe vredno vprašanje, vsaj za nadaljnji razvoj delegatskih odnosov, je spet vprašanje obveščanja. Krmeljčani so glasno povedali, da jim je bilo vrženo v brk, češ če hočejo dvorano, naj si jo zgradijo, kot vedo in znajo. V zapisniku, ki je bil nato brž najden, je bila stvar pojasnjena malo bolj učeno. Menda naj bi bilo o tem govora še kje. Delegat za vse to seveda ni mogel vedeti.

Tako pridemo do nepotrebnega kratkega stika med strokovnimi službami SIS in delegatsko bazo.

A. Ž.

SEVNIŠKI PABERKI

V DRUGIČ RAJE — Pred časom so že pisali o neuspešnem sklicu občinskega zbora sevnškega turističnega društva po, kot pravijo, petih letih. Redki udeleženci tega zadnjega neuspelega sklica so si belili glave, kako pritegniti več ljudi, da bi se združili v pravi turistični klub. Lepa obzornost bo jutri ob 17. uri. Vabimo vsi, katerim je drag razvoj našega društva. Uvodoma naj bi bil v dvorani sevnškega gasilskega društva občinski zbor. Nato bo znani horticulturni strokovnjak inž. Jože Stevančič predaval o zanimivi temi „Hišni črpanec.“ Izvedli bodo celo žreba o številčenih vstopnicah, da bi tako dobili za en avtobus udeležencev mladinskega izleta v hortikulturno urejen kraj. Vsekakor je vredno iti na ta zbor.

PRIZNANJA KOT SPODBUDA — Počastitev tedna požarne varnosti je prizadevno gasilsko društvo Boštanj pripravilo v prostorih osnovne šole v domačem kraju razpisno osvojenih priznanj. Uspešni gasilci so namreč tudi pionirji te šole. Posebno njim so lahko ta priznanja v večja spodbuda za nadaljnje delo.

HISNE ŠTEVILKE NA SMETALNISKIH — Vrsta bolj ali manj novih

— „Kaj robantiš in trgaš to pismo?“

— „Saj nima več smisla komu kaj pisati. Poglej, pri občinski konferenci SZDL so razposlali vsem SISOM samoupravni sporazum o financiranju sevnškega radia. Tajnik izobraževalne skupnosti pa ga je pozabil dati na sejo izvršnega odbora, kaj šele na skupščino!“

SEVNIŠKI VEŠTNIK

Premalo spodbude

Imeli bi lahko večjo korist od izvoza ploščic

Pred leti je predsednik Tito v znanem govoru ošvrknil nekatere gospodarstvenike zaradi uvoza „blata“ in „kamenja“, v mislih je imel opeko in med drugim tudi keramične ploščice.

V Industriji gradbene keramike ljubljanske Tehnike v Račjem selu pri Trebnjem ugotavljajo, da bi lahko marsikaj izvozili na tuj. Takšna usmeritev bi bila lahko ob dobrih naravnih surovinah samo zaželena. Tudi med tujimi kupci opažajo ustrezno zanimanje, posebno v zahodni Evropi, denimo na Švedskem, Zahodni Nemčiji, in celo v ZDA. Toda v Račjem selu z začudenjem ugotavljajo, da jih zvezna administracija uvršča glede izvoznih premij med tiste, ki proizvajajo nedokončane izdelke! Za tovarno v Račjem selu so keramične ploščice kajpak končni proizvod, kot za vse podobne tovarne v svetu.

Dokler jih ne bodo prštevali k izdelovalcem finalnih proizvodov, bodo dobivali pri, denimo, izvozu na Švedsko le 12-odst. izvozno premijo namesto 19-odstotne, pri izvozu v ZDA pa namesto 25-odstotne le 17-odstotne. Pri izvozu v dežele v razvoju znaša premija za finaliste celo 32 odst. Za uvožene glazure morajo keramiki odšteti 33 odst. vrednosti za carine. V takih razmerah zato, seveda ni spodbudno izvažati.

A. Ž.

NASELJE RASTE — Pavlinov hrib v Trebnjem domala iz dneva v dan spreminja podobo. Tod je prav gotovo najbolj živahno gradbišče. Hitro raste v višino predvidenih 42 stanovanj. Stanovanjska skupnost je zapisala v poročilu delegatom družbenopolitičnega zbora pogumno trditev, da bodo predvideni načrt stanovanjske zidave v občini dosegli, seveda pod pogojem, da bodo lahko pravočasno pridobili in opremili gradbeno zemljišča. Na sliki: ponovitev stanovanjskega trojčka v Trebnjem. (Foto: Železnik)

V Trebnjem dom družbene zaščite

Občinska požarnovarnostna skupnost računa na pomoč vseh — Zemljišča že odkupili

Od vseh 27 prostovoljnih gasilskih društev v trebanjski občini je dom trebanjskih gasilcev prav gotovo med najrevnejšimi. Ugotavljati, zakaj je tako, ne bi kaj prida pomagalo, navsezadnje se bodo zadeve tokrat lotili koreniteje.

Najbolj razveseljiva novica je, da je bilo pred nedavnim odkupljeno zemljišče na Rimski cesti, ob hiši Perucijevih. V Trebnjem so ob obiskih delegacij iz pobratenih občin v nemajhnih zadregi, saj so v njihovem sestavu pogosto tudi gasilci. Le-ti ponavadi najprej vprašajo, kakšen dom imajo.

V podobnem položaju je še vrsta organizacij. Inšpektor in tajnik požarnovarnostne skupnosti Ivo Rančigaj našteva: „Svoj prostor bi rabili krajevna skupnost, Rdeči križ, občinska gasilska zveza, civilna zaščita, center za obveščanje in alarmiranje,

naša skupnost in morda še kdo, predvsem pa AMD. Vsi morajo v okviru svoje dejavnosti skrbeti tudi za izboljšanje članstva, hrambo opreme ipd. Trenutno je največja

Ivo Rančigaj: „Prihodnje leto bo leto zbiranja dokumentacije, ustreznih soglasij in seveda tudi denarja. Radi bi pričeli gradnjo vsaj spomladi 1980.“

ovira, ker zemljišče, ki smo ga odkupili, ne leži v zavidalnem območju.“

To formalno težavo bodo uredili. Sicer si pa ne delajo utvar, da bo šlo zlahka. Stavba, kot si jo zamišljajo, naj bi veljala kar 20 milijonov dinarjev. Trenutno se ubadajo s tem, kako zagotoviti denar za projekte. Kot pravi tajnik Rančigaj, pričakujejo največ od višje prispevne stopnje. Sedanja (0,20) je prenizka. Jasno je namreč, da bi ob boljše usposobljeni gasilski enoti tudi delovne organizacije imele manj skrbi. Matično društvo ima tudi sicer večje naloge. Vsekakor naj bi novi dom družbene zaščite v Trebnjem postal sodoben objekt, ki naj bi pritegoval

številne ljudi. Zaradi vse večjih nalog že sedaj računajo na potrebe za nekaj let naprej. Tako je jasno, da bodo morali slej ko prej imeti na voljo tudi nekaj poklicnih gasilcev. Nova lokacija je, če upoštevamo razmeščenost industrije v občini vse od Čateža do Mokronoga, na lepem mestu.

A. ŽELEZNIK

ŠENTRUPERT: SOLARJI POMAGALI GASILCEM

Učenci višjih razredov osnovne šole smo pridno pomagali gasilcem nositi opeko za gradnjo gasilskega doma. Za podajanje opeke smo učenci našega 7. a, in 7. b ter 8. razreda sestavili pravcati živ tekoči trak. Želim si še veliko podobnih akcij, saj tudi na ta način lahko pokažemo, da tudi učenci radi pomagamo pri napredku svojega kraja.

MIMI LAMOVSEK

Plačujejo le nekateri

Slabo poravnavanje dogovorjenih obveznosti

Nemalokrat se zgodi, da delegati trebanjske občinske skupščine pošljejo gradivo nazaj predlagatelju. To se je primerilo poročilom za poravnavanje raznih obveznosti, podpisanih s samoupravnimi dogovori, kar dvakrat.

Praviloma položijo na mizo denar predvsem večje delovne organizacije. Toda na seznamu plačnikov prispevka za financiranje vzdrževanja in obnavljanja komunalnih na-

prav skupne rabe najdemo z izjemo Trima le manjše: Elektro Novo mesto, trebanjsko enoto novomeškega Cestnega podjetja, Novotehno, mokronoško Zmago, Ljub-

nica glin. Tovornjaki in nakladalniki so se tudi že hudo iztrošili, vse to terja nove nabave. Tovarno močno bremenijo pretekle izgube. Finančni rezultat v devetmesečju je, kot pravijo v tovarni, ugoden. Ob tem so, razumljivo, previdni, saj vedo, da bo treba do konca leta položiti na mizo 30 milijonov dinarjev za odplačilo posojil, kar bodo zmogli edino s solidarnostjo ostalih tozdrov ljubljanske Tehnike.

Letos se je trebanjska tovarna prvič pokazala na domačih sejmih. „Izredno nam gre na roke Novoles. Na tržišču se pojavljamo skupno: oni z novimi akrilnimi kopalnicami, mi s svojimi ploščicami. Razen na zagrebškem velesejmu smo uspešno razstavljali v Sarajevu, v tem tednu bomo nastopili na beograjskem sejmu. Natisnili smo tudi skupen prospekt. Na ta način je stekla prodaja po

vseh državi, kjer so zajete vse večje blagovnice. Precej pričakujemo tudi od JLA,“ pripoveduje direktor Umek.

Pot uveljavljanja ni bila lahka. Tehnični direktor prof. inž. Pavle Livakovič je med drugim marsikje predaval projektantom, predstavil ustrezno tehnično dokumentacijo in trg se je odprl. Ploščice iz Račjega sela so v raznih hotelih, npr. v Unjonu v Ljubljani, v Dolenjskih Toplicah, v novem hotelu v Čateških Toplicah itd. V kratkem bo izven tovarniškega platu odprta posebna industrijska prodajalna. Tesno sodelujejo z Inštitutom za industrijsko oblikovanje pri fakulteti za gradbeništvo in geodezijo v Ljubljani, predvsem z znanim strokovnjakom za to področje prof. Nikom Kraljem, in s slovensko raziskovalno skupnostjo.

A. Ž.

Živijo s svojo tovarno

Govorijo štiri jubilatke mokronoške Iskre

Ob letošnjem prazniku republike bo minilo dvajset let mokronoške Iskre — toz Elektrolitični kondenzatorji. Dve desetletji nista ravno mnogo za tovarno, za delavca pa je to že polovica življenjske delovne dobe.

DRAGA ŽELEZNIK iz Martinjeh vasi je od vsega začetka mokronoške tovarne pri strupih in destilirani vodi. Jedek vonj, ki družno s šumenjem buhne iz

No, tudi sin, študent drugega letnika pedagoške akademije, je

banjic, ko vanje potopi svetle plaščke bodočih elektrolitov, sam po sebi potrjuje, da ne gre za nenevarno delo. Zaščitna sredstva, od nerodnih rokavic in plastičnega predpasnika do očal in še česa, so dovolj zgovorna. Vseeno se po dvajsetletnem stažu Draga lahko pohvali, da je bila v vsem tem času samo enkrat na bolniški. „Pri hiši je malo zemlje, tu je bilo vse čas kar v redu. Sedaj bo pa sploh, ko pravijo, da bodo gradili!“

OLGA BONCA iz Mokronoga navija zagonske kondenzatorje za elektromotorje. „Kot dobro delavko so me dali tudi na nočno izmeno. To še ni bilo nič v primeri s sitnostmi in vožnjami

bil letos brigadir. Seveda je sedaj drugače; če bi bila mlajša, bi šla ponovno,“ pravi. Ne pozabi povedati, da tiste prve dni v Iskri ni bilo rožnato, vsekakor pa je bilo bolje kot pri Gozdnem gospodarstvu.

IVANKA PLAVEC iz Mokronoga je bila pred dvajsetimi leti brez stalne službe. „Če ni bilo

druga, sem poprijela tudi pri takratni regulaciji Mirne, kar je bilo pravzaprav težaško delo. Vdova sem postala pred 33. leti. Ko sem dobila službo v Iskri, sem se počutila kot prerajena,“ se spominja začetkov mokronoške tovarne. Vsekakor ima izreden spomin tudi za datume. Tako omenja kot pomemben življenjski mejnik tačaj 18. junija 1958. „Takrat sem šele videla, kako lahko človek zadaha na pravem delu. Seveda so bile tudi le 70- ali 80-odstotne plače. Odkar smo v okviru IEZE in smo tudi v tozdro stvari postavili na pravo mesto, je seveda drugače. Žal bo treba v pokoj, ravno ko naj bi zares dobili novo tovarno,“ pristavi. V tovarni bo še nadalje ostala hči; tudi ostali trije otroci so preskrbljeni. Na težko življenje v mladosti jo bodo spominjale ozeble noge in še prenekatera težava. Človek ni iz jekla.

ALFRED ŽELEZNIK

ljansko banko in malo knjigarno Državne založbe. Nekaj je celo takih, ki ne poravnajo niti denarja, namenjenega ljudski obrambi, ter se izmikajo plačilu denarja, namenjenega za financiranje krajevnih skupnosti. Ne manjka starih dolžnikov za sofinanciranje vodnogospodarskih del še za leto 1977!

Zamudniki, če jih je sploh primerno tako imenovati, so ponavadi eni in isti. Dobri plačniki v takih razmerah, razumljivo, izgubljajo voljo. Delegati zbora združenega dela zato upravičeno terjajo podroben pregled nad vsemi spoznanji in tudi nad tem, kako je kdo poravnal svoje obveznosti.

POLET PRED TEKMOVANJEM — V takem vzdušju zmaga ne more izostati! Takole je bilo namreč že dober teden pred mladinskim kvizom znanje v Mokronogu ob glavnih prometnih cestah. Mokronožani so se še posebno izkazali. Po trgu so viseli čez cesto celo veliki napis.

»Dolenjski list« v vsako družino

Za drage instrumente

Doslej skupaj vplačanih obveznic za 1.078.876,05 din

Delavci SGP Pionir — TOZD MKO do odstopili obveznice posojila za ceste v korist sklada za drage medicinske instrumente, in sicer: Avsec Jože 1.000 din, Becele Anton 1.000 din, Becele Martin 1.100 din, Bučar Rudi 800 din, Bukovec Slavko 1.000 din, Bukovec Rudi 1.000 din, Čopič Anton 1.100 din, Franko Stanko 1.100 din, Drenik Alojz 1.000 din, Gajič Milan 800 din, Hafner Jože 1.200 din, Hervol Janez 700 din, Jamnik Jože 400 din, Jerič Anton 1.000 din, Kapevski Jovo 1.100 din, Kič Jože 700 din, Kocjan Jože 800 din, Krese Franc 1.100 din, Kralj Rudi 1.300 din, Knap Milan 1.100 din, Kunčič Rajko 1.100 din, Malinovič Momčilo 1.100 din, Medic Stane 1.000 din, Novak Franc 1.200 din, Oklešen Pavel 1.000 din, Orehek Slavko 1.000 din, Pavlič Bojan 1.100 din, Petralič Martin 800 din, Pintarič Zdenka 1.100 din, Požek Karel 900 din, Povše Herman 1.200 din, Predovič Stanka 1.100 din, Primc Jože 1.000 din, Prus Anton 1.000 din, Ribič Jože 800 din, Romih Rihard 1.100 din, Rotar Jože 1.100 din, Saje Ludvik 1.100 din, Simonič Alojz 800 din, Sinkovič Polde 1.000 din, Stankovič Ilija 1.000 din, Strugar Jože 2.100 din, Ščuka Vojko 1.100 din, Šlejkovec Franc 1.100 din, Soster Milan 1.200 din, Tekstor Franc 1.100 din, Tomšič Roman 1.300 din, Vene Milka 1.100 din, Zorič Franc 1.000 din, Bobnar Francka 1.000 din, Saje Jože 1.000 din, Virc Janez 1.000 din, Tratnik Jože 1.000 din, Ličen Jože 900 din, Henigman Drago 900 din, Mrvar Jože 1.100 din, Zorko Jože 1.000 din, Kop Beno 600 din, Rus Niko 1.100 din, Pirnar Roman 1.000 din, Meglič Anton 300 din. Skupaj vplačanih obveznic: 1.078.876,05 din.

Trebanjske ploščice dobile ime

Lastna prodajna služba v Industriji gradbene keramike upravičila obstoj — Novi načrti

Industrije gradbene keramike v Račjem selu pri Trebnjem so se domala od vsega začetka držale težave. Nedvomno je zagon takšne nove industrije brez posebne tradicije drzno dejanje.

Tisti, ki so bili tesno povezani z rojstvom te tovarne, pravzaprav nikoli niso dvomili v njen uspeh. Seveda je eno dobra surovina, drugo pa je uspeh na tržišču. Novi direktor Marjan Umek lahko vsemu navkljub postreže z nekaterimi ugodnimi rezultati. „Najpomembnejše je dejstvo, da je stekla prodaja. Maja so v tovari organizirali prodajo, zatem je število prodanih ploščic iz meseca v mesec raslo. Od junija je šlo v promet po 50.000 do 60.000 kvadratnih metrov ploščic na mesec. Če vzamemo, da jih vsak mesec proizvedemo od 32.000 do

34.000 kvadratnih metrov, pomeni to, da uspešno pospravljamo stare zaloge. Ravno zaradi tega se najresneje pripravljamo na prehod na tretjo izmeno. Razpis za nove delavce je bil ugoden, prijavilo se jih je kar dvajset.

Na preizkus bomo vzeli vse, najboljši bodo zatem lahko delali v tretji izmeni. Ta akcija je lep dokaz, da je v naši nerazviti občini še dovolj proste delovne sile. Manjka seveda kvalificiranih delavcev, npr. električarjev in drugih vzdrževalcev ter izmenovodij,“ pove tovariš Umek.

Vse to omogoča kolektivu v Račjem selu pogumne načrte za prihodnje leto: izdelati 520.000 kvadratnih metrov ploščic na leto. Kot pravi direktor Umek, jih pri tem čaka še obilo dela. Res, tovarna je nova, ob njeni otvoritvi pa je manjkalo marsikaj, ni bila npr. urejena priprava glazur. Trenutno uspešno zaključujejo to delo izključno z lastnimi silami. Nared naj bi bila do konca leta. Ob gradnji tovarne so se bili odpovedali nakupa tretje preše. Nova velja okrog staro milijardo, imeti pa morajo v rezervi vsaj eno, saj so ob izpadu enega od teh strojev takoj na 50 odst. manjši proizvodnji. Ob gradnji tovarne tudi ni bila do kraja urejena zoril-

Odloča naj domača komisija

Medtem ko so prejšnja leta vsi trije zbori občinske skupščine zasedali vedno skupaj, se sedaj sestajajo ločeno, družbenopolitični zbor zase, zbora združenega dela in krajevnih skupnosti pa imata skupno sejo. To je gotovo prav in smotno, če na teh ločenih sejah obravnavajo gradivo, ki sodi v „pristojnost“ posameznega zbora in so zato seje bolj plodne pa tudi krajše. Če pa je dnevni red popolnoma enak, tako kot v zadnjem primeru, ko se je družbenopolitični zbor sestal 16. novembra, zbora združenega dela in krajevnih skupnosti pa 21. novembra, tega cilja in namena ne dosežejo in bi se v tem primeru lahko na skupni seji sestali delegati vseh treh zborov.

ZADNJA POLJSKA DELA — Kmetje opravljajo zadnja poljska dela. Kar so pridne roke posejale, je treba pred zimo pobrati, že tako je trud na skopi zemlji prevečkrat zaman. Kočevarjevi iz Rosalnic so na njivi v Radovičih popluli repo, da žival med dolgo zimo ne bo lačna.

Lanski ukrepi za zmanjšanje stroškov zdravstva v občini so zalegli — Prihodnje leto nova zdravstvena postaja v Vinici — Težave s kadrom

Medtem ko je lansko leto občinska zdravstvena skupnost Črnomelj zaključila poslovanje s primanjkljajem 8,4 milijona dinarjev, kažejo podatki za letošnje prvo polletje lepšo podobo, kar gre na račun izvajanja ukrepov, ki so jih sprejeli še lani.

Plan dohodkov za letos je nekaj več kot 70 milijonov, od tega je malo manj kot 13 milijonov republiških solidarnostnih sredstev, predvsem za kritje stroškov zdravljenja velikega števila borcev. V prvem polletju so bili nad planom izdatki za nego družinskega člana, za zobno nego in protetiko, za zdravlila in injekcije ter stroški za dnevnice in potovanja zavarovancev.

Za prihodnje leto je v načrtu gradnja nove zdravstvene postaje v Vinici, ki bo veljala okoli sedem milijonov dinarjev, od tega bo 5,6 milijona iz regijske oziroma republiške solidarnosti, ostalo pa morajo zagotoviti v občini.

Črnomaljski zdravstveni dom, ki opravlja v občini osnovno in zobozdravstveno varstvo, se spopada z velikimi težavami, saj mu po republiških normativih manjka kar ena tretjina kadra. Zato je tudi čakalna doba predolga. Pomanjkanja kadra je v veliki meri kriva nespametna štipendijska politika v prejšnjih letih, ko so domače kandidate za štipendije

zavračali, ti pa so si seveda poiskali štipendijo drugje. Osnovni pogoji za pridobitev potrebnega kadra so stanovanja; prav tako zdravstveni dom sedaj štipendira dva zdravnika splošne smeri, dve zobni asistentki ter po enega zobozdravnika, zobotehnikarja, višjega fizioterapevta ter laboratorijskega tehničarja. Trije njihovi zdravniki bodo končali specializacijo do 1980; od tega bodo imeli korist tudi delovne organizacije, saj bodo sistematske preglede opravljali v Črnomlju. Tako bodo odpadli podni stroški in zmanjšala se bo odsotnost z dela.

Da bi v občini zmanjšali od-

stotnost z dela do 30 dni, se zavzemajo za obratne ambulante v večjih delovnih organizacijah, za manjše pa naj bi določili zdravnika, ki bo ocenil, kdo je nezmožen za delo.

Bolniški stalež nad 30 dni sedaj odobrava komisija regionalne zdravstvene skupnosti, v Črnomlju pa se zavzemajo za komisijo na ravni občinske skupnosti, v kateri naj bi bil tudi zdravnik domačega zdravstvenega doma. Isto velja za komisijo za oceno invalidnosti oz. za invalidsko upokožitev, na kar sedaj zavarovanci čakajo tudi po dve leti, ves ta čas pa so v bolniškem staležu. To utemeljujejo s tem, da domača komisija bolje pozna ljudi in pogoje, v katerih delajo, in bi ta vprašanja reševala lažje in hitreje. A. B.

Vinogradniški program

Načrti Društva belokranjskih vinogradnikov

V nedeljo, 3. decembra, bo v sevniškem gasilskem domu skupščina Društva belokranjskih vinogradnikov, na kateri bodo sprejeli delovni program za naslednje leto, pogovorili pa se bodo tudi o kolektivnem zavarovanju vinogradnikov proti požari in toči.

Januarja bodo v več krajih v Beli krajini organizirali predavanja o vinogradništvu in kletarstvu, predavali pa bodo strokovnjaki metliške Vinske kleti.

Društvo bo izdalo stenski koledar za prihodnje leto, ki bo hkrati tudi koledar škropljenja vinogradov. To bo vinogradnikom v veliko pomoč, saj se v obilici raznih škropliv že kar težko znajdejo.

Odborniki društva in črnomaljske oziroma metliške podružnice si bodo letos ogledali kmetijski sejem in razstavo vin v Gorici. Tam bodo skušali navezati stike z zamejskimi Slovenci in se dogovoriti za strokovno ekurzijo in ogled njihovih vinogradov.

F. DERGANČ

Krajani na cesti

Preveč enostranski programi krajevnih skupnosti

V dosedanjem delovanju so krajevne skupnosti v črnomaljski občini večino svojih moči in sredstev vplegle v urejanje in reševanje raznih komunalnih vprašanj. Predvsem gre tu za posodabljanje vaških cest, gradnjo ali popravilo kulturnih in gasilskih domov in za urejanje drugih infrastrukturnih zadev.

Zagretost krajanov za ta vprašanja se je najbolj pokazala tudi v zboru krajevnih skupnosti občinske skupščine, kjer so bili ti problemi vedno v ospredju in so prenekatere seje zelo vzburljive. Te zagretosti krajanov za reševanje vprašanj, ki jih najbolj neposredno občutijo, nikakor ne gre prezreti, prav tako ne marsikdaj pogumno zastavljenih programov posameznih krajevnih skupnosti, ki so tudi naravnani k rešitvi teh komunalnih zadev. Vse to kaže veliko prizadevanje in pripravljenost, da prevzamejo nase večino bremen pri urejanju svojega življenjskega okolja.

Pa vendar bi moral biti to le en del razvejene dejavnosti krajevnih skupnosti. Tako pa so bila do sedaj vsa ostala vprašanja potisnjena v ozadje, pa naj gre za reševanje socialnih vprašanj, utrjevanje krajevne samouprave in drugo. Verjetno gre zamejarjanje te problematike pripisati tudi slabši kadrovski zasedbi, ozki usmerjenosti in premajhni usposobljenosti delegatov. Vse to je v večji meri krivo, da plani krajevnih skupnosti niso dovolj izdelani, to pa ima za posledico slabo povezavo med tozdi, SIS in krajevnimi skupnostmi.

V občini si prizadevajo za tesnejšo povezanost pa tudi za večjo odgovornost, ki naj bi jo tozdi čutili do razvoja krajevnih skupnosti. To bo moč doseči le z usklajevanjem planov krajevnih skupnosti s plani delovnih organizacij in samoupravnih interesnih skupnosti. Sedanja neusklajenost se kaže tudi v obilici sporazumov za financiranje enih in istih del. Poslej naj bi se za gradnjo kulturnega doma dogovarjali samo v SIS za kulturo, o cestah v SIS za ceste itd., medtem ko naj bi sredstva iz občinskega proračuna krila predvsem stroške za delovanje delegatskega sistema v krajevnih skupnostih. A. B.

Kopalnica v barvnem akrilu

Veliko zanimanje za kopalniško opremo Novolesovega tozda TKO iz Rosalnic — Prihodnje leto sto zaposlenih, večina moških — Najprej skladišča, nato širjenje

V Novolesovem tozdu Tovarna kopalniške opreme v Rosalnicah je po začetnih težavah proizvodnja kopalniške opreme iz akrila ter pripadajočega lesnega dela dobro stekla. S težavami so se v začetku spopadali predvsem zaradi doslednega vztrajanja pri lastnem razvoju in v glavnem pri svoji tehnološki.

„Tehnološke probleme smo sedaj v veliki meri rešili. Pri sedanjem številu zaposlenih proizvodnja dobro poteka, vsekakor pa vsi hudo občutimo pomanjkanje skladišča končnih izdelkov ter skladišča vnetljivih tekočin. Izgradnja teh skladišč je sedaj naša prva naloga,“ je dejal direktor tozda TKO Peter Drenik.

V tovarni je sedaj zaposlenih 75 ljudi, v glavnem so tu dobili

delo moški; prav moška delovna mesta pa so v metliški občini že od nekdaj najbolj iskana, saj tekstilna industrija zaposluje v glavnem ženske. V sedanjem obsegu bo Novolesov tozdv prihodnjem letu lahko zaposlil še največ 25 delavcev, takrat

Peter Drenik: „Pri nas so zaposleni ljudje z obeh strani Kolpe. Tudi zdolci se zelo zanimajo za možnost zaposlitve v Novolesovem tozdu TKO.“

Za razvejeno fronto

Priloge na volitve v organe SZDL in KS

Volitve organov krajevnih skupnosti SZDL in organov krajevnih skupnosti morajo biti v metliški občini končane do 20. decembra. Na sestanku s predsedniki krajevnih skupnosti so se dogovorili o poteku akcije za evidentiranje kandidatov tako za organe SZDL, kot KS, nadaljnja aktivnost pa poteka v izvršnih odborih in koordinacijskih odborih za kadrovska vprašanja v krajevnih konferencah.

Posebno pozornost pri organiziranosti socialistične zveze so posvetili ustanavljanju vaških odborov in sekcij SZDL. Za sedaj se v krajevnih konferencah odločajo predvsem za tri področja dejavnosti v sekcijah: kmetijstvo, družbeno aktivnost žensk ter kulturo. Seveda s tem področja niso enkrat za vselej zaprta, kjer koli se bo pokazala potreba po kakšni drugi sekciji, jo bodo lahko ustanovili.

V Metliki poudarjajo, da bodo nove oblike dela pripomogle k bolj neposrednemu odločanju. Čim bolj bodo ti odbori in sekcije zaživeli, tem manj bo forumskega odločanja. Že do sedaj so se te oblike dela obnesele, zlasti na področju kmetijstva v samem občinskem središču.

V krajevnih konferencah so se nalog pred volitvami lotili resno in zavzeto. Kjer so se v dosedanjem delu pokazale kadrovske ali organizacijske pomanjkljivosti, jih skušajo odpraviti. Trudijo se, da bi zagotovili najboljše kadre tako za organe KK SZDL, kot za organe krajevnih skupnosti.

V krajevnih skupnostih se bo moralo v novem obdobju bolj čutili predvsem delo sindikata, kar naj bi se kazalo pri povezovanju, odločanju in načrtih posamezne krajevne skupnosti. Tudi skupščine in ostali organi KS naj bi bili sestavljeni tako, da bodo v njih zastopani tako delegati tistih tozdov, ki imajo sedež v krajevni skupnosti, kot tistih zunaj KS, v katerih delajo krajinj. A. B.

va bidejev. Seveda se v Rosalnicah zavedajo, da bodo morali program vseskozi dopolnjevati. „Na tržišču je izredno zanimanje za našo izdelke,“ pravi direktor Drenik. „Mi smo prvi, ki smo se pojavili na jugoslovanskem trgu s kopalniško opremo iz akrila. Sedaj prodajamo v glavnem v Sloveniji in delu Hrvaške, intenzivno pa obdelujemo tudi tržišče v drugih naših republikah. Vse, kar naredimo, sproti prodamo. Pri sedanjih proizvodnjah lahko v enem letu izdelamo opremo za kakih 5.000 srednje velikih kopalnic. Če vemo, da v Jugoslaviji vsako leto na novo zgradijo ali obnovijo okoli 18.000 stanovanj, je v tej luči naša bodočnost zelo obetajoča. Tudi na evropskem trgu je po teh izdelkih veliko povpraševanje, tako da bomo verjetno lahko tudi izvažali.“

Glede na zanimanje trga je že danes obseg proizvodnje v Rosalnicah permajhen in kolektiv bo moral kaj kmalu razširiti o razširiti. A. B.

DOMAČE FRIZERSTVO

V Metliki in v vsej občini, ki šteje skoraj 8.000 prebivalcev, niti enega samega rednega moškega frizerja. Tako se bo morala, hočeš nočeš, vrsti belokranjskih domačih obrti po sili razmer pridružiti še ena: domače frizerstvo. Pozimi na lonce, poleti na balin. Plešcem pa vse skupaj ni prav nič mar.

Dedek Mraz se priporoča

Za enotno novoletno obdaritev vseh otrok v občini

Občinska zveza prijateljev mladine Metlika pripravila v sodelovanju z osnovnima šolama Metlika in Podzemelj enotno obdaritev predšolskih in šolskih otrok v občini.

Da vsaj dedek Mraz ne bo delal socialnih razlik, vse metliške družbenopolitične organizacije priporočajo delovnim organizacijam, tozdom in poslovnim enotam, naj ne pripravljajo posebnih obdaritev otrok svojih zaposlenih, marveč naj prispevajo po 60 dinarjev na zaposlenega v sklad pri občinski zvezi prijateljev

mladine (žiro račun 52110-679-40414). Tako občinska zveza nadaljuje pred leti začeto akcijo, katere cilj je enotna obdaritev vseh otrok v občini, medtem ko se je prej dogajalo, da so ponekod bogato obdarili otroke, nekateri pa dedka Mraza niso niti videli.

Obe osnovni šoli bosta poskrbeli tudi, da si bodo učenci višjih razredov pred novim letom ogledali proizvodnjo v delovnih organizacijah, v katerih so zaposleni njihovi starši.

SPREHOD PO METLIKI

NOVO LETO NI VEČ TAKO DALEČ ve pa se, da delovne organizacije ne bodo delile naokoli nove tihne daril, marveč bodo denar, namenjen tej vrsti izkazovanja pozornosti, preusmerile v pametnejše kanale. Odpovedali se bodo tudi grmadi novoletnih čestitk, koledar pa bodo dobili vsi zaposleni.

ZUNANJOST DOMA PARTIZANA so prebarvali v živo rjavo barvo. Zlobneži otrsajo z jeziki, da bi bila rdeča barva primernejša, saj bi tako simbolizirala rdenje nekaterih tovarišev, ki so odgovorni za to, da dom kulture ne bo odprt v novi preobliki za letošnji občinski praznik, kot je bilo to trdno objavljeno. Izvajalci del valijo krivdo na načrtovalce in obratovalce in obratno. Krivca pa ne bo našel nihče. Tako je ponavadi v praksi.

MESTO JE PREPLAVLJENO z reklamnimi plakati za mleko. „Rad imam mleko,“ piše na njih. Plakati visijo domala v vseh izložbah in tudi na vratih in na oknih hotela Bela

krajina jih ne manjka. Hotelirji se gotovo ne boje mlečne konkurence, kajti dobro poznajo Belokranjce in njihov ljubezen do mleka. Tistega s trte.

LJUDJE SE ŽE ZDAJ BOJE zime, mrzle in polne umazane plundre. Ko bo zakrpal sneg, bo najbrž najbolj zabavno na odseku Ceste bratstva in enotnosti od zdravstvenega doma do bencinske črpalke. Na tem delu so namreč pločniki tako umno izvedeni, da se pešci nimajo kam umakniti pred plohami umazanije, ki leti izpod avtomobilskih koles. Če nas ne zapuša spomin, se je o tem že velikokrat govorilo, naredilo pa se ni nič.

CESTA ČEZ GORJANCE zna biti še kako potuhnjena in nevarna. Posebno zdaj, ob jutrih, ko je na marsikaterem ovinku ledena. Tisti, ki preveč pritiskajo na plin, so v nevarnosti, da zapeljejo z nje. Zadnje čase je videti ob rjevi razbite avtomobile in opraskane soferje, žalostne, toda po točji je prepozno zvoniti.

metliški tednik

NOV GOZDARSKI DOM — Gozdno gospodarstvo Črmošnjice je za svoje delavce zgradilo lep in udoben samski dom, v katerem so dobili spodobno bivališče predvsem gozdni delavci iz drugih republik. Delovni pogoji gozdarjev so se v zadnjih letih v Črmošnjicah zelo izboljšali.

ČRNOMALJSKI DROBIR

DRAGOCENE ŠIVANKE — Zgodí se, ča je navadno šivanko lažje najti v kopicí sena kot v črnomaljskih trgovinah. Čeprav tega pripomočka vseh gospodinj od kamene dobe sem ni treba uvažati, ga trgovci včasih preprosto pozabijo naročiti. Ženske pa se pritožujejo tudi, da imajo v trgovinah s konfekcijo trgovci največkrat le ženske obleke pod številom 40 ali nad 50. Kot da imajo vse Belokranjke ali manekensko postavo ali pa sodijo med „močnejše“, kot se lepše reče tistim, ki imajo 10 ali 20 kil preveč.

SPORTNO PLANIRANJE — V gradivo o načrtih za turistično-sportno-rekreacijsko središče v Črmošnjicah je posegel tudi tiskarski škrat, ki najavlja, da bodo med drugimi sportnimi panogami na tem območju gojili tudi — planiranje. Verjetno je bilo mišljeno planiranje. No, ta tiskarski zlomek že ve, da se planiranja v občini večkrat res lotijo bolj športno: če dosežejo uspeh, so veseli, sicer pa ob prvi priložnosti poskusijo znova.

ZGOVORNA ZANIKANJA — Bolj ko so v sredstvih javnega obveščanja (republiških seveda, lokalna si kaj takega ne privoščijo) razni odgovorni in manj odgovorni zagotavljali, da pomanjkanje bencina nikakor ne pomeni, da se bo to nepogrešljivo gorivo v kratkem podražilo, dalje so bile vrste na bencinskih črpalkah. Dan pred podražitvijo so imeli na črnomaljski toliko prometa, kot menda še nikoli. Prve dni po podražitvi pa je črpalka dajala videz opuščene in nikomur potrebne stavbe.

IZ OBVOZA V OBVOZ — Komaj so položili zadnjo plast asfalta na cesti od Črnomlja do Gradca — obvoz je bil po ozki in ovinkasti cesti do Stranske vasi — že so zaprli nadaljevanje te ceste od Gradca do Metlike, tako da morajo potniki do sosednjega občinskega središča od Gradca skozi Črešnjevce in Rjavčevji vrh. Cesto, ki je bila že do sedaj več kot slaba, bodo sedaj še bolj uničili in prebivalci teh krajev se sprašujejo, če bodo potem nanje kar pozabili.

Do celodnevne šole še daleč

Postavke srednjeročnega načrta občine Ribnica, ki govore o celodnevni šoli, niso izpolnjene — Učni uspeh med najboljšimi v regiji — Potrebujemo še zunanje mentorje

V tem šolskem letu obiskuje ribniško osemletko 982 učencev ali trije manj, kot so jo v minulem šolskem letu. V centralni osnovni šoli v Ribnici je 35 oddelkov ali eden več kot lani, na podružnični šoli v Dolenji vasi so 4 ali enako kot lani, v Sušju pa sta le dva ali eden manj kot lani.

Upada le število šolarjev v Sušju. Če bo učencev še manj, bo prešla ta šola najprej na kombinirani pouk, kasneje pa bi jo morali celo ukiniti. Starši se zavedajo, da se bodo otroci več naučili na večji šoli, zato se je letos svet staršev pri šoli Sušje in vseh deset staršev prvošolčkov odločilo, naj se njihovi otroci vozijo raje k pouku v centralno šolo v Ribnici.

V ribniški šoli se je število oddelkov zvečalo za enega na predmetni stopnji. Glavni vzrok za povečanje je vedno večji učni uspeh učencev. V minulem letu jih je izdelalo kar 99,08 odstotka. V rednem roku, se pravi v osmih letih, pa je dokončalo ribniško osemletko le malo manj kot 97 odstotkov učencev. To je eden najboljših učnih uspehov na območju ljubljanske regije. „Taki uspehi so možni zaradi zavzetega učno—vzgojnega dela pedagogov in tudi pridobljenih materialnih možnosti, ki so nam omogočile enozmnski pouk,“ poudarja direktorica Milena Borovac in dodaja:

Na vprašanje, kako delujejo HS v tej ulici in kaj predlaga, da bi delali še bolje, je odgovoril:

„Tako v organe hišne samouprave kot v ostalo delo v hiši in okoli nje je treba pritegniti mlajše, tudi mladino. Zdam namreč sloni vse na starih. Jaz sem najstarejši. Imam 56 let in sem 80—odstotni invalid, vendar primem za vse, celo rože sadim. Žalostno je tudi, da prihajajo na sestanke HS le redki mladi pedagogi, inženirji in drugi izobraženi, ki bi lahko veliko prispevali k boljšemu delu.“

Na vprašanje, če ni morda glavna krivda nezanimanju za delo v hišni samoupravi v dejstvu, da hišni sveti odločajo le o porabi osmih odstotkov stanarine, o vsej ostali stanarini pa drugi, nesamoupravno oblikovani organi, je menil:

„Zal stanovalci ne zvemo, koliko stanarine se zbere in koliko tega denarja je za kaj porabljenega. Če bi to vedeli, bi bila samouprava boljša. Zdam so na primer na novo uvedli plačevanje amortizacije za kotlarno. Vsak stanovalec plača na ta način okoli 90 ali 100 din na mesec. Ves ta denar je vključen v redno stanarino, za katero že tako ne vemo, kam gre. Menim, da bi denar za kotlarno morali pobirati posebej in bi moral ostati nam, hiši. Sicer se lahko zgodi, da bo kotlarna amortizirana, se pravi, da mi ne bomo imeli ne kotlarne ne denarja, da bi si zgradili novo.“

J. PRIMC

CESTA JE NJIHOVO IGRISČE — Do mnogih nepotrebnih sporov med stanovalci prihaja tudi zato, ker se otroci igrajo vsepovsod, ogrožajo svoje zdravje in življenje, delajo škodo itd. Vse to pa se dogaja tudi zato, ker ni otroških igrišč. Na fotografiji: tudi v Tesarski ulici v Kočevju se otroci lahko igrajo le na ulici, po zelenicah in hodnikih blokov. (Foto: Primc)

Vse slabo delo plačajo stanovalci

SSS ne prisili izvajalcev del, da bi odpravili ugotovljene napake

Novi bloki v Tesarski ulici v Kočevju so pravi „silosi za delovno silo“, saj nimajo ne otroških igrišč niti garaž. Pred kratkim se je oglašil pri nas tajnik enega izmed hišnih svetov (HS) v teh šestih blokih, in sicer Tomaž Brelih iz bloka 3/a.

Blok je bil zgrajen leta 1976. Hišni svet je 22. februarja letos, torej še v garancijski dobi, naslovil na Samoupravno stanovanjsko skupnost Kočevje dopis s seznamom napak, ki so nastale v bloku po krivdi izvajalcev del in ki so se do takrat pojavile. Take napake so: na temeljih (proti Rinži) odpada omet, pločevinasti pokrovi niso bili montirani nad zračniki na strehi, med okni in vhodnimi vrati v pritličju se pojavljajo razpoke, nad balkoni niso prav nameščeni žlebovi, v enem stanovanju se pojavlja pri vratih na balkonu močna vlaga; vhodna vrata in vrata v nekatera stanovanja se le s težavo zapirajo in odstopajo od okvira, da se vidi v stanovanje; toplotna obloga na zunanji strani je prenzika, v večini stanovanj poka zidovje itd.

Podobne sezname napak izdelujejo že leta in leta tudi drugi novi bloki. Vsa ta prizadevanja pa so bob

TOMAŽ BRELIH: „Hišni sveti nimajo prave, samoupravne, povezave s krajevno skupnostjo in stanovanjsko skupnostjo.“ (Foto: Primc)

ob steno. Popravljen je malo ali nič. To velja tudi za Tesarsko 3/a, kot je povedal tajnik HS. Seveda pa bo ta popravila slej ko prej treba opraviti in sicer na račun stanarin, se pravi stanovalcev. SSS bo le tarnala, da so stanarine zaradi visokih vzdrževalnih stroškov neekonomske!

„Opozorili smo, tudi februarja letos, trgovino Železnina oz. Mercator, naj ne zažiga embalaže med njihovim skladiščem in našim blokom, ker onesnažujejo okolje. Ogorki in pepel padajo po perilu, ki ga sušimo, itd. Tudi trgovci našega opozorila niso upoštevali,“ je dodal Tomaž Brelih in nadaljeval:

„Razsvetljave v naši ulici ni. Od delavcev Elektra pa sem slišal, da imajo že dolgo uskladiščeno opremo za razsvetljavo naše ulice.“

Otroci se nimajo kje igrati; ker ni igrišča, zato se igrajo na cesti in parkiriščih. Čeprav je naša ulica zaprta za promet, tega nihče ne upošteva. Celo Avto Kočevje vozi po njej kar s tovornjaki s prikolicami.

Priznati pa momam, da tudi stanovalci blokov ne storimo dovolj, saj so le pri enem izmed 6 blokov lepo uredili zelenico oz. zasadili okolico hiše z rožami.

Kako organizirati mesto?

Ustanoviti več manjših organizacij in svetov SZDL, da bo organizacija bliže članstvu

Posebna delovna skupina, sestavljena iz članov občinske konference SZDL in predstavnikov krajevne skupnosti Kočevje—mesto bo proučila, kakšna organizacijska oblika SZDL za mesto bi bila najustreznejša. Tako so sklenili na zadnji seji občinske konference SZDL Kočevje, na kateri so razpravljali o izhodiščih za volitve v organizacijah SZDL in sprejeli vrsto dokumentov v zvezi s temi volitvami.

DROBNE IZ KOČEVJA

LJUBITELJI PTIC! — Postaviti bo treba krmilnice za ptice po vrtovih, parkih in ostalih prikladnih mestih, da se jih bodo ptice privadile. Krmilnice naj bodo zavarovane, da ne bodo mogle do njih mačke in razne ujede. Prav bi bilo, da bi

pokladali hrano na krmilnice na javnih prostorih tudi ostali občani in ne samo šolski otroci.

KDO IMA NOVCE? — Časopisi so že polni vabil na razna potovanja in silvestrovanja ob koncu leta, tudi čez mejo. Prepričani smo, da jih bo šlo veliko, posebno onih, ki imajo zajetne denarnice. Pri nas je še veliko takih, pri katerih denar ni vprašanje, ker komisije o ugotavljanju izvora premoženja prepočasno delujejo ali celo globoko spijo.

DELO IN DOTACIJE — Občni zbori organizacij in društev se bližajo. Analize o letošnjem delu in uspehih naj bi bile podlaga za razdelitev dotacij v letu 1979. Društvom in organizacijam naj bi razdelili denar šele, ko bi ugotovili, če izpolnjujejo sprejete dogovore. Ne bi bilo prav, da bi društva delala še po starem, denar pa bi dobivala po novem. Za te zadeve bi se morali bolj zavzeto boriti delegati. Zal pa se dogaja, dra razni sestanki neopravičenih izostankov delegatov še sklepčni niso.

— Zakaj so v Kočevju pločniki pred nekaterimi lokali vedno očiščeni, pred drugimi pa polni smeti?

— Ker so nekateri že plačali kazen (ali pa poslovdje vedo, kaj je čistoča), drugi pa še ne.

KOČEVJSKE NOVICE

„V naši šoli so močno razvite tudi izvenšolske dejavnosti, ki pokrivajo skoraj vse interese učencev. Pri taborniški organizaciji, prometnem krožku, mladih gasilcih in pri nekaterih krožkih v Dolenji vasi nam pomagajo zunanji sodelavci oz. mentorji. Te bi potrebovali še pri drugih krožkih, kot so obrambni, marksistični, suhobarski, radioamaterski, fot-

ografski, ribiški, šahovski in še nekateri. Dela je namreč veliko, učiteljev pa premalo. Ni učitelja, ki ne bi delal vsaj z enim krožkom, nekateri pa sodelujejo tudi s tremi. Zunanji sodelavci so zelo pomembni tudi zaradi podružbljanja vzgoje.“

S srednjeročnim načrtom predvideni prehod na celodnevno šolanje se ne uresničuje. Po tem načrtu bi leta 1977 obiskovali celodnevno šolo 204 učenci, letos pa 314 otrok. Tudi ne kaže, da bi te načrte lahko kmalu uresničili.

J. P.

Kočevski invalidi v Ribnico

Izlet, propagandni nastop in tekmovanje

Zelo marljivo Društvo invalidov Kočevje je na področju športa vključilo v svoj program za proslavo Dneva republike razna tekmovanja in propagandne nastope.

Eno takih je bilo v Ribnici v domu JLA, kjer je 30 invalidov-kegljačev iz Kočevja medsebojno tekmovalo v treh starostnih skupinah, da so tako preizkusili svoje moči za sestavo društvenih reprezentanc. Hkrati je bil to društveni izlet in propagandni nastop, kateremu je prisostvovalo veliko gledalcev in ribniških kegljačev. Kočevci so se seznanili tudi z ribni-

škimi kegljači, ki tudi marljivo vadijo v domu JLA.

Kočevski invalidi so tekmovali posamezno po 100 lučajev (50 — 50). Rezultati: Skupina do 40 let: 1. Miha Hrovat 419 podrtih kegljev, 2. Boško Knježević 386, 3. Alojz Rački 378 itd. Skupina 40 do 50 let: 1. Marjan Vidmar 393, 2. Tone Repar 381, 3. Stane Berlan 378 itd. Skupina nad 50 let: 1. Štefan Sušnik 409, 2. Pavle Krapec 396, 3. Lojze Henigman 394 itd.

Prvi v starostni skupini nad 50 let je prejel zlato, prvi od 40 do 50 let srebrno in prvi do 40 let bronasto medaljo, ostali pa diplome.

ANDREJ ARKO

POUK NA PROSTEM — Zadnje letošnje sončne, jesenske dni so tudi učitelji osnovne šole Ribnica izkoristili za pouk na prostem. (Foto: Jože Primc)

Tudi kri za sočloveka

Ob 25-letnici krvodajalstva priznanja zaslužnim krvodajalcem, aktivistom in organizatorjem

25-letnico krvodajalstva so proslavili 18. novembra v Ribnici. Svečanost je bila v domu JLA. Na njej je govorila o pomenu krvodajalstva in RK predsednica občinskega odbora RK Ribnica Vesna Lavrič. V kulturnem programu so nastopili učenci osnovnih šol Ribnica in Sodražica. Na proslavi so podelili spominske plakete in priznanja za razvoj krvodajalstva v občini najbolj zaslužnim organizacijam in posameznikom.

Spominske plakete republiškega odbora RK Slovenije so prejele OZD RIKO Ribnica, INLES Ribnica in Donit Sodražica, v katerih je nad 50 krvodajalcev; nadalje osnovna šola Ribnica in Zdravstveni dom Sodražica, ki sta vsa leta dajala za odvzem krvi na razpolago prostore za akcije in katerih kolektiva sta pomagala pri krvodajalskih akcijah, ter občinski sindikalni svet Ribnica, ki je vzpodbujal te akcije in sodeloval pri njihovi organizaciji.

Nadalje je bilo podeljenih 29 priznanj republiškega odbora RK krvodajalcem, ki so darovali nad 17 krat kri. Prejeli so jih Vesna Lavrič (Ribnica), ki je darovala kri kar 41 krat, Jože Polovič (Ribnica) 26 krat, Rudolf Lovšin (Sodražica) 25 krat in Jože Benčina, Viktor Kužnik, Andrej Tomšič, Jože Mohar, Ivana Cimprič, Alojz Kos, Zdravko Šajnovič, Franc Lesar, Janez Debeljak, Dragan Golja (vsi Ribnica), Ivan Francej, Franc Košir, Franc Rus, Slavko Štupica, Ivan Benčina, Milan Štupica (vsi Sodražica), Terezija Nosan, Albina Oražem (Bukovica), Ivan Šarič (Sajevec), Ela Škof (Jurjevica), Štefka Pahulje (Dolenja vas), Marija Čampa (Dolenji Lazi), Janez Mate (Dolenji Lazi), Anton Prijatelj (Zamostec), Janez Lavrič in Ivan Pintar (Loški Potok).

Nadalje je prejelo priznanja republiškega odbora RK še 24 aktivstov RK, ki so največ pripomogli k uspehom krvodajalskih akcij. To so: Slavka Pucar, Rezka Mihelič, Karol Oražem, Francka Dejak, Marija Rigger, Rudi Putre, Marjan Nučič, Mariča Golja, Janez Košmrlj in Franc Ilic

(vsi Ribnica), Slavka Drobnič, Zofka Pajnič, Ivan Cuderman, Franciška Vesel, Ladka Češarek, Karolina Požar, Vida Trdan, Ludvik Turk in Kristina Novak (vsi Sodražica), Franc Benčina in Pavla Levstik (Loški potok), Terezija Grivec (Grčarice), Milan Pirc (Zigmarice) in Ivanka Bartolj (Dolenja vas).

J. P.

IZOBRAŽEVANJE SE JE ZAČELO

V ribniški občini so se začeli dvodnevni seminarji za delegate. Na prvem, na katerega je bilo vabljenih polovica vodij delegacij za občinska zbora krajevnih skupnosti in zbora združenega dela ter skupščin SIS, je bila udeležba komaj 60 odstotna. Na vrsti je še drugi seminar za vodje delegacij, nato pa bodo do konca leta taki seminarji po območjih za vse delegate oz. člane delegacij.

RIBNIŠKI ZOBOTEREBCI

GREMO V KINO — V kinu doma JLA v Ribnici bodo te dni naslednji filmi: danes, 23. novembra, „Vohun, ki je uničil vse zveze“; 25. in 26. novembra, „Družinska zarota“ (matineja „Popravi se Delfina“); 29. in 30. novembra, „Salaš v Malem ritu“; V kinu TVD Partizan Ribnica bodo naslednji filmi: 25. in 26. novembra „Zadnje pribežališče“; 2. in 3. decembra „Leteči odred Scotland Yarda“; 9. in 10. decembra „Lov za plenom“.

ZA PRAZNIK BAZEN? — Ribniški plavalni bazen, ki bi moral biti gotov že lani, bo po sedanjih napovedih odprt za občinski praznik, 26. marca 1979. V decembru bodo opravili vse priprave za vgraditev školjke in ostalih naprav bazena, januarja in februarja bodo opravili vsa dela, marca pa bo otvoritev. Upajamo, da se Ribničanje tokrat ne bodo ušтели.

ZAMENJALI PROSTORE — Ribniški mladinci so želeli zase prostore bivšega doma JLA. Zdam so te prostore odstopili fotografu Moharju, v zameno pa dobili prostore v Johanova hiši (pri hotelu), kjer so štiri sobe. Zdam prostore belijo. Sobe bodo opremili s staro opremo, ki jim jo bo dal Inles, in s tisto, ki je bila v bivših klubskih prostorih mladine v gozdarskem domu. Ribniška organizacija ZSM še ne ve, kje bo dobila denar za plačilo elektrike, vode in drugih stroškov. Nekaj denarja bodo zbrali z ranimi prireditvami.

5.200 KG PAPIRJA — Pionirji so v zadnji akciji, ki je trajala v ribniški občini dva dni, zbrali 5.200 kg papirja za dobrodelne namene. Pionirji so tudi že spomladi zbirali papir in železo ter si tako prislužili pri občinskem odboru Rdečega križa za 10 din na člana. Ta denar so porabili kot delni prispevek za gradnjo pionirskega doma v Dolenjskih Toplicah.

POPRAVLJENA CESTA — Cesto med Žlebičem in Ortnekom so na novo preliči s asfaltom. Zdam urejajo še bankine.

— Zakaj je Lovska zveza nasprotovala odstrelu medveda, ki je na območju lovske družine Velike Poljane vdiral v ograjene prostore?

— Zato, ker se ne ve, če bi pri tej množici medvedov res odstrelili pravega.

REŠETLO

INKOP: Novi prostori do konca leta

Zamuda pri gradnji — Nič več onesnaževanja — Vlaganja v razvoj vodijo k napredku

INKOP Kočevje gradi 1850 kvadratnih metrov veliko proizvodno dvorano s skladiščnimi prostori in pisarnami. Ta investicija bo skupaj z obratnimi sredstvi veljala 40 milijonov dinarjev. Gradnja bi morala biti prav te dni že končana, vendar bo zaradi nekaterih težav otvoritev šele konec leta.

Dela se bodo zavlekla zaradi težav pri dobavi peči in avtomatike ter nekaterih elementov za galvaniko in čistilne naprave.

Po končani investiciji bo namreč INKOP pridobil avtomatsko galvansko linijo in čistilne naprave za galvanizacijo; skladišče za reprovornice in gotovih izdelkov, prostor za razrez materiala in del varilnice. V drugi

fazi, ki jo bodo izvedli čez dve leti, pa bodo nekatere sedanje prostore preuredili v novo lakirnico, druge pa v popolno varilnico z odlagalnim prostorom.

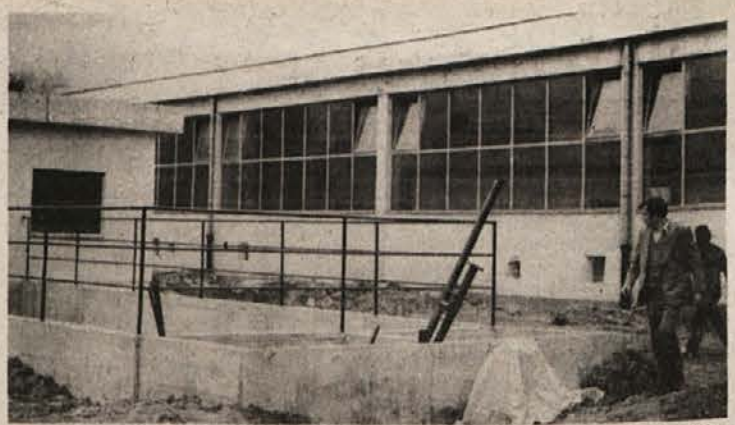
Sedanja investicija pomeni predvsem sanacijo Inkopa. Tako bodo izboljšali tudi priključno električno moč, ogrevanje, oskrbo z vodo, z odpadkami pa ne bodo več onesnaževali tekočih in talnih voda. Rešili se bodo tudi prostorske utesnjenosti, ki zdaj zavira proizvodnjo, neprimerna skladišča pa slabo vplivajo tudi na kakovost izdelkov. Zaradi avtomatike bo zmogljivost galvanike večja.

V Inkopu je bilo do letos enako število proizvodnih kot režijskih oz. upravnih delavcev. Letos so število zaposlenih povečali natančno za predvidenih 11 odstotkov, in sicer le v proizvodnji. Razpisali so tudi delovna mesta za strokovnjake, a ni pravega odziva.

Produktivnost na zaposlenega so v tričrtletju letos izboljšali za 16 odstotkov, in sicer zaradi novih strojev ter boljše tehnologije. Tu imajo še veliko rezerve, ki jih zdaj zaradi nemožnosti delovnih pogojev (utesnjenosti) niso mogli izkoristiti. Vse faze dela se dajo še bolj racionalizirati, vendar nameravajo za to izkoristiti manj človeka, več pa tehniko.

Inkop, ki sodi v okvir delovne organizacije LIK Kočevje oziroma v SOZD Slovenijales, je še vedno nekje na meji med obrtjo in industrijo (čeprav nosi naziv Industrija kovinske opreme INKOP). Zdaj je na dobri poti, da postane prava industrija. Vendar nastajajo pri tem velike težave, ker za industrijo niso dovolj le stroji in oprema.

J. PRIMC

NOVA GALVANIKA — V Inkopu urejajo novo avtomatsko galvansko linijo (v dvorani na fotografiji) in nove čistilne naprave, katerih del je v prednjem delu fotografije. (Foto: Primc)

Odrti potrošniki

Anonimno pismo na razne organizacije v Kočevju je naslovila te dni neka tovaršica s Trate. Opozorila je, da v časopisih in na TV beremo oziroma slišimo o uspešnem delu potrošniških svetov v raznih krajih Slovenije, v Kočevju pa teh svetov ni.

Nadaljuje, da bi imeli sveti veliko dela, saj potrošnika gojijo v raznih trgovinah, še posebno pa prodajalci sadja in zelenjave ter mesa.

Potrošnik pa ni lahko ogoljufan le pri trgovcih, ampak tudi pri obrtnikih, servisih, nekaterih SIS in drugod. Inšpekcijski organi so premalo učinkoviti. Prav zato je veliko vprašanje, če so lahko učinkoviti sveti potrošnikov.

Ne kaže prave verjeti vsega, kar se o učinkovitosti posameznih svetov potrošnikov v raznih mestih zapisane. Krajevna skupnost Kočevje-mesto se je skušala navezati po sledenju raznih članov stike z učinkovitimi sveti potrošnikov, a se je vedno tako zapletlo, da „odgovornih tovarišev“ niso uspeli najti. Prav zaradi tega v Kočevju še vedno dvomijo v učinkovitost svetov potrošnikov, čeprav se zavedajo, da bi res bilo treba ukreniti nekaj učinkovitega proti odiranju potrošnikov oz. občanov. Kaj naj bi to bilo, še ne vedo.

J. PRIMC

Iz KS Kočevje

4. MAJ — Nedavna javna tribuna o pozidavi soseske „4. maj“ je dala nekaj koristnih napotkov, ki jih bodo morali izvajalci del upoštevati. Pred pozidavo bodo v to sosesko zgradili makadamsko cesto, ki bo del kasnejše ceste od Tomšičeve, Roške in Črnomaljske ceste v novo naselje in nato skozi Mestni log do Dolge vasi, kjer se bo priključila na glavno cesto Kočevje-Fara.

CISTA VODA — Analize vode v kočevskem plavalnem bazenu kažejo, da je v njej tako malo bakterij, da bi jo lahko pili. Nekdo pa je izračunal da bi bil kočevski plavalni bazen donosen, če bi se v njem kopalo na dan 40 občanov več.

SE EN PREDLOG — Poročali smo že o nekaterih predlogih za uvedbo novega samoprispevka in za kaj naj bi tako zbrali denar namenili. Zdaj smo pri vodstvu KS zvedeli še za nov predlog, naj bi samoprispevek porabili za dokončno ureditev novega pokopališča (ograja), za razširitev ceste do pokopališča in za ureditev pločnika do pokopališča.

SE LETOS LUC — KS namerava še letos urediti javno razsvetljavo na Tomšičevi cesti (križišče), v Tesarski ulici in v naselju „Strelišče“. To bi uredili že prej, a niso bile še izdelane rešitve o povezavi javne razsvetljave tega dela mesta. Hkrati bodo rešili tudi razsvetljavo pri novem Itasu.

ČRNA GRADNJA — Gradnja pločnika med Kidričevo in Tesarsko ulico ovira baraka, ki jo je tam pustil Zidar, ko je končal gradnjo na tem območju. Že pred leti so se v to barako vselili zidarjevi delavci.

VARNEJSI PROMET — Še ta mesec bo KS zaključila postavljanje novih prometnih znakov po mestu. Tako bo uresničen srednjeročni program na tem področju.

Novi cilji kočevskih strelcev

Trim steza je preblizu strelišča — Kdaj avtomatsko strelišče v Kočevju? — Bo šla obvoznica čez strelišče? — Strelci nočejo več živetariti

Krepko je poprijelo za delo novo, pomlajeno vodstvo Občinske strelske zveze Kočevje, ki je bilo izvoljeno maja letos (predsednik Ernest Deržek, tajnica Milena Kaligarič, tehnični vodja Ivan Klun, podpredsednika Duško Stjepić in Jože Škulj).

V občini je trenutno 9 strelskih družin, in sicer 4 v KS (Draga, Koprivnik, Stara cerkev, Šalka vas) in 5 v OZD (Tekstilana, Inkop, Itas, Kočevski tisk, Melamin). Skupno imajo družine okoli 600 članov, od tega 70 žensk. V svoj delovni program, o katerem so razpravljali tudi na zadnji seji odbora, ki je bila pred kratkim, so vnesli ustanavljanje novih strelskih družin in sekcij, pionirskih sekcij na šolah in pri gasilskih društvih.

Nadaljnji najpomembnejši cilji strelcev so: pridobiti tako šrambo za orožje, ki bo ustrezala predpisom; urediti strelišče tako, da bo še bolj varno, ter pridobiti dovolj denarja za ureditev svojega delovnega načrta in za nabavo potrebne opreme.

Pred ureditvijo strelišča morajo razčistiti, kdo je lastnik parcel, na katerih je strelišče. Ugotoviti je treba, če ne bo šla

bodoča obvozna cesta prav čez strelišče. Če bo strelišče ostalo tu, je treba doseči, da bodo preselili tudi trim stezo, ki je preblizu strelišča; na delu strelišča, kjer so vedno tarče, pa nameravajo zvišati umetni hrbiček, da bodo izstreljene krogle udarjale vanj. Izdelali bodo tudi urnik streljanja in ga izobesili na strelišču pa tudi v mestu, da bodo občani vedeli, kdaj naj ne hodijo tam mimo.

Strelci tudi niso zadovoljni s sedanjo letno dotacijo TTKS, ki znaša 30.000 din in zadošča le za živetarjenje strelstva. V svojem finančnem načrtu za leto 1979 so predvideli kar za 133.200 din izdatkov. Za ureditev strelišč in šramb orožja nameravajo porabiti 60.000 din, za nakup orožja in streliva 45.000 din, ostalo pa predvsem za organizacijo tekmovanj v občini in za udeležbo kočevskih ekip na tekmovanjih drugod. Del denarja za kritje teh stroškov nameravajo zbrati tudi s prodajo serije (zlate, srebrne, bronaste) značk občinske strelske zveze.

Iz obsežnega delovnega programa strelcev naj omenimo le še sodelovanje ali celo organizacijo obrambnih dni po šolah in OZD ter ustanovitev iniciativnega odbora za gradnjo ali pridobitev prostora za avtomatsko strelišče za zračno puško v Kočevju.

J. P.

KOČEVJSKE NOVICE

Rudnik ustvaril Kočevje

Rojstvo, delo in ukinitve kočevskega rudnika

„Unija rudarjev“ (socialnodemokratska) je imela prvi shod v Kočevju že 15. decembra 1918 in takoj pridobila mnogo članov, drugi shod pa je bil 9. marca 1919. Novembra 1919 je prešlo vodstvo te unije v roke komunistov. 13. decembra so kočevski rudarji spet imeli veliko zborovanje, ki je bilo precej protimonarhistično, saj je bil po njem aretiran rudar Andrej Zalesnik, ker „je žalil Njegovo Veličanstvo, češ da je

1920. in v prvi polovici januarja 1921. Zaradi odpuščenja delavcev, zmanjševanja proizvodnje premoga, Obznane in zapiranja komunistov je delavsko gibanje v naslednjih letih nekoliko nazadovalo, nato pa se je v pogojih tajnega dela spet okrepilo in pripravilo vstajo leta 1941.

Pred napadom na Kočevje so partizani 8. decembra 1943 onesposobili rudnik za obratovanje. Zalila ga je voda, ki so jo izčrpali iz površinskega kopa do decembra 1945, iz jame pa do marca 1946. Na površinskem kopu je bilo treba izčrpati 540.000 kub. metrov vode, iz jame pa še 180.000 kubikov. Leta 1946 je bilo izkopanih že 58.000 ton premoga, leta 1947 pa 97.770 ton.

RUDNIK UMIRA

Dnevni kop se je kaj hitro izčrpaval. Tako so morali v letu 1960 za 98.160 ton premoga odstraniti 280.000 kubikov odkrivke. Na tono premoga je prihajalo vedno več odkrivke. Zato je bil 1961 izglasovan sklep, da prenehajo z izkopavanjem na dnevnem kopu, oz. da tudi na tem kopu začno odkopavati na jamski način.

Po vojni je rudnik dosegel največjo proizvodnjo, ki je znašala leta 1970 rekordnih 214.180 ton. Zaloge premoga pa so upadale in treba je bilo misliti na zaprtje rudnika in preusmeritev rudarjev v druge

JEZERO NARAŠČA — Bivši dnevni kop kočevskega premogovnika zaliva voda. Gladina bodočega jezera se dviga počasneje, kot so nekateri pričakovali. Menijo, da je vzrok ta, ker je morala voda prej napolniti vse podzemne rove rudnika. Nekateri ocenjujejo, da bo voda narasla letos le še za dva metra, popolnoma pa da bo napolnila kadunjo v prihodnjem letu. (Foto: Primc)

poklice. Že leta 1962 je bil kočevski rudnik namreč skupaj s še nekaterimi ocenjen kot neperspektiven. Predvideno je bilo, da bo ukinjen do leta 1965. Vendar je takrat prišlo do energetske krize. Cena nafte, elektriki in drugi energiji je stalno naraščala, zato so tudi v Kočevju ves premog odkopali in šele nato zaprli rudnik, kar se je zgodilo 28. februarja letos.

V letih pred ukinitvijo je bilo izdelanih več bolj ali manj resnih oz. uresničljivih predlogov, kaj z rudarji, se pravi, v kateri poklic jih preusmeriti. Republika je namreč zagotovila znatna sredstva za preusmeritev. Na ta denar so „vrgli oči“ razni partnerji izven Kočevja, ki so želeli predvsem dobiti denar za reševanje svojih težav, rudarje pa prepustiti negotovi usodi. V občini so končno uvideli, da je najbolje, če najdejo rešitev v okviru občine. Rudarji so se na

referendumu leta 1972 odločili, naj se rudnik pripoji Itasu. Do letošnje ukinitve rudnika je bil rudnik tozdr Itasa. Na dan ukinitve je bilo pri tozdu Rudnik zaposlenih 112 članov kolektiva, od katerih je bilo 55 invalidov predvidenih za prekvalifikacijo v izobraževalnem centru Itasa oz. invalidskih delavnic tega centra, preostali pa so se zaposlili pri drugih tozdih oz. skupnih službah Itasa ali pa so se upokojili.

Rudnik je bil dokončno „pokopan“ z zaključno svečanostjo 11. marca letos, na kateri je rudar Vinko Pintar odkril kip „Rudarja“, delo domačega akademskega kiparja Staneta Jarma; rudarji pa so predali svojo zastavo v varstvo mladini Itasa.

ŠE NAJNOVEJŠE

V novembru smo se zadnjič oglasili pri Itasu in povprašali,

ŽALOSTNO SLOVO — Nekaj tisoč delavcev in krajanov rudnika in Kočevja na svečanosti 11. marca kar ni moglo verjeti, da rudnika ni več. Vsi so bili potrjeni, tudi zadnji direktor rudnika Ivan Škrabar (levi) in dolgoletni tehnični vodja rudnika Jože Čenčič (desni). (Foto: J. Primc)

RUDAR—STRUGAR — Po ukinitvi kočevskega rudnika se je 56 rudarjev—invalidov tretje kategorije zaposlilo v invalidskih delavnicah Itasa, med njimi je tudi ta bivši rudar, ki dela zdaj na avtomatski stužnici. (Foto: J. Primc)

kaj je trenutno z zadnjimi 112 člani kolektiva Rudnika. Zvedeli smo, da jih je 34 (med njimi dva invalida) zaposlenih pri tozdu GOIP v Itasu, dva v tozdu PIN pri Itasu, 64 v samoupravni delovni skupnosti Itas (od tega 39 v invalidskem centru, ki tudi sodi v sklop te službe), dva sta bila starostno upokojena, 6 je bilo invalidsko upokojenih, štirje pa so se zaposlili pri drugih OZD in sicer dva pri Združenem KGP, po eden pa pri Avtu in Rudisu.

In kakšna bo usoda rudnika, njegovih zgradb in naprav?

S „Kurivoprodajo“ Ljubljana potekajo razgovori, da bi prevzela upravno zgradbo separacije in nekatere dele separacije, ki bi jih potrebovala za oskrbo Kočevja s premogom.

Betonski bazen bo prevzela KS Rudnik—Šalka vas in ga bodo uporabili za potrebe gasilstva.

Trafo postajo so prenesli v upravljanje Elektru.

Rudniški dom, ki bi ga rada tudi KS Šalka vas, žele obdržati sami, da bi v njem začasno uredili pisarne.

Ostale objekte, ki jih ne potrebuje nihče, bodo razstrelili.

Itas bo uredil še brežine dnevnega kopa, kjer bo bodoče jezero. Z deli še niso začeli, ker je pokvarjen buldozer, sicer pa bodo uredili vse v skladu z rudarskimi predpisi.

Ureditev in usoda bodočega jezera na dnevnem kopu pa je v rokah vseh zainteresiranih iz občine Kočevje. Nekateri predlagajo, naj bi tu uredili rekreacijsko središče, drugi, da bi vodo iz jezera uporabljali za potrebe kočevske industrije itd. Vendar vsi doslej le predlagajo, ni pa znano, da bi kdo že kaj pokrenil.

J. PRIMC (konec)

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 23. novembra – Klemen Petek, 24. novembra – Janez Sobota, 25. novembra – Katarina Nedelja, 26. novembra – Konrad Ponedeljek, 27. novembra – Bernard Torek, 28. novembra – Jakob Sreda, 29. novembra – Dan republike Cetrtek, 30. novembra – Andrej

LUNINE MENE

30. novembra ob 9.19 uri – mlaj

KIZIO

BREŽICE: 24. in 25. 11. ameriški barvni film Visoka napetost. 26. in 27. 11. nemški barvni film Slovo od velikega poglavarja. 28. in 29. 11. ameriški barvni film Gospod Klein. CRNOMELJ: 26. 11. ameriški barvni film Od poldneva do treh. 29. 11. jugoslovanski barvni film Užiška republika.

malio glasi

SLUŽBO DOBI

ISCEMO snažilko za čiščenje stopnišča v 10-stanovanjskem bloku na Trdinovi 5 c. Oglasite se pri tov. Gregoriču.

SLUŽBO DOBI dekle, lahko priučenno, ki ima veselo do dela v bifeju. Nedelje in prazniki prosti. Hrana in stanovanje v hiši. Bife expres, Kajuhova 18, Ljubljana.

STANOVANJA

PRODAM stanovanje (67 m²) v Novem mestu, zgrajeno v letu 1974. Naslov v upravi lista (3999/78).

ISCEM sobo v Novem mestu ali bližnji okolici. Harum Hordić, Lazze 13, Uršna sela.

DEKLE išče sobo v Novem mestu ali bližnji okolici. Ponudbe pod šifro „POMAGALA VAM BOM“.

ODDAM stanovanje in prostor za obrt v bližini Novoga mesta. Naslov v upravi lista (4049/78).

STANOVANJE in hrano ali plačilo nudimo starejši ali mlajši ženski, ki bi v dopoldanskem času pazila otroka. Novo mesto, Milana Majcna 8, tel. 23-149.

MLAD zakonski par išče enosobno stanovanje ali garsonjero v Crnomlju ali okolici. Naslov v upravi lista (4064/78).

Motorna vozila

PRODAM traktor Ferguson (35 KM). Franc Nahtigal, Drečji vrh 3, 68230 Mokronog.

PRODAM zastavo 101, letnik 1976. Janez Gotlib, Lutersko selo 5, Otočec ob Krki, tel. (068) 85-163.

ZASTAVO 101, letnik 1973, prodam. Naslov v upravi lista. (4054/78).

PRODAM karamboliran fiat 125 PZ, letnik 1972 po delih ali v celoti. Informacije v upravi lista ali po telefonu 23-420 (068).

UGODNO prodam R 4, 1971. Mustavar, Trebnje.

UGODNO prodam IMV kombi, letnik 1975, po sprejemljivi ceni. Pavlič, Krško, tel. 71-084.

PRODAM FIAT 850 S, letnik 70. Pavec, Cankarjeva 27, tel. 22-744.

PRODAM Z 101, letnik 1975. Informacije na tel. 24-189 (popoldne).

PRODAM traktor 355 Ursus s koso (sprednji ventil) in gosenicami. Tone Golob, Sela 3.

PRODAM fiat 124. Telefon 22-654.

PRODAM dobro ohranjen kombi Zastava 430 K, letnik 1976. Jože Črtalič, Paderšičeva 36, Novo mesto, tel. 21-312.

KRSKO: 25. in 26. 11. ameriški film Boter. 27. 11. Akademija. 29. 11. jugoslovanski film Rdeči udar. 30. 11. ameriški film Clovek iz doline.

MIRNA: 25. 11. film Tedeum. MOKRONOG: 25. 11. film Kmečki upor.

NOVO MESTO – KINO KRKA: Od 24. do 26. 11. ameriški barvni film Tišina, smejemo se! 27. in 28. 11. Gostovanje gledališča iz Trsta. 29. in 30. 11. francoski barvni film Težki dnevi podzemlja. Od 1. do 4. 12. ameriški barvni film Okrutne igre.

NOVO MESTO – KINO JLA: Od 23. do 26. 11. ameriški film King-kong. 26. 11. matineja Popajeva norčije. Od 27. 11. do 30. 11. in 1. 12. jugoslovanska drama Tja in nazaj.

RIBNICA: 25. in 26. 11. italijanski barvni film Zadnje pribežališče.

SEVNICA: 25. in 26. 11. italijanski film Polnočne strasti. 29. in 30. 11. ameriški film Prijatelj iz Amerike.

KRAVO, staro 5 let, prodam ali zamenjam za letnega bikca. Stane Jarm, Dol. Prapreče 6, Velika Loka.

PRODAM novo pohištvo Dragica za samsko sobo (postelja, jogi vložek, nočna omarica, omara). Ragovska 34, Novo mesto.

PRODAM kobilu, staro 6 let. Je za vsako kmečko delo. Anton Golob, Veliki Slatnik 15, Novo mesto.

DODATNO peč na drva (šir. 38 cm), ugodno prodam. Koštialova 16, Novo mesto.

PRODAM spalnico in televizor. Informacije vsak dan od 17. ure dalje ali na telefon 21-433. Lebanova 52.

PRODAM trajno žarečo peč in kombinirano peč za kopalnico. Grubar, K Roku 24, Novo mesto.

KUPIM

KUPIM rabljen pihalnik Tajfun, elektromotor (7,5 KS), slamorez-nico z dvema nožema in že odvržen sadni mlin. Naslov v upravi lista (4051/78).

KUPIMO 1000 kg otave. Zavod za socialno medicino in higieno, Mej vrti št. 5, Novo mesto.

KUPIM obračalnik za traktor Alojz Knafelj, Zabukovje 24, Raka.

KUPIM VW 1300, karamboliran ali v slabem stanju (od 1968 dalje), za rezervne dele. Naslov v upravi lista (4015/78).

KUPIM rabljen jedilni kot z dvema stoloma ter karambolirano školjko za zastavo 750 (od 73. letnika naprej). Anton Mihoci, Cesta 4. julija 60, Krško.

POSEST

PRODAM stanovanjsko hišo z garažo in drvarnico v Smihelu ob glavni cesti. Informacije: Zupančič, Smihel 22.

PRODAM travnik ob asfaltni cesti Sodražica-Zimarice. Parcela je velika pribl. 75 arov, lahko tudi zazidljiva. Cena po dogovoru. Franjo Zajc, Sodražica 113.

PRODAM gozd v velikosti 92 a 97 m² v k.o. Golobinjek, ob cesti Mirna peč-Gobadol. Jože Kresal, Stari trg 4, Trebnje.

TRAVNIK v velikosti 20 arov in 3 m² v vinogradniškem okolišju nad Semičem in Beli krajini prodam. Informacije dobite pri Alojzu Kočevarju, Semič 25 a.

NIJIVO (35 arov) v Sentejmerju prodam. Za eno leto potrebujem posojilo 60.000 din. Vrnem z obrestmi. Naslov v upravi lista (4041/78).

PRODAM vinograd nad Kostanjevico. Dostop možen z avtomobilom. Franc Juršič, Oštrc 4, Kostanjevica na Krki.

PRODAM hišo z manjšim gospodarskim poslopjem in nekaj zemljišča pri Dobovi. Naslov v upravi lista (4065/78).

UGODNO prodam parcelo na Dvoru. Meri 11 arov, od tega je 6,5 ara Vinograda, ostalo travnik. Na parceli je do prve plošče zgrajena počitniška hišica. Dovolj ugoden. Pismene ponudbe na upravo Dolenjskega lista pod šifro „BLIŽINA KRKE“.

OBVESTILA

ZAČELI SMO prodajati kokoši nesnice, stare 20 mesecev, najprimernejše za zakol. Strugar, Svibnik, Crnomelj.

RAZNE ostanke itisona, primerne za manjše kabinete, tekače, predpražnike in podobno lahko dobite po znižani ceni 40-50% v oddelku toplih podov in oblog Blagovnice KZ Krka na Grabnu pri Novem mestu.

KVALITETNO izdelujem in montiram v kratkem času vse vrste rolet. Oglasite se pismeno na naslov: Anton Skufca, Skofljica 17, ali na telefon 87-215 Prigorica, Ribnica.

LTH SERVIS ANTON VRŠČAJ, Crnomelj, Kolodvorska 56 tel. (068) 76-073, obveščam cenjene stranke, da opravljam servisne storitve v garanciji na LTH zamrzovalnih skrinjah, izven garancije pa na vseh skrinjah, hladilnikih, hladilnicah in šankih.

SERVIS CTC ANTON VRŠČAJ, CRNOMELJ, Kolodvorska 56, tel. (068) 76-073. Popravljamo in montiramo vse vrste gorilnikov za centralno ogrevanje, strokovno nastavitve izkoristka ogrevanja in najsoodnejši instrumenti. Izvršimo kompletno montažo z oljno in elektro instalacijo za gorilce.

RAZREZ LESA vam opravi poceni, solidno in takoj po najnovejši tehnični metodi FRANC ZAGORC, žagarstvo, Smalčja vas pri Sentejmerju.

DOM FRATA priredi 29. novembra ples. Vabljени!

VALILNICA v Cegelnici je že začela sprejemati naročila za sezono 1979. Interesente prosimo, da si pravočasno naročijo piščance. V prvi polovici januarja bodo že piščanci. Gizela Petelinčar, Cegelnica 20, tel. 23-384.

RAZNO

FANT SREDNJIH LET, srednje postave, vesele narave, srednje izobrazbe z lastno hišo in avtomobilom, začasno še v Stuttgartu, si želi poznanstva in praznovanja novega leta z dekletom, ki se z dobrim razumevanjem prijateljstva lahko podaljša za trajno. Katera si želi poznanstva, jo prosim, da mi s priloženo sliko odgovori na naslov: 7. Stuttgart 30, Postfach Nr 801, Deutschland. POGREŠAMO lovškega psa. Je srednje velik, bel, z rjavimi lisami, ušesa ima eno rjavo, eno belo z rjavimi pikicami. Sporočite na naslov: Saje, Gubčeva 19, Dam nagrado.

POROČNI PRSTANI! – Ste v zadregi, kaj bi kupili za trajno darilo? Stopite k Otmarju Zidarčiču, zlatarju v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). – Z izrekom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

PREKLICI

ODGOVORU FRANCU GOLOBU se dodaja: Sentejmerj 162. Marija Tratnik, Sentejmerj.

LEOPOLD HROVAT, Arčelca 4, Žužemberk, prepovedujem pašo živine in kokoši po mojem posestvu v Podbukovju in vožnjo po poteh, ki niso v mapni knjigi. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

STANE PUST, Gm 7, Trebnje, prepovedujem vožnjo in hojo po moji njivi. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

ALOJZ POVŠE, Vel. Poljane 8, Škocjan, prepovedujem vsako vožnjo po travniku v Dol. Njivcah in po njivi s pšenico. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

PREPOVEDUJEM vožnjo po mojih parcelah, po njivi za skednjem in nad vajo. Preklíč velja za vse, posebej za Martina Pečaverja, ki trdi, da so po obeh parcelah poti. V nasprotnem primeru bom kršitelje sodno preganjala. Terezija Cesar, Nestoplja vas 7, Semič.

ANA MAKŠE, Mirna peč 33, prepovedujem prodajo premičnin in nepremičnin Ludviku Makšetu, Mirna peč 33, ker sem lastnica jaz. Hkrati opozarjam vse pred nakupom. Če Ludvik Makše tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

ČESTITKE

DRAGI mami KATARINI ŠKOF iz Sel pri Jugorju čestitamo za 75. rojstni dan z željo, da bi bila med nami še mnogo let. Vsi njeni.

DOBRI, skrbni mami IVANI PUNGERŠIČ, po domače Hrvatovi mami iz Dolnjih Radulj pri Bučki, želimo za njeno 80-letnico še dolgo vrsto let srečnega in zdravega življenja njeni otroci iz Belgije in domovine.

DRAGI mami MARIJI DAROVEC iz Vinjega vrha 20 za 74. rojstni dan iskrene čestitke ter da bi bila še dolgo med nami zadovoljna in zdrava, želi hčerka Mimi s sinotom.

LJUBEMU možu ALOJZU BRULCU, ki je začasno v Sindelfingnu želimo ob praznovanju rojstnega dne vse najlepše, posebno pa veliko zdravja. Žena Minka, sin, Igor in hčerka Lea.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 11 do 18. novembra so v brežiški porodnišnici rodile: Zdenka Radovanič iz Podvrha – Ivana, Marija Stefančič iz Pletirij – Vanjo, Anica Maklar iz Druž – Darjo, Nevenka Markovič iz Brežic – dečka, Ida Kržan iz Sevnice – Stojana, Anica Cvetkovič iz Rud – Barbaro, Marija Prah iz Krajnih brd – dečka, Anica Oštilj iz Luga – Tomislava, Darinka Suša iz Brežic – dečka, Lidija Drešar iz Rud – Zdravka, Elizabeta Križanič iz Brežic – dečka in Marija Škoc iz Samobora – deklíco. – CESTITAMO!

V tem času so pri nas umrli: Marija Zmavc – soc. podpiranka iz Brežic, stara 93 let, Ivan Bradac – nočni čuvaj iz Brežic, star 54 let, in Jože Bukovec – upokojenec iz Krškega, star 74 let.

ZAHVALA

JOŽE ZAGORC, Paha 2, Otočec, se zahvaljujem Janezu Novaku, da je odstopil od tožbe.

JOŽE POLJANC iz Polja pri Krme-lju se javno zahvaljujem vsemu zdravstvenemu osebju, zdravnikom in sestram za nego in uspešno zdravljenje, ko sem bil težje bolan in v mesecu oktobru v bolnici.

KER SE ne morem osebno zahvaliti – prisrčna hvala poštemu najditelju denarnice. MARIJA MALEŠIČ, Rosalnice.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 9. do 15. novembra so v novomeški porodnišnici rodile: Pepca Može iz Plemberka – Andreja, Jožica Tomič s Trebelnega – Tomaža, Olga Derganc z Gradišča –

V SPOMIN

Dne 21. novembra je minilo leto dni, kar nam je umrl dragi mož in oče

ANTON LUZAR
iz Potov vrha

Iskrena hvala vsem, ki se ga spominjate.

Vsi njegovi!

Potov vrh, dne 21. novembra 1978

ZAHVALA

V 10. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš ljubljeni sin

BRANKO POPOVIČ
iz Novega mesta

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem, ki ste mu darovali cvečje in vence ter nam izrekli sožalje. Hvala tudi kolektivom Zavoda Dornava, tovarni zdravil Krka-ampulni oddelek, župniku za lepo opravljeni obred in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Žalujoči: Vsi njegovi!

V SPOMIN

29. novembra bosta minili žalostni dve leti, odkar si nas nepričakovano in mnogo prezgodaj zapustil. Odšel si od nas za vedno, naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

LEOPOLD BAJDA
iz Mrtvic pri Leskovcu

Težko se je živeti v to, da te ni več med nami. Ti si žalosten je naš dom brez tebe. Odšel si, nikoli več se ne vrneš, bolečina pa je ostala. Nikoli te ne bomo pozabili. Še vedno živiš z nami in mi smo vedno s teboj. Prisrčna hvala vsem, ki se ga še spominjate in obiščete njegov grob.

Vsi njegovi

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto – USTANOVITELJ LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Slavko Lupšina.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Milan Markelj (namestnik), Riga Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer, Janez Pezelj, Jože Primc, Drago Rušja, Jožica Teppy, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik. Tehnični urednik Priloge: Dušan Lazar. Ekonomska propaganda: Janko Saje, Marko Klinc.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 5 din – Letna naročnina 198 dinarjev, polletna naročnina 99 din, plačljiva vnaprej – Za inozemstvo 400 din ali 25 ameriških dolarjev oz. 50 DM (vz. ustreznega druge valuta v tej vrednosti) – Devizni račun: 52100-620-107-32000-009-8-9.

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 125 din, 1 cm na določeni strani 155 din, 1 cm na srednji ali zadnji strani 200 din, 1 cm na prvi strani 250 din. Vsak mali oglas do 10 besed 4 din, vsaka nadaljnja beseda 4 din. – Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 9 od 15. 10. 1977. – Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu; 52100-603-30624 – Naslov uredništva: 68001 Novo mesto, Ulica talcev 2, p. p. 33, telefon (068) 23-606 – Naslov uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3, p. p. 33, telefon (068) 23-611. Nenarodenih rokopisov in fotografij ne vračamo – Časopisni stavek filmi in prelom CZP Dolenjski list, Novo mesto – Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše mame, stare mame, botre in tete

JOŽEFE ČINKOLE roj. LUMPERT

iz Dobruške vasi pri Škocjanu

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo obiskovali in ji poklonili cvetje, nam pa stali ob strani v najtežjih trenutkih. Se posebno se zahvaljujemo usmiljenim sestram iz Škocjana za vso pomoč in nego naše pokojnice. Hvala vsem, ki ste pokojnico spremili k zadnjemu počitku.

Žalujoči: hčerki Pepca s Tatjano, Fani z družino, sestra Francka in brat Vinko z družino ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Izgubili smo našega dragega moža, očeta in starega očeta

JOŽETA REDENŠKA

iz Apnenika pri Boštanju

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste mu v težkih in najtežjih trenutkih na kakršenkoli način pomagali. Hvala kolektivu Jugotanina za podarjeni venec, pevskemu zboru iz Sevnice za občuteno zapeti žalostinki ter duhovniku iz Boštanja za lepo opravljeni obred in tople poslovilne besede. Hvala vsem, ki ste cenili našega očeta, mu darovali cvetje in ga spremili k zadnjemu počitku.

Žalujoči: žena Anica in otroci z družinami

labod

DELOVNA SKUPNOST
OSNOVNE ŠOLE

NOVO MESTO TOZD
XIII. SNOUB BRŠLJIN

razpisuje prosta
dela in naloge:

1. POMOČNIKA RAV-
NATELJA ŠOLE za
dobo 4 let;

2. UČITELJA FI-MA
ali FI-TEH za nedolo-
čen čas.

POGOJI:

pod 1: pogoji, kot jih pred-
pisuje zakon o šolstvu
pod 2: predmetni učitelji
ustrezne smeri.

Lastnoročno napisane po-
nudbe s podatki o doseda-
njih zaposlitvah in dokazili o
izpolnjevanju razpisanih po-
gojev naj kandidati pošljejo
DELELOVNI SKUPNOSTI
TOZD OSNOVNE ŠOLE
XII. SNOUB BRŠLJIN
NOVO MESTO v 15 dneh
po objavi.

Kandidate bomo obvestili o
izidu v 15 dneh po sklepu
sveta delovne skupnosti.

DOLENJSKI LIST

ZAHVALA

V 52. letu starosti nas je nenadoma
zapustil naš dobri mož, oče, brat,
stric in stari oče

MARTIN PLESEC

iz Slamne vasi št. 8

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, mu podarili toliko vencev in cvetja in sočustvovali z nami. Posebej se zahvaljujemo ZB in GD Slamna vas, tov. Govedniku za poslovilne besede pred domačo hišo, podjetjema Komet in Beti za podarjene vence in izrečena sožalja. Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ga boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoči: žena Barica, sin Martin, hčerki Jožica in Mimi-
ca z družinami ter brat in sestra z družinami

ZAHVALA

Ob mnogo prerani in nenadomest-
ljivi izgubi našega ljubega moža,
očka, sina in brata

JANEZA GALIČA

iz Cegelnice

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani in pokojnika v tako velikem številu spremili do njegovega mnogo preranega groba. Hvala zdravnikom in vsemu zdravstvenemu osebju internega oddelka splošne bolnice Novo mesto za nego in pomoč. Posebno se zahvaljujemo KZ Krki-TOZD Agroservis Zabja vas za tako lepo organizacijo pogreba in vsestransko pomoč, članom Združenja šoferjev in avtomehaničnikov za spremstvo in poslovilne besede ob odprtem grobu. Hvala godbi in pevcem za zapete žalostinke in vsem za podarjene vence in cvetje, sosedom in prijateljem za vsestransko pomoč ter proštu za pogrebni obred.

Neutolajljivi: žena Anica, hčerki Vilma in Janja, mama, oče, brat in sestra z družinami,
tašča, svaki in svakinje ter drugo sorodstvo

Novo mesto, dne 20. novembra 1978.

DRAGI POTNIKI

dobrodošli v DC-10, prvem
širokotrupnem letalu v floti JAT.

Zračni »velikan« lahko
sprejme v posebno komfortno kabino
naenkrat 282 potnikov, njegova
hitrost je 980 km na uro, na daljavo
do 9500 km. Od 15. decembra bo
letel DC-10 enkrat tedensko na
neposredni liniji iz Ljubljane
v New York.

Da dinar daje dva in več

Ko je Oton Šket, tedanji sekretar sevnškega Stillea pred nekako šestimi leti prevzel predsedstvo sevnške krajevne skupnosti, je bilo v blagajni pičlih štirideset tisočakov. S takim denarjem pokrivali želje in potrebe nad 6.000 ljudi na območju 35,7 kvadratnega kilometra je bolj podobno svetopisemski prisposobi o nasičenju lačne množice s kruhom in ribami, kot resničnosti. Sevnška krajevna skupnost je bila svoj čas drobiž in morju akcij ostalih ambicioznih krajevnih skupnosti sevnške občine. V pojmovanju okoličin zato ni manjkalo pikrih opazk, češ vi boste že, saj imate sedež občine. To misli tudi še sedaj prenekateri Sevnčan.

Tisti, ki so sami zavihali rokave in segli v žep, imajo na novo asfaltirane ulice, glavna „občinska“ republiška cesta pa je še nadalje razrvana. Očitno je bilo treba tudi nekaj poguma in novega duha, zgolj jadikovanje ni vodilo nikamor. To je tudi osnovna misel Otona Šketa, ki je bil prišel v Sevnico kot mlad strokovnjak iz Mušičke vasi pri Celju in ki je za letošnji občinski praznik prejel plaketo heroja Dušana Kvedra-Tomaža.

„Najbolj mi bo ostal v spominu eden prvih sestankov vaškega odbora na Žigarskem vrhu. Bile so izrečene hude besede, češ ti si dal in ti ne. Sedeli smo dalje in se med drugim pogovorili o pisanju računov v dvojniku, za kontrolo. V enem tednu

je bil poln blok s popisnicami materiala, seveda tudi ni manjkala udeležba občanov v znesku 8.000 dinarjev. Sledila je gradnja velikega vodovoda,“ se spominja predsednik Šket.

Na podoben način gre naprej iz leta v leto, do ene od najuspešnejših akcij asfaltiranja dobrih 5 km dolge ceste od Sevnice do Lončarjevega dola in Brezovega. Da rodi en dinar dva, če ne že kar tri, najzgovorneje povedo predračunske številke: ob njih se je domala zavrtelo marsikomu, saj je bila predračunska številka 11 milijonov (novih!), na kraju pa so vse skupaj postorili za 3,2 milijona!

V Stilleu, kjer je Oton Šket začel poklicno pot v Sevnici, ni manjkalo kriznih obdobij. V kritičnih časih je poleg sekretarstva prevzel še mesto vršilca dolžnosti direktorja. Prebrodili so, imenovali novega direktorja, ko je spet kaj zaškripalo, je vnovič postal v. d. Trenutno ima spet eno od najbolj samosvojih del in nalog v občini. Je direktor konzorcija za izkoriščanje kremenčevih peskov v občini, čeprav zaenkrat le-to niti pravno ni zapisano. Gotovo je le, da ležijo stotisoči ton prvovrstne mivke v kozjanskem delu občine. V priročni omarici ima vzorce laboratorijskih raziskav peščenega rudnega bogastva, ki je ocenjeno na 90 milijonov ton. Naloga je velik izziv njemu osebno, sevnški občini in Posavju. ALFRED ŽELEZNIK

NISO ŠE ODPISANI – Ansambel Rudolfovo bo v torek, 28. novembra, zvečer ob 19. uri po dolgotrajnem molku znova javno nastopil. V počastitev dneva republike je pripravil koncert in ples v novomeški športni dvorani Marof. Edina kvalitetna dolenska rock skupina obljublja povsem nov program, v katerem ne manjka novih izvirnih skladb. Kam v torek na predpraznični večer? Za mlade to ni več vprašanje. Na sliki: rudolfovci. (Foto: M. Markelj)

Jubilej senovskega knapa

Zlatoporočca Marija in Janez Strnad – Rudar od rane mladosti do upokojitve – Udarnik in nagrajenec

18. novebra sta natanko po petdesetih letih ponovno sklenila zakonsko zvezo Marija in Janez Strnad s Senovega. Zlata poroka kot zlata, obljube za podaljšano zvestobo in ljubezen, čestitke številnih sorodnikov od blizu in daleč, skratka, lep življenjski jubilej, ki so ga deležni le malokateri. Pa vendar je druga poroka Strnadovih nekaj posebnega, saj je v teh petdeset let njihovega življenja vtakano težko rudarsko življenje predvojno in povojno Jugoslavije. Njun jubilej je bil za rudarsko Senovo pravi praznik, saj je bil Janez rudar od rane mladosti do zaslužene upokojitve, za kar je prejel red dela III. stopnje.

Svojo delovno pot je Strnad pričel 1920 pri takratnem Rudniku Senovo. „Takrat smo bili pravi knapi. Tri orodja smo poznali in vozički so morali biti polni črnega zlata, za hrbtom pa nam je vsak čas grozila brezposelnost in negotova prihodnost,“ se spominja začetkov, ko se je zapisal med kopače. Ze pet let kasneje si je, iskaje večjega kosa kruha, preselil v Srbijo. Nobeno delo v jami ni bilo za Janeza pretežko, povsod je zagrabil, kjer je bilo potrebno. Spet se je vrnil v rodno Senovo.

Prišel je v času redukcije. V korist tovarišu se je odpovedal delovnemu mestu in se vrnil v Srbijo ter do okupacije kopal v rudnikih Rtanj, Bogovino, Aleksinac in druge. V času okupacije je preživel teže dneve z družino po nemških taboriščih, se po osvoboditvi vrnil v rodno Senovo in se zaposlil v rudniku. „Domovina nas je po potrebovala. Delali smo ob sobotah, nedeljah in praznikih,“ pravi večkratni delovni udarnik in udeleženec številnih delovnih akcij. J.P.

NJUNIH PETDESET LET – Zakoncema Strnad s Senovega je na krajevnem uradu nazdravil s kipečim vinom predsednik KS Jože Radej in jima zaželel še mnogo srečnih let. (Foto: J. Pavlin)

Pokojniki se umikajo živim

Posmrtno ostanke pokojnikov bodo prenesli na novo pokopališče

Te dni, natančneje 10. novembra, je minilo 30 let, odkar je bil na starem kočevskem pokopališču pokopan zadnji pokojnik. Prav tu se bo v kratkem začela gradnja nove stanovanjske soseske „4. maj“.

Kdor bi želel prekopati posmrtno ostanke svojcev, to lahko stori. Svojo namero pa mora prej priglasiti krajevni skupnosti Kočevje-mesto, kjer bo dobil ostala napotila. Rok za prijavo je mesec dni.

Med gradnjo oziroma prekopavanjem tega območja bodo vse posmrtno ostanke, ki jih bodo našli – gre predvsem za kosti pokojnikov – zbrali v plastične vreče in jih pokopali na skupnem prostoru na novem kočevskem pokopališču. Sem bodo prenesli tudi pocinkane krste s posmrtnimi ostanke, če jih bodo kaj našli. J. P.

KOVINARSKA POSTAVILA DOMŽALSKI ANTENSKI STOLP

Med poslušalci radia Ljubljane na srednjem valu je bilo minuli teden nekaj negodovanja, saj je postaja na prejemniku izginila kot kafa. V tem času je radio tudi slavil svojo 50-letnico. Razlog tega molka je gradnja novega antenskega stolpa pri Domžalah. Poudariti je treba, da ta zahtevna dela opravlja deset monterjev krške Kovinarske pod vodstvom obratovodje zunanjih montaž Ivana Papeža iz Sevnice. Tudi elemente tega stolpa so izdelali v Kovinarski. Velikansko dvigalo maringorske Hidromontaže, ki je prislopo v Domžale iz Splita, je v torek že zapustilo gradbišče. S svojo „roko“ je namreč lahko seglo le do višine 142 m. Naprej bodo krški monterji delali sami. Več o delu krške ekipe bomo še poročali. A. Z.

Zmagali domačini

To jesen je bilo še posebno živahno v vrsti mladinskih organizacij v pokrajini, ki so se vključile v kviz znanja o poznavanju samoupravljanja sklepov partijskih in mladinskega kongresa. Zaključna regijska prireditev je bila v soboto v Mokronogu.

Domačini, člani trebanjskega občinskega prvaka, sestavljeni iz vrst mladih in občinskem predsedstvu ZSMS in treh vojakov iz mokronoške enote JLA so ugnali konkurenco iz Črnomlja v

POKAL V ROKAH DOMAČINOV – Vojak iz Mokronoga prejema pokal iz rok predsednice občinske konference ZSMS Trebnje Anke Ostanek. (Foto: Železnik)

podobni sestavi s precejšnjim naskokom – 27 : 19. Boj je bil precej ogorčen. Vseeno vaja pribiti, da se je pri odgovarjanju še najbolj mučila žirija. V bodoče po vsej verjetnosti ne bi škodila manj zavita vprašanja, kar seveda ne pomeni, da ne smejo biti težka.

Vmes so se, kot po navadi v takšnih tekmovanjih, prepletali nastopi kulturnih skupin in posameznikov: članov mokronoške folklorne skupine, trebanjskega dekliskega okteta, novomeškega vojaškega zabavnega ansambla, dveh „klap“ črnomajskih vojakov z izredno ubranim petjem, Sevnčanov in še koga. Republiškega tekmovanja se bodo torej udeležili zmagovalci iz trebanjske občine. Črnomajčani so imeli pač manj sreče in so drugi, pred Novomeščani in Metličani. A. Z.

NA RINŽI PRVI LED

Po zadnji zimi je Rinža prvič zaledenela 15. novembra, ko je bilo stopinj pod ničlo. Ta dan so bili na Rinži še razne vodne ptice, ki se zadrževale tam, kjer voda še popolnoma zaledenela. Ze naslednje dne pa je temperatura zdrknla še za 3 stopinje nižje, Rinža je skor povsod zaledenela in vodnih ptic bilo več videti.

ZADNJI GOBARSKI P ZDRAV – Kdo ve, kaj je pr motilo in zvalilo k življenju teh neprijaznih dneh dva jurka, da sta pokukala na dan zamrzlih tal v Travah blizu Koroške vasi. Našla ju je Pep Udovč z Gornje Težke vode, seveda prinesla pokazat v našo uredništvo.

„Kokošnjak“ in „Romi“ naprej

Kočevski in novomeški filmski amaterji uspešni

V Celju je bilo pred pričetkom tedna slovenskega filma 11. in 12. novembra že 14. srečanje mladih filmskih ustvarjalcev Slovenije. Na srečanju je sodelovalo 14 filmskih krožkov s 43 filmi.

Žirija, v kateri so bili M. Borčič, M. Križaj, Š. Ložič in T. Rački, je med deseterico filmov, ki bodo zastopali našo republiko na zveznem festivalu v pionirski konkurenci, uvrstila tudi film „Kokošnjak“. Film so posneli člani FKK Kočevje. Žirija je film označila kot napet, zanimiv in ritmično ter tehnično dobro izpeljan. Slika in barva sta v filmu harmonično zlitata.

V izbrani deseterici je tudi film „Romi“, ki so ga posneli člani FK gimnazije v Novem mestu. Film bo na zveznem festivalu amaterskih filmov nastopal v mladinski konkurenci. F. BRUS

NI BILA DREVESNA KORENINA – Takega korenjaka iz družine hrenov je našel v nasipu zemlje, ki so jo izkopali pri gradnji hiše, Alojz Rogelj z Rdečega kala pri Dobrniču. Daleč naokoli ni bilo starejšega občana, ki bi v svojem življenju že videl tako hrenasto „zverino“. Ker imajo pri Rogljevih gostilno, bo hren spremljal kakšnih 50 kranjskih klobas.

Bitka na Neretvi

„Še tri znamke do konca tega leta izven rednega načrta izdaj za leto 1978,“ smo zapisali v našem listu. Izdana pa je bila še četrta in dana v prodajo 10. novembra. Posvečena je 35-letnici bitke na Neretvi.

Maršal Tito je zapisal: „Lahko bi rekli, da se je v bitki na Neretvi reševala usoda naše revolucije. Tu so združeni okupatorji Nemci in Italijani ob pomoči ustaške vojske ter četnikov Draže Mihajloviča, ki so se jim pridružili na Neretvi, začeli do takrat svojo največjo ofenzivo proti naši narodnoosvobodilni vojski. To je bila ena najslavnejših in hkrati najbolj humanih bitk. V njej so bile nemške in italijanske sile potolčene, četniki, ki so skupaj z Nemci in Italijani jurišali na naše položaje, pa so bili tako potolčeni in dobili tak udarec, da si od njega niso mogli več opomoči. Bitka za ranjence v četrti ofenzivi je bila edinstvena na svetu.“

Znamka bo torej lepa dopolnitev zbirkam, ki obravnavajo dogajanja v NOB. Škoda, da ni izšla že v rednem programu, in to po možnosti v več motivih. Na tej znamki in vrednosti 2 din je motiv umetniške slike „Prehod čez Neretvo“, ki je delo akademskega slikarja Ismeta Mujzinoviča. ANDREJ ARKO

GOL TISTIŠ Z OJNIC – V zakonskem jarmu se morajo moške odreči marsikateri „mali svobodnici,“ samo da je mir pri hiši. Kdaj pa kdaj pa je lahko uidejo iz ojnic tako, kot tile nogometiški, ki v Šmarjeti že peto leto zapored prirejajo nogometno tekmo, v kateri se pomerijo poročeni z neporočenimi. Na igrišču je obe enajstorici kaj lahko razločiti, saj tiste, ki jim v zakonu dobro gre, spremlja treh, ob robu igrišča pa jih bodrijo zavzete žene, ki jih tudi ob tem veselju ne pustijo samih. Končni rezultat je bil: gol prednosti za neporočene. (Foto: Janez Pavlin)

POZNAMO JUNAKE POSEBNE SORTE

Navadno se razkokočkajo za šankom ali za mizo v hotelski restavraciji. Med bratci, ki hočejo poslušati. Takrat vedo vse o vsem in o vseh. Vedo, kako bi bilo treba delati in kaj ni prav, kdo je pošten in kdo pokasira največ dnevnic v občini, iz zaupnih virov zvedo marsikaj, da se človeku jezijo lasje na glavi, izvohajo, kdo je kriv, da gredo nogavice ob barvo, vedo celo to, kdo zahaja v tujo, namesto v svojo posteljo.

„Marsikdo bo menjal barve na obrazu, ko spregovorim,“ navadno zaključijo svoj monolog, posredujejo še dva deci mladega vina in vzame jih noč.

Te iste junake vsevede sem že velikokrat srečal na najrazličnejših sestankih, na mestih, kjer naj bi se reševali družbeni problemi, medsebojni odnosi, kjer naj bi se kovali načrti, odpravljale napake, ki gotovo nastanejo ob vsakem delu. Nestrpen sem čakal njihovih ostrih besed, izbruhov resnice, čakal sem, da bodo padale maske z obrazov, da se bo končno razčistilo, kdo pije in kdo plača. Toda nič: junaki vsevede so sedeli zaprtih ust, listali za hrbi drugih dnevno časopisje ali pa so dremucali kot mački na toplem spomladanskem soncu. Pa sem si mislil, da s temi ljudmi nekaj ni prav, da niso ne

junaki, še manj vsevede, da so navadne čenče, nergači, strahopetci, ki so glasni le tedaj, ko so podprti z družbo somišljenikov in z maligni iz kozarca. Se mi zdi, da ljudje takšnega kova niso naredili še nikdar kaj koristnega. Morda pa so: zase?

Po sestanku pa „Jovo na novo“. Slišati jih je v hotelu in izza šankov gostiln, ki jih, hvale bogu, pri nas ne manjka. Se mi bliska, da bi bilo treba za ljudi iz takšnega in podobnega testa organizirati sestanke na krajih, kjer si upajo odpreti usta.

Toda škoda truda, saj iz njih tako in tako ne prihaja kaj omembe vrednega. TONI GASPERIČ